ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 4. června 2008

o státní podpoře C 41/05 poskytované Maďarskou republikou v rámci dlouhodobých dohod o prodeji elektřiny

(oznámeno pod číslem K(2008) 2223)

(Pouze maďarské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2009/609/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1, písm. a) této dohody,

poté, co vyzvala zúčastněné strany, aby v souladu s uvedenými články podaly připomínky [1],

1. POSTUP

(1) Maďarské orgány ve svém dopise ze dne 31. března 2004 zaevidovaném téhož dne informovaly Komisi o vládním nařízení [2] číslo 183/2002 (23.VIII.) v souladu s postupem řízení („prozatímní řízení") podle přílohy IV odst. 3 pododst. 1 písm. c) Smlouvy o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Slovinské republiky a Slovenské republiky k Evropské unii. Oznámené vládní nařízení upravuje kompenzační systém nákladů, které nese držitel licence pro velkoobchod s elektřinou pro spotřebitele, jehož vlastníkem je stát, společnost „Magyar Villamos Művek Zrt." (dále: MVM). Komise toto oznámení zaznamenala do evidence pod jednacím číslem státní podpory HU 1/2004.

(2) V souvislosti s opatřením došlo několikrát k výměně oficiálních dopisů mezi maďarskými orgány a Komisí [3]. Komise obdržela připomínky i od třetích stran [4]. V průběhu přechodného řízení Komise zjistila, že maďarský trh velkoobchodu s elektřinou je v podstatě postaven na dlouhodobých kupních dohodách o elektřině (dále: DDD) uzavřených mezi MVM a jistými výrobci elektřiny. Na základě informací, které byly v té době k dispozici, Komise pojala podezření, že DDD obsahují protiprávní elementy státní podpory.

(3) Maďarské orgány ve svém dopise ze dne 13. dubna 2005, zaevidovaném dne 15. dubna 2005 odvolaly oznámení týkající se vládního nařízení č. 183/2002. Komise dne 4. května 2005 v souladu s nařízením Rady ES č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES [5] (dále: nařízení o postupu) – na vlastní podnět – zaznamenala do evidence věc státní podpory vztahující se na DDD (číslo jednací: NN 49/05).

(4) Komise ve svém dopise ze dne 24. května 2005 (D/54013) požádala maďarské orgány o poskytnutí dalších informací. Odpověď maďarských orgánů ze dne 20. července 2005 zaznamenala Komise do evidence dne 25. července 2005. Maďarské orgány poskytly další informace ve svém dopise ze dne 28. září 2005, zaznamenaném do evidence dne 30. září 2005.

(5) Komise ve svém dopise ze dne 9. listopadu 2005 informovala Maďarskou republiku o svém rozhodnutí, že v souvislosti s DDD zahájí řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES, (dále: rozhodnutí o zahájení řízení). Toto rozhodnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* [6].

(6) Komise ve svém rozhodnutí o zahájení řízení vyslovila pochybnosti v souvislosti se slučitelností DDD se společným trhem. Komise vyzvala zúčastněné strany k předložení připomínek.

(7) Poté, co Komise přijala žádost [7] o prodloužení termínu pro předložení připomínek, podala Maďarská republika dne 31. ledna 2006 své připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení. Komise tyto dne 1. února 2006 zaznamenala do evidence.

---

[1] Úř. věst. C 324, 21.12.2005, s. 12.

[2] 183/2002. (23.VIII.) Vládní nařízení o detailních pravidlech stanovení a spravování převodních nákladů.

[3] Dopis maďarských orgánů ze dne 4. června 2004, zaznamenaný do evidence téhož dne a dopis ze dne 20. října 2004, zaznamenaný do evidence dne 21. října 2004.

[4] Dopis společnosti „AES-Tisza Erőmű Kft." ze dne 21. prosince 2004.

[5] Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1.

[6] Úř. věst. C 324, 21.12.2005, s. 12.

[7] Žádost ze dne 14. prosince 2005, která byla Komisí přijata dne 20. prosince 2005.

(8) Následně po podání mnohých žádostí ([8]) předložených za účelem prodloužení lhůty pro podání připomínek, které byly Komisí přijaty, Komise připomínky doručené od třetích stran zaznamenala do evidence v následující dny: připomínky podané společností MVM dne 11. ledna 2006, připomínky podané třetí stranou, která si nepřála být jmenována, dne 20. ledna 2006, připomínky ze strany společnosti „Mátrai Erőmű Rt." dne 20. ledna 2006 a 6. března 2006, připomínky podané ze strany […] dne 10. února 2006, připomínky ze strany „AES-Tisza Erőmű Kft." dne 13. a 14. února 2006, připomínky podané ze strany […] dne 13. února 2006, připomínky podané ze strany společnosti „Electrabel S.A." a „Dunamenti Erőmű Rt." jako dceřinné společnosti dne 14. února 2006, připomínky podané společností „Budapesti Erőmű Rt." dne 21. února 2006 a připomínky společnosti „Csepeli Áramtermelő Kft." dne 21. února 2006.

(9) Poté, co maďarské orgány potvrdily, že informace ([9]) poskytnuté v rámci tohoto řízení třetí stranou budou spravovány důvěrně, Komise výše uvedené připomínky odeslala Maďarské republice ve svém dopise ze dne 25. dubna 2006.

(10) Maďarské orgány předložily první část svých poznámek týkajících se připomínek třetích stran v dopise ze dne 28. června 2006, zaevidovaném dne 29. června 2006, druhou část pak v dopise ze dne 24. července 2006, zaevidovaném dne 25. července 2006.

(11) V souvislosti s plánovanými změnami právních předpisů týkajících se maďarského odvětví energetiky členka Komise N. Kroes ve svém dopise ze dne 17. října 2006 adresovaném panu ministrovi Kóka požádala maďarskou vládu, aby v rámci nových právních předpisů v souladu s právními předpisy Unie byly vyřešeny otázky týkající se DDD a veškerých potencionálních kompenzačních opatření.

(12) Společnost „AES-Tisza" předložila dne 19. prosince 2006 další připomínky, kdy formulovala námitky vůči několika aspektům postupu Komise.

(13) V dopise ze dne 21. listopadu 2006, zaevidovaném dne 23. listopadu 2006, a dále v dopise ze dne 15. ledna 2007 zaevidovaném téhož dne, dále na setkáních s Komisí uskutečněných dne 18. prosince 2006 a dne 8. března 2007 maďarské orgány potvrdily svůj záměr provést v souvislosti s liberalizací odvětví energetiky změny v právních předpisech, aby tak současně došlo ke změně stávající situace na trhu velkoobchodu s elektřinou.

(14) Komise dne 23. dubna 2007 požádala o poskytnutí dalších informací. Maďarská republika odeslala svou odpověď na tento požadavek dne 5. června 2007 a dne 6. srpna 2007 tuto odpověď doplnila dalšími informacemi.

(15) Dne 4. května 2007 maďarské orgány informovaly Komisi, že byla vytvořena pracovní komise za účelem uskutečnění jednání se všemi příslušnými výrobci, jejichž tématem je zrušení nebo provedení významných změn DDD. V této návaznosti vláda dne 11. května 2007 přijala rozhodnutí ([10]) č. 2080/2007 (V.11.) pojednávající o urovnání dlouhodobých smluv uzavřených v průmyslovém odvětví elektrické energie, ve kterém vláda ustanovuje pracovní komisi řízenou úřadem ministerského předsedy v zájmu toho, aby byla situace DDD neprodleně vyřešena v souladu s pravidly EU vztahujícími se na státní podpory, dále nařizuje zahájení oficiálních jednání o tomto tématu s příslušnými výrobci elektřiny. Maďarské orgány ve svém dopise ze dne 3. července 2007 poskytly Komisi informace o výsledku prvního jednání uskutečněného v červnu roku 2007.

(16) Nový zákon o elektrické energii ([11]) související s liberalizačním procesem byl zveřejněn dne 2. července 2007, v účinnost vstoupil částečně dne 15. října 2007, částečně pak 1. ledna 2008. Maďarské orgány ve svém dopise ze dne 25. července 2007 informovaly Komisi o výsledcích dosažených v souvislosti s otevřením maďarského trhu s elektrickou energií prostřednictvím nového zákona. Nový zákon však neprovedl změny týkající se DDD uzavřených mezi společností MVM a výrobci elektřiny vyjmenovanými v rozhodnutí o zahájení řízení, které tak zůstaly dále v platnosti beze změny.

(17) Komise ve svém dopise ze dne 26. července 2007 odeslala maďarským orgánům další dotazy.

(18) Dne 7. září 2007 Komise zaevidovala dopis maďarských orgánů, ve kterém tyto požádaly o poskytnutí dalšího času k úspěšnému dokončení jednání vedených s výrobci.

(19) Dne 24. září a dne 31. října 2007 Komise zaznamenala do evidence odpovědi Maďarské republiky na otázky ze dne 26. července 2007.

(20) Komise dne 14. prosince 2007 v souladu s čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 659/1999 odeslala maďarským orgánům připomenutí, ve kterém uvedla takové otázky, v souvislosti se kterými jsou poskytnuté informace i nadále neúplné. Maďarské orgány reagovaly v dopise ze dne 16. ledna 2008.

(21) Jelikož společnosti „Dunamenti Erőmű" a „AES-Tisza Erőmű" neposkytly požadované informace, maďarské orgány konstatovaly, že nemohou podat úplnou odpověď na otázky Komise.

([8]) Žádosti zaznamenané do evidence 9. ledna 2006 (Budapesti Erőmű), 19. ledna 2006 (AES-Tisza, […] (*)), 17. ledna 2006 (Electrabel), 19. ledna 2006 […], respektive 20. ledna 2006 (Csepeli Erőmű), které byly Komisí přijaty v dopisech ze dne 13., 18., 20. a 24. ledna 2006, respektive dne 27. února.

(*) Údaje klasifikované jako oborové tajemství označuje toto rozhodnutí dále označením […].

([9]) Dopis byl zaznamenán do evidence dne 3. dubna 2006.

([10]) 2080/2007. (V.11.) Korm. Határozat a villamos energia iparban kötött hosszú távú szerződések rendezéséről.

([11]) Zákon č. LXXXVI z roku 2007.

(22) V návaznosti na tuto skutečnost Komise dne 15. února 2008 přijala opatření za účelem poskytnutí informací a Maďarskou republiku vyzvala, aby ve lhůtě 15 dnů poskytla údaje uvedené v rozhodnutí.

(23) Dne 27. února společnost „Dunamenti Erőmű" odeslala Komisi kopii odpovědí, které podala na otázky maďarských orgánů. V tomto dopise společnost „Dunamenti Erőmű" uvádí důvody, které jí znemožňují zodpovědět položené otázky. Maďarské orgány odeslaly svou odpověď dne 4. a 13. března 2008. Na výslovnou žádost společnosti „Dunamenti Erőmű" přiložily maďarské orgány ke své odpovědi dopisy společnosti „Dunamenti Erőmű" ze dne 14. května 2007, dne 21. srpna 2007, dne 13. září 2007, dne 7. prosince 2007, dne 14. ledna 2008 a 20. února 2008, jejichž adresátem bylo Ministerstvo financí a Energetický úřad Maďarské republiky. Maďarské úřady dříve neodeslaly Komisi kopie těchto dopisů ([12]), avšak v průběhu řízení začlenily do svých odpovědí na otázky Komise takové informace, které považovaly za relevantní.

(24) Z odpovědí maďarských orgánů je zřejmé, že společnost „AES-Tisza Erőmű" jim nepodala žádnou odpověď. Dne 10. března 2008 „AES-Tisza Erőmű" prostřednictvím telefaxu odeslala člence Komise N. Kroes dopis, ve kterém vyjádřila svůj názor, že veškeré údaje požadované Komisí jsou maďarským orgánům již k dispozici.

(25) Maďarské úřady ve svém dopise ze dne 13. března 2008 postoupily Komisi údaje vztahující se k otázkám zformulovaným v odst. 1 bodech a)–d) kapitoly III nařízení o poskytnutí informací na základě takových údajů, které měly k dispozici. Neposkytly však doplňující informace k otázce zformulované v odst. 1 bodě e) kapitoly III nařízení o poskytnutí informací v souvislosti s investicemi dvou výše uvedených výrobců elektřiny.

(26) Od zaevidování věci č. HU1/2004 se významná část výměny informací vztahovala na výklad a konkrétní uplatnění sdělení Komise týkajícího se metodiky analýzy státní podpory spojené s převodními náklady (dále jako: „metodika") ([13]). Z dokumentů předložených v průběhu řízení bylo zřejmé, že maďarské orgány hodlají zavést systém státní podpory na kompenzaci převodních nákladů, jehož posouzení mohlo být zahrnuto v tomto rozhodnutí. V návaznosti na tuto skutečnost Komise a maďarské orgány v průběhu tohoto řízení projednávaly detaily kompenzačního systému, který by Maďarská republika přijala v zájmu toho, aby tento systém byl v souladu s metodikou.

([12]) Vyjma dopisy ze dne 7. prosince 2007 a dne 14. ledna 2008.

([13]) Komise přijala dne 26. července 2001. Zpřístupněno na webové stránce Komise na následující adrese: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/specific_rules.html

(27) Navzdory jednáním technického charakteru týkajících se možných budoucích kompenzačních mechanismů maďarské orgány – do data tohoto rozhodnutí – nepředložily Komisi kompenzační mechanismus schválený vládou. Maďarské orgány ve svém dopise ze dne 13. března 2008 výslovně potvrdily, že v současné době nehodlají výrobcům elektřiny poskytnout kompenzaci převodních nákladů. Výslovně si však vyhradily právo vyplacení takové kompenzace jistým výrobcům elektřiny v pozdější době.

(28) Komise ve svém dopise ze dne 7. dubna 2008 požádala maďarské orgány o potvrzení některých údajů. Maďarské orgány odeslaly svou odpověď v dopise zaevidovaném dne 22. dubna 2008.

(29) Maďarské orgány ve svém dopise ze dne 20. května 2008 informovaly Komisi o tom, že DDD společnosti „Paksi Atomerőmű" byla stranami ukončena s platností ke dni 31. března 2008. Společnosti „Csepeli Áramtermelő Kft." a „Pannonpower Holding Rt." sice v průběhu dubna roku 2008 podepsaly dohodu o zrušení jejich DDD, avšak vstoupení v platnost těchto dohod závisí v době tohoto rozhodnutí ještě na schválení akcionářů, respektive úvěrových institucí.

Další související, zatím nedořešená řízení

(30) Společnost „Budapesti Erőmű Rt." ve svém návrhu podaném dne 3. března 2006, zaevidovaném pod číslem jednacím T-80/06 podala k Soudu prvního stupně námitky vůči rozhodnutí o zahájení řízení. Společnost „Csepeli Áramtermelő Kft." dne 6. června 2006 požádala, aby se na podpoření žádosti společnosti „Budapesti Erőmű" mohla zúčastnit řízení jako intervenovaná strana, k čemuž Soud svým usnesením ze dne 11. března 2008 udělil povolení.

(31) Kromě toho jsou proti Maďarské republice vedena dvě řízení u mezinárodního arbitrážního soudu, a to před Mezinárodním centrem pro řešení investičních sporů ve Washingtonu (International Centre for Settlement of Investment Disputes, ICSID), která byla zahájena z podnětu výrobců elektřiny […] S.A. a […] – akcionáři maďarských elektráren činných v rámci DDD. Řízení vycházejí z ustanovení pro ochranu investic uvedených ve Smlouvě o energetické chartě.

2. **POPIS OPATŘENÍ**

Historické pozadí DDD

(32) V období od 31. prosince 1991 do 31. prosince 2002 byl maďarský trh s elektřinou soustředěn v okruhu jediného velkoobchodníka pro velkoodběratele, společnosti „Magyar Villamos Művek" (MVM), („Single Buyer" aneb model „jediný kupující"). MVM je společnost, jejímž vlastníkem je z 99,9 % stát a jejíž činnost zahrnuje výrobu

elektřiny, velkoobchod, přenos a prodej elektřiny. V rámci modelu „jediného kupujícího“ mohly společnosti vyrábějící elektřinu prodávat bezprostředně pouze společnosti MVM (vyjma případů, kdy se této výsady MVM zřekla ve prospěch oblastního poskytovatele elektřiny), a společnost MVM byla jako jediná oprávněna zásobovat elektřinou oblastní poskytovatele elektřiny. Společnost MVM měla na základě zákona o elektrické energii č. XLVIII z roku 1994 (dále jako: I. Zákon o elektrické energii) povinnost zajistit vedle zásady co nejnižších možných nákladů zabezpečení zásobování Maďarska elektřinou.

(33) Zákon o elektrické energii č. CX z roku 2001 (nahradil I. Zákon o elektrické energii, dále jako: II. Zákon o elektrické energii) vstoupil v platnost dne 1. ledna 2003. Podvojný model maďarského energetického systému zůstal v platnosti do 1. ledna 2008, tzn. tedy do doby, kdy nabyl účinnosti zákon o elektrické energii č. LXXXVI z roku 2007 (dále jako: III. Zákon o elektrické energii, nahradil II. Zákon o elektrické energii). Dle tohoto podvojného modelu existoval sektor spotřebitelský a sektor konkurenční a oprávnění spotřebitelé (jejichž okruh se postupně rozšiřoval) byli oprávněni přestoupit do konkurenčního sektoru. Ve spotřebitelském sektoru zůstala společnost MVM nadále jako jediný velkoobchodník, avšak v sektoru volného trhu se objevili i jiní obchodníci. III. Zákon o elektrické energii zrušil spotřebitelský sektor, avšak v souvislosti se spotřebiteli-domácnostmi a několika obchodními spotřebiteli – jak bylo umožněno druhou směrnicí o elektřině [14] – zachoval všeobecnou poskytovatelskou povinnost.

(34) I. Zákon o elektrické energii uložil společnosti MVM povinnost zjistit celkové požadavky státu na elektřinu a jednou za dva roky vypracovat Celostátní plán výstavby elektráren. Tento plán musel být předložen ke schválení maďarské vládě a sněmovně.

(35) Z I. Zákona o elektrické energii a z podání [15] maďarské vlády vyplývá, že v polovině devadesátých let byly nejnaléhavějšími cíli maďarského energetického trhu následující cíle: zabezpečit zásobování energií v Maďarsku při co možná nejnižších nákladech, modernizovat infrastrukturu se zvláštním přihlédnutím k aktuálně platným normám ochrany životního prostředí, dále provést nutnou restrukturalizaci odvětví poskytovatelů elektřiny. V zájmu realizace těchto všeobecných cílů byly nabídnuty dlouhodobé kupní dohody o elektřině takovým zahraničním investorům, kteří se zavázali, že budou investovat do výstavby a modernizace maďarských elektráren. Jednotlivé DDD podepsaly jednak elektrárny, jednak společnost MVM.

DDD

(36) DDD uzavřené mezi MVM a jednotlivými elektrárnami [16] vytvořily vyrovnané výrobní portfolio, které společnosti MVM umožňuje splnit její povinnost týkající se zabezpečení zásobování elektřinou. DDD umožňují společnosti MVM, aby splnila jak požadavek na stálé zatížení (s uhelnými elektrárnami a jadernou elektrárnou), tak požadavek na zatížení ve špičce (s plynovými elektrárnami).

(37) Ve smyslu DDD jsou výrobci elektřiny povinni odpovídajícím způsobem udržovat a provozovat výrobní jednotky. DDD tak společnosti MVM vytěžují úplnou výrobní kapacitu elektráren (MW) nebo převážnou část této kapacity. Vytěžování kapacity je nezávislé na skutečném využití elektrárny. Kromě vytížené kapacity je MVM povinna od každé elektrárny činné v rámci DDD odkupovat určené minimální (MWh) množství elektřiny (garantovaný odběr).

(38) Několik DDD obsahuje tzv. „systémové služby“ [17] v případě takových elektráren, které jsou z technického hlediska schopny tyto poskytovat. MVM tyto systémové služby nabízí společnosti MAVIR řídicí soustavu.

(39) DDD uzavřené v letech 1995–1996 (sedm z deseti kontrolovaných DDD) byly stranami podepsány v rámci přípravy privatizace elektráren. Tyto DDD byly uzavřeny dle vzoru smlouvy, který byl na žádost maďarské vlády vypracován mezinárodní advokátní kanceláří. Podpis těchto DDD nebyl realizován v rámci výběrového řízení. Avšak privatizace elektráren probíhala v rámci výběrového řízení. DDD (podepsané před privatizací) byly součástí privatizačních smluv. Po privatizaci bylo několik takových dohod (především dohody uzavřené s elektrárnou „Mátrai Erőmű“, „Tiszai Erőmű“ a „Dunamenti Erőmű“) stranami částečně modifikováno.

(40) DDD podepsaná v roce 1997 se společností „Csepeli Áramtermelő Kft.“ byla uzavřena dle poněkud odlišného vzoru smlouvy. Ani uzavření této dohody neproběhlo v rámci výběrového řízení a také souviselo s privatizací elektrárny.

(41) DDD uzavřená v případě elektrárny „Újpesti Erőmű“ (jedna ze tří elektráren společnosti „Budapesti Erőmű“) byla podepsána se společností „Budapesti Erőmű“ v roce 1997, také bez výběrového řízení.

(42) Pouze podepsání DDD s elektrárnou „Kispesti Erőmű“ (další, již zastaralá elektrárna společnosti „Budapesti Erőmű“, která byla v té době prakticky v přestavbě) proběhlo po skončení veřejného výběrového řízení v roce 2001.

[14] Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/54/ES (26. červen 2003) o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 37).

[15] Podání ze dne 20. července 2005, zaevidované dne 25. července 2005.

[16] V několika případech existují zvláštní DDD s elektrárnami, jako například v případě různých bloků elektrárny „Mátrai Erőmű“ a „Dunamenti Erőmű“.

[17] Kompenzační energie, minutová rezerva, způsobilost black-start, apod.

(43) V letech 2000–2004 znamenala kapacita vytížená DDD přibližně 80 % z celkového množství spotřeby elektřiny (MW) v Maďarsku. Od roku 2005 až do data tohoto rozhodnutí se tento podíl pohyboval okolo 60–70 %. Zrušením DDD by se tento podíl v období let 2011 až 2024 podle předpokladů postupně snižoval ([18]).

(44) V době přistoupení Maďarska k EU (1. květen 2004) bylo stále ještě v platnosti deset DDD z téměř dvaceti dohod podepsaných v letech 1995 až 2001.

(45) Toto rozhodnutí se vztahuje pouze na DDD, které byly 1. května 2004 v platnosti. Rozhodnutí se tedy nevztahuje na DDD zrušené před tímto datem. Přestože některé DDD byly stranami v průběhu dubna 2008 dobrovolně zrušeny (viz výše odstavec (28) preambule), toto rozhodnutí se vztahuje i na tyto DDD a prověřuje charakter státní podpory, dále slučitelnost se společným trhem v období mezi 1. květnem 2004 a datem jejich zrušení (duben 2008).

Elektrárny fungující v rámci DDD a doba trvání DDD

(46) Elektrárny spadající pod účinnost tohoto rozhodnutí a fungující v rámci DDD jsou uvedeny v následující tabulce. Doba trvání DDD uvedená v této tabulce označuje původně stanovenou – vymezenou samotnými DDD – dobu ukončení.

Tabulka 1

Přehled výrobců vázaných DDD, většinových majitelů a doby trvání DDD

Název výrobní společnosti	Skupina většinového majitele	Elektrárna fungující v rámci DDD	Doba trvání DDD
Budapesti Erőmű Rt.	EDF	Kelenföldi Erőmű	1996–2011
		Újpesti Erőmű	1997–2021
		Kispesti Erőmű	2001–2024
Dunamenti Erőmű Rt.	Electrabel	Dunamenti F bloky	1995–2010 (podepsána v roce 1995, v platnost vstoupila v roce 1996)
		Dunamenti G2 blok	1995–2015 (podepsána v roce 1995, v platnost vstoupila v roce 1996)
Mátrai Erőmű Rt.	RWE	Mátrai Erőmű	1995–2022 (původní doba trvání: do 2015, v roce 2005 prodloužena do roku 2022)
AES-Tisza Erőmű Kft.	AES	Tisza II Erőmű	1995–2016 (podepsána v roce 1995, v platnost vstoupila v roce 1996) (…)
Csepeli Áramtermelő Kft.	ATEL	Csepel II Erőmű	1997–2020 (podepsána v roce 1997, v platnost vstoupila v roce 2000)
Paksi Atomerőmű Rt.	MVM	Paksi Atomerőmű	1995–2017 (*) (podepsána v roce 1995, v platnost vstoupila v roce 1996)
Pannonpower Holding Rt.	Dalkia	Pécsi Erőmű	1995–2010 (podepsána v roce 1995, v platnost vstoupila v roce 1996)

(*) V březnu 2008 zrušeno společnou dohodou.

([18]) Tyto splátky vycházejí z výpočtů vytížení výrobní kapacity (MW), ale ne z poměru prodeje elektřiny (MWh). Tyto splátky předložily maďarské orgány Komisi ve svém dopise ze dne 4. června 2004. Stejné hodnoty jsou uvedeny ve zprávě Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže MR o oborové kontrole provedené na maďarském trhu s elektřinou (15. květen 2006).

Ceny

(47) V rozhodnutí vlády č. 1074/1995 (4.VIII.) o regulaci cen elektřiny se vláda zavázala, že od 1. ledna 1997 (v tzv. prvním cyklu regulace cen) musí „distribuční a konečná spotřebitelská cena kromě odůvodněných provozních nákladů zahrnovat také 8 % zisk kapitálového poměru". Tímto vláda elektrárnám fungujícím v rámci dohod DDD zaručovala návratnost kapitálu ve výši 8 %.

(48) Od 1. ledna 2001 (od počátku druhého cyklu regulace cen) zahrnovaly oficiální ceny návratnost ve výši 9,8 % poměru prostředků elektrárnám. Zvýšení procenta neznamenalo nutně změnu skutečných částek, jelikož se základ dvou záloh návratnosti od sebe odlišoval (základem výpočtu první zálohy je vlastní kapitál, druhé pak hodnota prostředků). Ceny reflektovaly změny inflace.

(49) Oficiální ceny týkající se elektráren zůstaly v platnosti do 31. prosince 2003.

(50) V době regulace cen Energetický úřad Maďarské republiky analyzoval strukturu nákladů každé jednotlivé elektrárny a cenu za elektřinu vykupovanou společností MVM stanovil tak, že byla zajištěna výše garantovaného zisku.

(51) K rejstříku nákladů krytých uvedeným mechanismem stanovení ceny náležely následující hlavní nákladové položky ([19]):

— stálé (fixní) náklady: amortizace, pojištění, určité stálé náklady na údržbu a provoz, úvěrové úroky, rekultivační náklady, daně, náklady personálního charakteru, náklady na ochranu životního prostředí, v případě jaderné elektrárny platby Ústřednímu nukleárnímu fondu a mimořádné výlohy,

— proměnlivé náklady: náklady na palivo.

(52) Úlohou Energetického úřadu Maďarské republiky byla kontrola, zda kryté výlohy byly skutečně vzniklé a nutné náklady.

(53) Oficiální ceny převýšily ceny stanovené v DDD.

([19]) Rejstřík vychází z informací poskytnutých maďarskými orgány dne 20. října 2004, dále ze směrnice Energetického úřadu Maďarské republiky o provedení revize nákladů za účelem přípravy stanovení cen v lednu 2001 (*Směrnice Energetického úřadu Maďarské republiky pro provedení revize nákladů za účelem přípravy stanovení cen v lednu 2001*).

(54) Ceny od 1. ledna 2004 byly stanoveny dle cenového vzorce v DDD. Přesný obsah cenových vzorců byl dohodnut v rámci ročních jednání o cenách uskutečněných mezi MVM a výrobci elektřiny.

(55) Cenový vzorec DDD sestává z mnoha parametrů, avšak vytvořen je dle stejných principů, jako metodika Energetického úřadu Maďarské republiky uplatňovaná před lednem 2004. Podle podání ([20]) maďarských orgánů byla příloha DDD stanovující ceny vypracována v souladu s výše odkazovanými vzorci a pojmy uvedenými v rozhodnutí vlády o regulaci ceny elektřiny č. 1074/1995. (Dle podání „smlouva jakoby překlenula vzorce, pojmy uvedené v Rozhodnutí vlády".) Výsledkem je, že zásady stanovení ceny v DDD – podobně jako mechanismus stanovení oficiálních cen – vycházejí z kategorií odůvodněných nákladů.

(56) Každá samostatná DDD zahrnuje dva cenové elementy: *cenu za kapacitu (nebo cenu za poskytnutí k dispozici)* hrazenou za rezervovanou kapacitu (MW), která kryje stálé (fixní) náklady a zisk (kapitálové náklady), dále cenu za energii pokrývající nestálé náklady. Různé DDD stanovují další různé ceny. V závislosti na DDD mohou být stanoveny další ceny, bonus/malus ceny, které podněcují výrobce elektřiny k provozu při co možná nejnižších nákladech, dále takové doplňující ceny, ke kterým je výrobce oprávněn např. pro dodržení rezervy, v případě úpravy harmonogramu údržby na žádost MVM, zvýšení výkonu v době špičky, respektive minimalizace zatížení v době minimálního zatížení, apod. Periodické změny ceny za kapacitu (roční, čtvrtletní, měsíční) závisí na mnoha faktorech: aktivace realizovaných projektů modernizace, různé úrokové kategorie, devizové kurzy, indexy inflace, apod. Cena za kapacitu, respektive doplňující ceny pokrývají také systémové služby (tam, kde o tom pojednává i DDD). Ceny za energii souvisejí v podstatě s náklady na palivo a se spotřebou specifického tepla, založeny jsou na principu *převedení (pass-through)* nestálých nákladů.

(57) Nutno poznamenat, že stanovení kategorií krytých nákladů uvedených v regulaci cen před 1. lednem 2004 se ve všech případech neshodovalo se skutečnostmi uvedenými v DDD. Z podání ([21]) Maďarské republiky vyplývá, že například cena za kapacitu […] a elektrárny „Dunamenti Erőmű" byla dle jejich DDD vyšší, než cena dle regulace. Důvodem je skutečnost, že DDD přihlížely k retrofit, což vedlo k vyšším stálým nákladům. Tyto vyšší stálé náklady se postupně projevovaly (sledujíce postupný retrofit) ve vyšších cenách za kapacitu dle DDD, než jak bylo stanoveno regulací cen. Ve výsledku dvoustranných jednání mezi MVM a výrobci lze pozorovat i další rozdíly mezi cenami dle regulace cen a cenami dle DDD.

([20]) Dopis ze dne 20. července 2005, zaevidovaný dne 25. července 2005.

([21]) Dopis ze dne 28. června 2006, zaevidovaný dne 29. června 2006.

(58) Navzdory takovým rozdílům jednotlivé elektrárny fungující v rámci DDD v podáních Maďarské republiky ze dne 20. října 2004 a 20. července 2005 potvrdily, že kategorie nákladů dle metodiky výpočtu cen aplikované po dokončení období cenové regulace se ve velké míře podobaly cenám uplatňovaným Energetickým úřadem Maďarské republiky před daným termínem.

(59) Ceny dle DDD uplatňované po 1. lednu 2004 tak i nadále vycházely z výpočtu odůvodněných (stálých a proměnlivých) nákladů + zisku.

(60) Z výše uvedeného vyplývá, že regulace cen dnem 31. prosince 2003 skončila, avšak ceny ve skutečnosti liberalizovány nebyly, protože na základě DDD výrobní cenu elektřiny i nadále určoval princip návratnosti investic. ([22])

(61) Dne 6. února 2006 přijal maďarský parlament zákon č. XXXV ([23]) z roku 2006 a tak byl obnoven proces oficiální regulace cen v rámci DDD v souvislosti s elektřinou prodávanou společnosti MVM. První cenové nařízení vstoupilo v účinnost 9. prosince 2006. Počínaje tímto datem vládní regulace cen přibližně na dobu jednoho roku (do 31. prosince 2007) opět přepsala cenový vzorec uvedený v DDD.

(62) Počínaje dnem 1. ledna 2008 – v souvislosti s liberalizací trhu – III. Zákon o elektrické energii zrušil oficiální výrobní ceny, stejně jako podvojný model zahrnující spotřebitelský sektor a sektor volného trhu.

(63) Následovně od 1. ledna 2008 byla cena za elektřinu od výrobců elektřiny prodávanou společnosti MVM opět určena cenovým vzorcem dle DDD. Principy pro stanovení těchto cenových vzorců se od doby poslední aplikace nezměnily: jsou tedy shodné s principy platnými v období mezi 1. lednem 2004 a 8. prosincem 2006 (viz výše odstavec (54)–(59) preambule).

(64) V souladu s tímto se tvorba cen výrobců fungujících v rámci DDD i nadále řídí principem návratnosti investic.

Rezervovaný výkon (kapacita)

(65) DDD rezervují společnosti MVM celkovou kapacitu nebo převážnou část kapacity výrobních jednotek činných v rámci DDD.

Tabulka 2

Výkon tuzemských výrobců v Maďarsku ([24])

(MW)

Kapacita	2004	2005	2006	2007
Nominální výkon ([1])	8 777	8 595	8 691	8 986
Stálý využitelný výkon ([2])	8 117	8 189	8 097	8 391
Využitelný výkon ([3])	7 252	7 792	7 186	7 945
Zatížení maďarské elektrické soustavy ve špičce	6 356	6 409	6 432	6 605

([1]) Nominální výkon: zaručený nominální výkon strojových jednotek vbudovaných v maďarských elektrárnách uvedený v MW. Změny mohou nastat pouze v případě rozšíření nebo demontáže.
([2]) Stálý využitelný výkon: výkon, který je elektrárna schopna poskytovat s přihlédnutím k trvale povolenému přetížení a stávajícím stálým nedostatkům. Nominální výkon je hodnota snížená o výpadky stálého charakteru a zvýšená o povolené přetížení.
([3]) Využitelný výkon: stálý výkon, který je k dispozici, snížený o výpadky v důsledku plánované údržby.

([22]) Viz zpráva Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže MR o oborové kontrole provedené na maďarském trhu s elektřinou (15. květen 2006).
([23]) Zákon č. XXXV z roku 2006 o novelizaci některých zákonů týkajících se regulace cen elektřiny.
([24]) Údaje uvedené v tabulce vycházejí ze statistiky zveřejněné ve Statistické ročence elektřiny. Viz dále dopis maďarských orgánů zaevidovaný dne 21. dubna 2008.

Tabulka 3

Výrobní kapacita elektráren činných v rámci DDD ([25])

(MW)

Elektrárna	Kapacita	2004	2005	2006	2007
Kelenföld	Využitelný výkon	90,1	97,6	97,2	78,0
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici ([1])	83,3	89,8	89,4	71,9
Újpest	Využitelný výkon	106,3	106,1	106,2	106,0
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	99	98,8	98,9	98,7
Kispest	Využitelný výkon	46,1	110,2	110,2	109,6
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	43	102,6	102,6	102,3
Dunamenti F	Využitelný výkon	1 020	1 020	1 020	1 020
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	928,2	923,1	923,1	923,1
Dunamenti G2	Využitelný výkon	187,6	223,1	223,1	223,7
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	178,4	212,4	212,4	213
AES-Tisza	Využitelný výkon	638,0	824,7	824,7	824,7
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	[…] ([a])	[…] ([b])	[…] ([b])	[…] ([b])
Csepeli	Využitelný výkon	348,9	331	355	349,5
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	323	307	329	324
Pannon	Využitelný výkon	25,9	25,9	25,9	25,9
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	20,1	20,1	20,1	20,1
Mátrai	Využitelný výkon	593	552	552	552
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	496	460	460	460
Paks	Využitelný výkon	1 597	1 596	1 596	1 596
	Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici	1 486	1 486	1 485	1 485
Celkový využitelný výkon elektráren činných v rámci DDD		4 652,0	4 886,6	4 910,3	4 885,4
Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici celkem		[…] ([c])	[…] ([d])	[…] ([e])	[…] ([f])

([1]) Smluvní hodnota průměrného výkonu, který je k dispozici.
([a]) Mezi 400 a 700 MW (poznámky pod čarou s označením malými písmeny nejsou uvedeny v ověřené verzi rozhodnutí, avšak do veřejné verze se uvádějí, abychom signalizovali pásmo hodnot objemu jednotlivých údajů, na které se vztahuje oborová povinnost uchování tajemství).
([b]) Mezi 600 a 900 MW.
([c]) Mezi 4 057 a 4 357 MW.
([d]) Mezi 4 725,9 a 5 025,9 MW.
([e]) Mezi 4 749,6 a 5 049,6 MW.
([f]) Mezi 4 724,7 a 5 024,7 MW.

(66) Z výše uvedených údajů vyplývá, že v hodnoceném období společnost MVM rezervuje DDD přibližně 60 % z využitelného výkonu v Maďarsku. V případě přihlédnutí ke skutečně využitelnému výkonu a samospotřebě je tento poměr vyšší, než je výše uvedeno.

(67) Z výše uvedených tabulek dále vyplývá, že DDD rezervují pro společnost MVM celkovou nebo významnou část stávající kapacity jednotlivých elektráren.

([25]) Údaje uvedené v tabulce vycházejí z hodnot uvedených v DDD odeslaných maďarskými orgány Komisi. Viz dále dopis maďarských orgánů zaevidovaný dne 21. dubna 2008.

(68) Společnost MVM platí poplatek za rezervaci kapacity (viz výše uvedený odstavec (56) preambule), nezávisle na skutečném využití kapacity elektrárny.

(69) Dovozní kapacita Maďarska je 1 000–1 300 MW. Z dovozní kapacity je pro společnost MVM vázáno zhruba 600 MW jinými dlouhodobými smlouvami.

Prodané množství

(70) Když společnost MVM skutečně využije rezervovanou kapacitu a od elektrárny vykupuje elektřinu, pak za převzatou energii hradí cenu za energii (výše uvedený odstavec (56) preambule).

(71) V případě každé elektrárny zaručují DDD určitý minimální odběr.

(72) Tuzemská výroba elektřiny v Maďarsku se pohybuje ročně mezi 32 a 36 TWh (= 32–36 000 000 GWh).

Tabulka 4

Vyrobená elektřina dle DDD [26]

(GWh)

Elektrárna	Vyrobená elektřina	2004	2005	2006	2007
Budapesti (včetně elektráren Kelenföldi, Újpesti a Kispesti)	Celková produkce elektřiny	1 228	1 510	1 643	1 742
	Samospotřeba elektrárny	87	89	91	84
	Zaručený odběr	Kelenföld: (…) Újpest: (…) Kispest: (…)	Kelenföld: (…) Újpest: (…) Kispest: (…)	Kelenföld: (…) Újpest: (…) Kispest: (…)	Kelenföld: (…) Újpest: (…) Kispest: (…)
	Skutečný odběr	939	1 302	1 451	1 538
Dunamenti (*) (F + G2)	Celková produkce elektřiny	4 622	3 842	3 450	4 300
	Samospotřeba elektrárny	174	148	147	188
	Zaručený odběr	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]
	Skutečný odběr	4 232	2 888	2 495	3 296
AES-Tisza	Celková produkce elektřiny	1 621	1 504	1 913	2 100
	Samospotřeba elektrárny	96	97	117	116
	Zaručený odběr	(…)	(…)	(…)	(…)
	Skutečný odběr	1 525	1 407	1 796	1 984
Csepeli	Celková produkce elektřiny	1 711	1 764	1 710	2 220
	Samospotřeba elektrárny	48	49	48	53
	Zaručený odběr	(…)	(…)	(…)	(…)
	Skutečný odběr	1 662	1 715	1 661	2 166
Pannon (*)	Celková produkce elektřiny	673	266	237	232
	Samospotřeba elektrárny	116	52	34	29
	Zaručený odběr	(…)	(…)	(…)	(…)
	Skutečný odběr	361	206	203	203

[26] Údaje uvedené v tabulce vycházejí z DDD předložených maďarskými orgány, ze statistiky zveřejněné na webové stránce Energetického úřadu Maďarské republiky (www.eh.gov.hu) a z dopisu maďarských orgánů ze dne 21. dubna 2008. Množství zaručeného odběru stanoveného v obchodních dohodách se může poněkud lišit od množství předepsaných DDD. Údaje skutečného odběru zahrnují v případě elektráren, kterých se DDD týkají, veškerý prodej z jejich strany pro společnost MVM.

(GWh)

Elektrárna	Vyrobená elektřina	2004	2005	2006	2007
Mátrai (*)	Celková produkce elektřiny	5 688	5 698	5 621	6 170
	Samospotřeba elektrárny	675	670	667	710
	Zaručený odběr	(…)	(…)	(…)	(…)
	Skutečný odběr	3 730	3 762	3 587	4 082
Paksi	Celková produkce elektřiny	11 915	13 833	13 460	14 677
	Samospotřeba elektrárny	750	821	800	848
	Zaručený odběr	(…)	(…)	(…)	(…)
	Skutečný odběr	11 112	13 012	12 661	13 828

(*) Údaje týkající se celkové produkce elektřiny a samospotřeby zahrnují i takové bloky elektráren, které nespadají pod účinnost dohod DDD.

(73) Zaručené množství odběru je množství, které je MVM povinna v každém roce odebrat nezávisle na skutečných požadavcích trhu. Pokud společnost MVM neodebere stanovené minimální množství, pak je povinna uhradit vzniklé náklady na palivo (v případě elektrárny „Dunamenti Erőmű“, „Kelenföld Erőmű“, „Pécs Erőmű“ a […] „Erőmű“), veškeré vzniklé náklady nebo položky výrobce na základě dohody o dodávce paliva (v případě společnosti „Csepeli Áramtermelő Kft.“), respektive veškeré potvrzené náklady (v případě elektrárny „Kispesti Erőmű“ a „Újpesti Erőmű“).

3. DŮVODY K ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

3.1 DDD

(74) V rozhodnutí o zahájení řízení dospěla Komise k předběžnému závěru, že DDD zajišťují výrobcům elektřiny, kteří tyto dohody podepsali, ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES státní podporu.

(75) Komise vyjádřila svůj názor, že DDD jsou ve smyslu Aktu o přistoupení ([27]) příloha IV, kapitola 3, odstavec 1, písmeno c) opatření uplatnitelná i po přistoupení a nejsou považována za stávající podporu, jelikož DDD nesplňují kategorie podpory, které jsou po datu přistoupení na základě předpisů Dokumentu o přistoupení, ve smyslu čl. 88 odst. 1 Smlouvy o ES považovány za stávající podpory.

(76) Za prvé, ani jedna z DDD nenabyla účinnosti před 10. prosincem 1994. Za druhé, žádná z DDD není uvedena v seznamu stávajících podpor přiloženém k příloze IV. Aktu o přistoupení, za třetí DDD nebyly Komisi oznámeny v rámci tzv. „prozatímního řízení“.

([27]) Akt o podmínkách přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropské unie, Úř. věst. L 236, 23.9.2003.

Existence státní podpory

(77) Komise byla toho názoru, že zaručená návratnost investic a vysoké ceny garantované DDD zajišťují výrobcům elektřiny činným v rámci DDD hospodářské výhody v porovnání s takovými výrobci elektřiny, kteří nejsou účastníky DDD, včetně případných nových účastníků trhu, dále v porovnání se společnostmi působícími ve srovnatelných odvětvích, kde takové dlouhodobé dohody vůbec nebyly účastníkům trhu nabídnuty. Proto Komise předběžně konstatovala, že opatření znamená pro zmiňované výrobce elektřiny selektivní výhody.

(78) Komise dále poznamenala, že na trhu s elektřinou byla zahájena volná soutěž, mezi členskými státy se obchoduje s elektřinou, zvláště od data, kdy vstoupila v účinnost směrnice ([28]) Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou. Následkem toho mohou opatření členského státu, která zajišťují jednotlivým společnostem působícím v odvětví elektrické energie výhodu, zabraňovat společnostem z jiných členských států, aby do daného členského státu vyvážely elektřinu, respektive mohou ovlivňovat vývoz elektřiny z tohoto členského státu do jiných členských států.

(79) Komise dále zdůraznila, že tyto výhody vycházejí ze státních zdrojů, jelikož uzavření DDD je výsledkem státní politiky realizované prostřednictvím velkoobchodní společnosti MVM, která je ve vlastnictví státu. Podle soudní praxe Soudního dvora Evropských společenství (dále jen „Soudní dvůr“) v případě, pokud společnost, která je ve vlastnictví státu, používá své prostředky takovým způsobem, který lze přičíst na vrub státu, pak jsou tyto prostředky dle Smlouvy o ES, článek 87, odstavec (1) považovány za státní zdroje. ([29])

([28]) Úř. věst. L 27, 30.1.1997, s. 20.

([29]) Věc. č. C-482/99 16. května 2002, *Francouzská republika v. Komise Evropských společenství* [2002], Sb. rozh., I-04397).

(80) Komise tedy dospěla k předběžnému závěru, že DDD poskytované výrobcům elektřiny jsou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES považovány za státní podpory, které jsou ve smyslu Aktu o přistoupení, příloha IV, kapitola 3, odstavec 1, písmeno c) „uplatnitelné i po datu přistoupení".

Slučitelnost DDD se Smlouvou o ES

(81) Komise dále konstatovala, že k prošetření státní podpory poskytované výrobcům elektřiny je nutné uplatnit metodiku. Na základě dokumentů, které byly k dispozici v době rozhodnutí pojednávajícím o zahájení řízení, vyslovila Komise pochybnosti, zda DDD splňují kritéria uvedená v Metodice.

(82) Komise za prvé zpochybnila, zda principy řídící DDD – které znamenají zábrany pro volnou soutěž – jsou slučitelné se základním cílem metodiky, tedy s tím, aby státní podpora napomáhala liberalizaci odvětví formou poměrných protipoložek poskytovaných inkumbentním společnostem vystaveným novým okolnostem soutěže.

(83) Za druhé Komise zpochybnila, zda státní podpora obsažená v DDD splňuje detailní kritéria uvedená v Metodice z ohledu výpočtu způsobilých převodních nákladů a stanovení odpovídajících protipoložek.

3.2 **Vládní nařízení č. 183/2002 (23.VIII.) o převodních nákladech**

(84) V zájmu toho, aby společnost MVM mohla splnit své závazky uvedené v DDD a současně aby distribuční ceny ve spotřebitelském sektoru zůstaly zhruba na úrovni cen na volném trhu, vládní nařízení číslo 183/2002. (23.VIII.) upravilo za dodržení jistých okolností výplatu státní kompenzace společnosti MVM.

(85) Maďarské orgány ve svém původním oznámení (HU 1/2004, které bylo 13. dubna 2005 staženo zpět) považovaly zmiňovanou kompenzaci za státní podporu poskytnutou společnosti MVM.

(86) Komise však ve svém rozhodnutí o zahájení řízení dospěla k názoru, že kompenzace není považována za státní podporu poskytovanou MVM, jelikož částka, kterou společnost MVM na základě vládního nařízení č. 183/2002 (23.VIII.) obdržela, je součástí pořizovací ceny vyplácené společností MVM elektrárnám, které jsou ve smluvním vztahu DDD, a proto je to také součást výhod, které výrobci získají prostřednictvím DDD.

(87) Proto rozhodnutí o zahájení řízení zahajuje formální vyšetřovací řízení pouze v souvislosti s DDD, a nikoli v souvislosti s vládním nařízením číslo 183/2002 (23.VIII.).

4. **PŘIPOMÍNKY MAĎARSKÉ REPUBLIKY V SOUVISLOSTI S ROZHODNUTÍM O ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ**

(88) Maďarská republika vyjádřila svůj názor, že – s přihlédnutím k rozdílům mezi konkrétními podmínkami – by bylo odůvodněné samostatné posouzení DDD.

(89) V souvislosti s liberalizací maďarského trhu s elektřinou zastává Maďarská republika názor, že z aspektu počtu spotřebitelů volících si volný trh bylo otevření trhů úspěšné (tzn., že odpovídalo evropskému průměru). Maďarsko dospělo k závěru, že DDD nezabraňovaly spotřebitelům ve volbě volného trhu. Překážky takového charakteru byly z větší míry výsledkem omezené kapacity hraničního křížení Maďarska, respektive z tohoto vyplývajících vysokých cen.

(90) Kromě toho zastává Maďarsko stanovisko, že dlouhá doba trvání DDD sama o sobě ještě nemůže znamenat zvýhodnění výrobců v soutěži, jelikož dlouhodobé smlouvy jsou běžnou a velmi rozšířenou praxí uplatňovanou v sektoru elektrické energie jak v Evropě, tak na jiných kontinentech.

(91) V souvislosti s referenční cenou zmiňovanou v rozhodnutí o zahájení řízení maďarské orgány konstatují, že Komise by při stanovení referenční ceny měla přihlížet k regionálním okolnostem Maďarska, dále ke zvýšení ceny pohonných hmot, ke kterému došlo v nedávné minulosti.

(92) V souvislosti s novými účastníky trhu s elektřinou Maďarská republika Komisi informuje, že ode dne 1. května 2004 (datum přistoupení Maďarska k Unii a datum liberalizace energetického trhu) na trh s elektřinou nový účastník nevstoupil. Maďarské orgány poukazují na časově náročnou podstatu investic takového charakteru, dále na skutečnost, že – v důsledku tohoto – není pravděpodobné, aby jakákoli investice začala fungovat před rokem 2011.

(93) V závěru, jako reakci na pochybnosti Komise týkající se otázky, zda jsou DDD slučitelné s bodem č. 4.6 metodiky, Maďarská republika potvrzuje, že neposkytne státní podporu za účelem záchrany či restrukturalizace společností zvýhodněných prostřednictvím DDD, které jsou předmětem posouzení.

5. **PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN**

(94) Po zveřejnění rozhodnutí o zahájení řízení (21. prosinec 2005) a v příslušné lhůtě (ve většině případů po schválení prodloužení lhůty Komisí na žádost zúčastněných stran) byly Komisi doručeny připomínky od níže uvedených stran:

— následující společnosti jako výrobci elektřiny: „AES-Tisza Erőmű Kft.", „Budapesti Erőmű Rt.", „Csepeli Áramtermelő Kft.", „Dunamenti Erőmű Rt." a jeho hlavní akcionář, společnost „Electrabel S.A."a „Mátrai Erőmű Rt.",

— následující banky, které zajistily výrobcům elektřiny financování: […] banka, zástupující dvanáct bank, které poskytly úvěry společnosti „Csepeli Áramtermelő Kft.“, dále […] banka, zástupující devět bank, které poskytly úvěry společnosti „AES-Tisza Erőmű Kft.“,

— MVM, dále

— jedna strana, která si nepřeje být jmenována.

(95) Převážná většina připomínek stran doručených Komisi vycházela z podobných argumentů. Z toho vyplynulo, že namísto obeznámení s připomínkami jednotlivých zúčastněných stran, Komise provedla rozdělení do následujících všeobecných kategorií (viz níže uvedené body 5.1 až 5.7).

5.1 **Připomínky týkající se jednotlivých posouzení DDD**

(96) Elektrárna „Mátrai Erőmű“ a další strana, která si nepřála být jmenována, vyslovila všeobecnou připomínku, že v případě jednotlivých DDD by Komise z důvodu konkrétních rozdílů v jejich obsahu měla provést samostatné posouzení. Jiní výrobci elektřiny také požádali o samostatné posouzení svých DDD tím, že Komisi poskytli k dispozici detaily vztahující se na konkrétní podmínky svých DDD.

5.2 **Připomínky vztahující se na existenci státní podpory**

Vhodný termín pro posouzení

(97) Elektrárny „AES-Tisza Erőmű“, „Budapesti Erőmű“, „Csepeli Áramtermelő Kft.“ a „Dunamenti Erőmű“ argumentovaly tím, že kritéria existence státní podpory by měly být šetřeny na základě podmínek trhu platných v době uzavření DDD. Část připomínek vyloženě připomíná tento požadavek, zatímco jiné připomínky tak činí zprostředkovaně tím, že v souvislosti se šetřením existence státní podpory poukazují na okolnosti uzavření DDD. V této návaznosti zúčastněné strany odkazují na judikaturu Soudu ([30]).

Absence hospodářské výhody

i) *Nesprávná referenční cena/Absence cen vytvářejících výhody*

(98) Všichni výrobci elektřiny argumentují tím, že DDD neznamenají hospodářské výhody.

(99) S kritikou přijímají předběžná konstatování Komise, podle kterých jsou ceny dle DDD vyšší, než výrobní tržní ceny.

([30]) Bylo poukázáno na věc Scott S.A. číslo T-366/00.

(100) Dle jejich argumentace je referenční cena 36 EUR/MWh uplatněná v jiných rozhodnutích a odkazovaná v rozhodnutí o zahájení řízení v tomto řízení neodpovídající, jelikož pochází ze zcela odlišného zeměpisného a časového prostředí. Dle jejich mínění by se v průběhu posuzování ceny mělo přihlížet k okolnostem, které byly aktuální v době uzavření DDD. Zdůrazňují dále, že ceny vytvořené na základě dlouhodobých dohod budou vždy nižší, než momentální (spot) tržní ceny. Kromě toho výrobci, kteří zajišťují společnosti MVM elektřinu především v době špičkového zatížení, argumentují také tím, že jejich ceny nelze porovnávat s cenou stálých produktů. Většina z nich navrhuje, aby Komise přihlédla k významnému zvýšení cen paliva v uplynulých letech.

(101) Mnozí z výrobců prohlašují, že skutečný poměr návratnosti nedosáhl procenta uváděná v rozhodnutí o zahájení řízení.

(102) Zdůrazňují dále, že (na rozdíl od faktů uvedených v rozhodnutí o zahájení řízení) výrobci jsou nuceni v rámci DDD nést značná rizika, a to především riziko realizace, regulace, ochrany životního prostředí, údržby, respektive daňové/finanční riziko. Regulaci cen uvedli jako jednu z významných kategorií regulačních rizik. Výrobci považují za znevýhodnění, že značnou část jejich výrobní kapacity rezervuje společnost MVM, jelikož to jim zabraňuje v tom, aby tyto kapacity využili pro výrobu elektřiny určené jiným potencionálním spotřebitelům. Navíc DDD předepisují výrobcům jednoznačné povinnosti; a pokud tyto závazky výrobci nesplní, vede to k nižším platbám, respektive platbě odškodnění.

(103) Společnost […] naznačila, že jednu z výhod vyplývajících z DDD představovaly pro Maďarsko spolehlivé kompenzační služby, které však mohla poskytnout pouze […] a elektrárna „Dunamenti Erőmű“. Podle argumentace tohoto výrobce by bez DDD nevstoupil na trh a nenabízely by své služby.

(104) Podle mínění elektrárny „Mátrai Erőmű“ jsou její ceny konkurenceschopné jenom díky vlastním uhelným dolům a díky tomu nízkým důlním nákladům. Podle jejich tvrzení jsou vlastní ceny ještě nižší, než distribuční ceny společnosti MVM, naproti jiným cenám dle DDD.

ii) *Privatizační cena*

(105) Elektrárna „Dunamenti Erőmű“ prohlašuje, že v souvislosti se svou DDD nezískala výhody, jelikož v průběhu privatizace platila svým elektrárnám tržní cenu, do prodejní ceny byla zohledněna její práva a povinnosti vyplývající z DDD. Jinak řečeno jakou součást privatizační ceny zaplatila protihodnotu DDD (a tedy i cenu případného zvýhodnění).

iii) *Princip tržního investora*

(106) Dle vyjádření elektrárny „Budapesti Erőmű“, „AES-Tisza Erőmű“, „Mátrai Erőmű“a „Csepeli Áramtermelő Kft.“ DDD reflektují tržní podmínky stávající v době uzavření dohody jak z hlediska MVM, tak z hlediska výrobců. Podle jejich argumentace by se v situaci společnosti MVM (tedy jako jediný kupující z právního hlediska povinný zajistit zásobování) kterýkoli privátní účastník rozhodl, že DDD uzavře. Dle jejich názoru v souvislosti s výrobci hospodářské „zvýhodnění“ plynoucí z DDD nedosahuje takové úrovně, kterou lze považovat za běžnou hospodářskou výhodu dosahovanou stranou účastnící se kterékoli jiné obchodní dohody. DDD v době uzavření splňovaly běžné tržní podmínky v příslušném odvětví. Navíc DDD představují běžný obchodní způsob, dále obvyklou formu rozdělení a spravování rizika.

(107) DHD byla jediným způsobem jak zajistit takové investice, které odpovídaly požadavkům maďarského odvětví elektrické energie (především z hlediska modernizace celého systému, ekologie a zabezpečení zásobování). Uplatnění principu soukromého investora by mělo vést k přihlédnutí k tomuto požadavku, tyto požadavky však bylo možné splnit pouze prostřednictvím DDD. Zúčastněné strany upozorňují, že v souladu s tímto DDD nařizují výrobcům elektřiny povinnost investice a dispozice.

iv) *Služby všeobecného hospodářského zájmu*

(108) Dle názoru elektrárny „Budapesti Erőmű“ a „Csepeli Áramtermelő Kft.“ výrobci vystupující v DDD jako strany vykonávají služby všeobecného hospodářského zájmu. Dle jejich podání slouží DDD společnosti MVM jako prostředek, aby tato splnila svůj závazek týkající se zabezpečení zásobování. DDD by tedy zajišťovaly plnění této povinnosti poskytovat zásobování spotřebitelům. Dle argumentů „Budapesti Erőmű“ na toto lze pohlížet také tak, že v podstatě společnost „Budapesti Erőmű“ je povinna splnit závazek zásobování spotřebitelů stanovený jí DDD. Obě zúčastněné strany se odvolávají na rozhodnutí Komise ([31]) číslo N 475/2003 ze dne 16. prosince 2003 vynesené ve věci státní podpory (Irsko), ve kterém Komise uznala, že budování nové výrobní kapacity v zájmu zajištění zásobování lze považovat za službu všeobecného hospodářského zájmu.

(109) Zúčastněné strany zastávají názor, že podobně jako v irské záležitosti státní podpora v rámci DDD – pokud taková existuje – splňuje čtyři konjunktivní kritéria uvedená v rozsudku ([32]) Evropského soudu vyneseného ve věci číslo C-280/00 (dále jako: věc Altmark).

(110) Za prvé, z maďarských zákonů o elektrické energii vyplývá, že společnost MVM měla mnohé závazky týkající se zásobování spotřebitelů, jako například zajištění zásobování při co možná nejnižších nákladech, ochrana životního prostředí a efektivita. Závazky společnosti MVM týkající se zásobování spotřebitelů jsou tedy jasně vymezeny ze zákona, DDD pak poskytování těchto služeb všeobecného hospodářského zájmu převádějí na výrobce elektřiny.

(111) Za druhé, nařízení vlády o cenách a vzorce cen uvedené v DDD předem stanovují poměr protipoložek. Protipoložky lze tedy vypočítat na základě objektivních a viditelných ukazatelů.

(112) Za třetí, protipoložky poskytované na základě DDD nejsou vyšší, než náklady na služby všeobecného hospodářského zájmu. DDD se přísně zakládají na nákladech, míra zisku nepřesahuje obvyklou tržní míru zisku. Toto je zajištěno – podle argumentů „Budapesti Erőmű“ – tím, že své DDD uzavřeli po skončení veřejného a transparentního výběrového řízení. Elektrárny byly prodány účastníkovi řízení, který podal nejvyšší nabídku a předložil nejlepší obchodní plán. Z výběrového řízení vyplývá, že kompenzace poskytovaná na základě DDD nesmí překročit náklady a reálnou míru zisku plynoucích z plnění závazku zásobovat spotřebitele.

(113) Za čtvrté, podle argumentů elektrárny „Budapesti Erőmű“ byly veškeré DDD uzavřeny po skončení veřejných a transparentních výběrových řízeních nebo jako nedílná součást privatizačního balíčku, nebo samostatně. Podle prohlášení společnosti „Csepeli Áramszolgáltató Kft.“ nebyla elektrárna sice vybrána v průběhu veřejného výběrového řízení, nezávisle na tom je kompenzace omezena na krytí nákladů a na reálnou míru zisku. Mechanismus tvorby cen zajišťuje, aby nedocházelo k překompenzování.

(114) V návaznosti na výše uvedené připomínky zúčastněné strany konstatují, že DDD splňují čtyři konjunktivní kritéria uvedená v rozsudku vyneseném ve věci Altmark, a proto nejsou podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES považovány za státní podporu.

([31]) Úř. věst. C 34, 7.2.2004, s. 8.

([32]) Rozsudek Evropského soudu číslo C-280/00 vynesený ve věci Altmark trans Gmbh a Regierungsprasidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH és Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht [2003], Sb. rozh. I-07747).

(115) Společnost „Budapesti Erőmű“ dále zdůrazňuje, že i pokud by Komise rozhodla tak, že DDD nesplňují čtyři konjunktivní kritéria uvedená v rozsudku vyneseném ve věci Altmark, přesto by v souladu s čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES mohly být považovány za slučitelné se společným trhem. Podle názoru zainteresované strany je vliv, který mají DDD na údajné uzavření maďarského trhu s elektřinou, zanedbatelný, jelikož tyto dohody pokrývají pouze 3 % z celkové spotřeby elektřiny v Maďarsku. Navíc – z technických důvodů – zvýšení úrovně dovozu elektřiny v době uzavření DDD nebylo ani možné. Z toho plyne, že DDD nemohou negativně působit na obchodování. Zúčastněná strana ve svých připomínkách zdůrazňuje význam dálkového vytápění realizovaného prostřednictvím technologie výroby přidružené energie, tato technologie je v souladu s cíly odborné energetické a ekologické politiky EU.

(116) Podle vyjádření společnosti „Mátrai Erőmű“ byla povinna rezervovat stanovenou minimální kapacitu pro společnost MVM v zájmu toho, aby při využití tuzemských uhelných zdrojů zajistila zásobování elektřinou na maďarském trhu. Podle jejich argumentů – v souladu s čl. 11 odst. 4 směrnice o elektřině ([33]) – musí být státní podpora považována za slučitelnou se společným trhem pokud – v zájmu zajištění zásobování – financuje takovou výrobu elektřiny, která je realizována při využití tuzemského uhlí.

v) *Absence výhod plynoucích z dlouhé doby trvání*

(117) Dle názoru elektrárny „Csepeli Áramtermelő Kft.“, „Mátrai Erőmű“ a „Budapesti Erőmű“ nelze dlouhou dobu trvání smlouvy samu o sobě považovat za výhodu. Dle vyjádření společnosti „Csepeli Áramtermelő Kft.“ v dlouhodobé dohodě obě strany platí cenu za bezpečnost, kterou pro ně znamenají dlouhodobé nabídky. Výrobci elektřiny akceptují, aby nabídli ceny nižší, než jsou tržní „spot“ ceny, stejně jako fakt, že cena dle dohody je pro ně závazná nezávisle na výši tržní „spot“ ceny, dále akceptují také skutečnost, že po celou dobu trvání dohody rezervují své kapacity jediné společnosti. Na základě výše uvedeného argumentují tím, že dlouhodobé dohody kompenzují oběma stranám hospodářská rizika a možnosti a nelze tyto jednoznačně považovat za výhodu.

(118) Dle výše uvedených argumentů dospěli všichni výrobci elektřiny k závěru, že DDD pro ně neznamenají hospodářské výhody, a proto nejsou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, považovány za státní podporu.

Selektivita

(119) Dle vyjádření elektrárny „AES-Tisza Erőmű“ DDD nezajišťují selektivní výhody. Zúčastněná strana se odvolává na to, že v celém sektoru elektrické energie existují takové dlouhodobé dohody, které byly uzavřeny nejenom mezi výrobci a společností MVM, ale také mezi MVM a společnostmi jako dodavateli elektřiny, mezi dodavateli paliva a výrobci elektřiny, stejně jako v případě dovozu elektřiny. V souvislosti s výrobci I. Zákon o elektrické energii (1994) a vládní nařízení č. 34/1995 výslovně od výrobců požaduje, aby se společností MVM uzavřely dlouhodobé dohody o výkupu elektřiny v zájmu toho, aby získali stavební a provozní povolení. Proto všichni výrobci elektřiny uzavřeli se společností MVM dohody a pouze elektrárny využívající obnovitelnou energii a elektrárny produkující přidruženou energii mohly disponovat krátkodobějšími dohodami z toho důvodu, že tito výrobci disponují jinými právními garancemi (například povinný odběr).

Poskytnutí státních zdrojů

(120) Dle tvrzení elektrárny „Mátrai Erőmű“ může být za státní podporu v DDD považována pouze cena. Dobu trvání DDD ani množství zaručeného odběru nelze považovat za státní podporu, jelikož nevedou k poskytnutí státních zdrojů, ani pokud by zajišťovaly výhody. Třetí strana dospěla k závěru, že z důvodu mimořádně konkurenceschopných cen neobsahuje DDD společnosti „Mátrai Erőmű“ (viz bod i) výše) žádný prvek státní podpory.

Úloha státu

(121) Dle argumentace společnosti „AES-Tisza“ ceny v rámci DDD nejsou stanoveny státem, ale stranami DDD. Elektrárna „AES-Tisza Erőmű“ má výhrady vůči posuzování otázky týkající se úlohy státu zmiňované v rozhodnutí o zahájení řízení v souvislosti s tím, že rozhodnutí vyšetřuje úlohu státu pouze z hlediska uzavření DDD, ale nikoli z hlediska stanovení ceny, zatímco Komise současně argumentuje tím, že výhoda je zajištěna výhodnými cenami. Po uplynutí období ústředního stanovení cen (tedy po lednu 2004, vyjma roku 2007) byly ceny určovány na základě dohody mezi MVM a výrobci elektřiny, nelze je přičíst státu.

Zkreslení soutěže a vliv na obchodování mezi členskými státy

(122) Elektrárna „AES-Tisza Erőmű“, „Budapesti Erőmű“ a „Csepeli Erőmű“ popírá zkreslující efekt způsobený DDD a jejich případný vliv na obchodování mezi členskými státy.

(123) Výše uvedené strany za prvé prohlašují, že toto kritérium by mělo být prošetřeno vzhledem k době uzavření DDD. V té době Maďarsko nebylo členem EU, a nebyla provedena ani liberalizace trhu s elektřinou. Proto argumentují tím, že DDD logicky nemohly zkreslovat soutěž na společném trhu.

([33]) Směrnice 2003/54/ES.

(124) Za druhé, podle jejich názoru byla soutěž a obchodování mezi členskými státy kromě DDD ovlivňována také jinými faktory. Jmenovitě kapacita hraničního křížení Maďarska by byla jedním z hlavních faktorů, který mohl mít vliv na obchodování mezi Maďarskem a ostatními zeměmi. Tyto kapacity hraničního křížení jsou maximálně vytíženy. Obchodování s elektřinou je tedy evidentně omezeno konečnými kapacitami hraničního křížení Maďarska, ale nikoli z důvodu DDD. Dle argumentů jsou právní předpisy druhým faktorem, který ovlivňuje obchodování mezi členskými státy. Na základě maďarských právních předpisů nedisponují maďarští výrobci elektřiny žádným oprávněním bezprostředně prodávat elektřinu do zahraničí.

(125) Dle vyjádření společnosti „Csepeli Erőmű“ nemůže jejich DDD skutečně působit na obchodování mezi členskými státy, jelikož elektřinu prodává výhradně na území Maďarské republiky.

(126) Dle dalších tvrzení se maďarský trh s elektřinou v souladu se závazky vůči Evropské unii postupně otevřel soutěži. Značná část spotřebitelů velice brzy přešla do segmentu volného trhu. Dle připomínek důvody, které by mohly zabraňovat novým účastníkům v tom, aby vstoupili na maďarský trh s elektřinou, respektive aby rozšířili svou účast na tomto trhu, nesouvisejí s DDD, ale s nevypočitatelností návratnosti. Dle argumentace společnosti „Csepeli Erőmű“ byly v Maďarsku v minulosti budovány elektrárny pouze tehdy, pokud stát zajistil stabilitu a výpočet návratnosti projektů formou dlouhodobých dohod nebo povinného odběru, respektive pokud bylo využití nových kapacit garantováno poptávkou podloženou prostřednictvím vertikálně integrované rozdělovací činnosti. V každém případě by stávající DDD nebyly považovány za takové faktory, které omezují nové účastníky.

(127) Dle dalších argumentů není v Maďarsku tržní poptávka po dalších kapacitách. To by prokazovala skutečnost, že na aukcích společnosti MVM s elektřinou nebyla prodána značná část nabízených kapacit.

5.3 **Uplatnění po přistoupení**

(128) Tyto připomínky předložila společnost „Budapesti Erőmű“.

(129) Na základě argumentace společnosti „Budapesti Erőmű“ nelze DDD ve smyslu Aktu o přistoupení, příloha IV, kapitola 3, odstavec (1), písmeno c) považovat za opatření „uplatnitelná i po přistoupení“.

(130) Zainteresovaná strana argumentuje tím, že opatření za účelem státní podpory vytvořená na právním základě před přistoupením k Evropské unii, není Komise po přistoupení oprávněna prošetřovat. To je v souladu se všeobecnou zásadou regulace zákazu zpětné účinnosti. Jelikož pravidla společenství vztahující se na státní podporu lze uplatňovat až od data přistoupení, lze za opatření uplatnitelná i po přistoupení považovat pouze opatření poskytující další podporu učiněná až poté. Dle jejich argumentace DDD nepřinesly po přistoupení další výhody, jelikož vzorce cen byly stanoveny již předtím, a v souladu s tímto byly finanční závazky státu plně známy již před přistoupením.

5.4 **Existující podpora**

(131) Tento argument byl předložen elektrárnami „Budapesti“, „Csepeli“, „AES-Tisza“ a „Mátrai“, dále bankou […].

(132) Zainteresované strany argumentují tím, že i pokud by přijaly fakt, dle kterého jsou dohody dle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES považovány za státní podporu, jsou ve smyslu Aktu o přistoupení, příloha IV, kapitola 3, odstavec (1), písmeno c) považovány za stávající podporu. Zastávají názor, že Komise ve lhůtě 3 měsíců předepsané Aktem o přistoupení nevznesla námitky proti opatření. Maďarské orgány oznámily opatření dne 31. března 2004 a Komise – následovně po výměně informací – nereagovala ve lhůtě 3 měsíců na dopis Maďarské republiky ze dne 19. října 2004, čímž vyloučila, aby opatření bylo považováno za „novou podporu“.

(133) Společnost „Budapesti Erőmű“ dále vyjadřuje svůj názor, že při posuzování podpory udělené před přistoupením a stávající i po přistoupení jako „nová podpora“ nebo „stávající podpora“ nelze vycházet výhradně ze skutečností uvedených v příloze IV Aktu o přistoupení. Dle „Budapesti Erőmű“ pokud podpora není považována na základě přílohy IV Aktu o přistoupení za stávající podporu, je nutné toto prošetřit také z hlediska čl. 1 písm. b) bod ii)–v) nařízení č. 659/1999/ES.

(134) Zdůrazňuje, že čl. 1 písm.) bod v) nařízení Rady č. 659/1999/ES lze uplatnit na DDD, a proto jsou považovány za „stávající podporu“. Podle jejich mínění poslední tři věty uvedené v čl. 1 písm. b) bod v) nařízení č. 659/1999/ES nelze ze tří důvodů uplatnit pro DDD.

(135) Za prvé ve věci *Alzetta Mauro* ([34]) Soud konstatoval, že podpora poskytnutá na trhu před liberalizací a uzavřeném hospodářské soutěži musí být po liberalizaci považována za stávající podporu. Podle zúčastněné strany tento rozsudek vychází bezprostředně z výkladu čl. 88 odst. 1 Smlouvy o ES, a proto má v souladu s řádem právní hierarchie přednost před předpisy nařízení č. 659/1999/ES.

([34]) Rozsudek Soudu prvního stupně vynesený dne 15. června 2000 ve spojených věcech T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 a T-23/98.

(136) Za druhé, vzhledem k tomu, že nařízení č. 659/1999/ES v době liberalizace trhu s elektřinou, která byla provedena na základě směrnice č. 96/92/ES, respektive v době podpisu DDD, nebylo ještě v platnosti, neuplatňuje se nařízení Rady č. 659/1999/ES, ale pravidla stanovená v rozsudku vyneseném ve věci *Alzetta Mauro*.

(137) Za třetí, z porovnání formulace různých kategorií uvedených v čl. 1 písm. b) nařízení č. 659/1999/ES vyplývá, že čl. 1, písm.b), bod v. se týká pouze režimů podpory, jelikož o podpoře samostatné se výhradně nezmiňuje.

(138) Naproti tomu společnost „AES-Tisza Erőmű" argumentuje tím, že pokud by DDD byly považovány za novou podporu, pak by taková formulace musela vycházet ze skutečností uvedených v čl. 1 písm. b) bod v) nařízení č. 659/1999/ES.

5.5 **Komise není oprávněna zrušit účinnost platně uzavřených privátních právních dohod („pacta sunt servanda") – Právní nejistota**

(139) Tyto argumenty předložily elektrárny „Budapesti" a „AES-Tisza Erőmű", dále banka […].

(140) Strany zdůrazňují, že DDD podepsaly v dobré víře, za tržních podmínek platných v době uzavření DDD. Zavázaly se k významným investičním povinnostem, které byly podpořeny úvěrovými institucemi prostřednictvím dohod o financování. Dle jejich názoru šetření Komise vede k závažným právním nejistotám, čemuž je vhodné se vyvarovat. Společnost „AES-Tisza Erőmű Kft." zpochybňuje právo Komise zrušit na základě pravidel vztahujících se na státní podpory, dále v širším spektru na základě pravidel soutěžní politiky Smlouvy o ES platně uzavřené obchodní dohody ([35]).

5.6 **Proporcionalita**

(141) Společnost „AES-Tisza Erőmű Kft." vyjádřila pochybnosti týkající se proporcionality zrušení dohod DDD předepsaného Komisí a poukazuje na možnost nového projednání dohod.

5.7 **Poznámky vztahující se na slučitelnost DDD se společným trhem**

(142) Elektrárny „Csepel" a „AES-Tisza erőmű" uvedly, že DDD nebyly vytvořeny jako systém kompenzace, a proto není správné porovnávat je s metodikou. V době jejich uzavření ani nemohly být DDD vytvořeny za účelem kompenzace uvízlých nákladů, jelikož metodika tehdy ještě neexistovala. Podle názoru elektráren lze metodiku uplatnit pouze v takové situaci, kdy byly DDD dříve zrušeny.

(143) Naproti tomu banka […] v souvislosti s DDD elektrárny „Csepel" argumentuje tím, že protislužby hrazené v rámci DDD jsou ve skutečnosti omezeny na krytí nákladů, které lze dle metodiky podporovat (tedy fixní náklady, proměnlivé náklady a reálná míra zisku). Dle její argumentace DDD elektrárny „Csepel" nezahrnuje kompenzaci přesahující uvízlé náklady, které lze podporovat.

(144) Společnost „Csepeli Erőmű" dále prohlašuje, že DDD jsou v souladu s podmínkami uvedenými ve Smlouvě o ES, článek 87, odstavec (3), jelikož značnou měrou přispívají k zabezpečení zásobování elektřinou v Maďarsku, v širším měřítku pak k rozvoji maďarského hospodářství.

(145) Elektrárna „AES-Tisza Erőmű" (bez podrobnějšího odůvodnění) prohlašuje, že DDD je nutné považovat dle čl. 87 odst. 3 písm.a) za jistiny investicí realizovaných v regionu.

(146) Dále „AES-Tisza Erőmű" namítá, že rozhodnutí o zahájení řízení není jednoznačné z ohledu uplatnění pojmů „benchmark" tržní cena a „ztrátová investice", dále z hlediska hospodářských hypotéz a termínů, ke kterým Komise přihlíží při posuzování slučitelnosti se společným trhem.

6. **ODPOVĚĎ MAĎARSKÉ REPUBLIKY NA PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN**

(147) V reakci na připomínky podané společností „Csepeli Erőmű" Maďarská republika poznamenala, že naproti náznakům obsaženým v připomínkách také DDD elektrárny „Csepeli Erőmű" obsahuje údaje minimálního množství spadajícího pod zaručený odběr.

(148) V souvislosti s argumentací společnosti „Dunamenti Erőmű", podle které „Dunamenti Erőmű" není oprávněna odmítnout výrobu energie dle podmínek diktovaných společností MVM, ani pokud se tak děje na úkor prodeje na volném trhu, maďarské orgány zdůrazňují, že společnost MVM v roce 2006 požádala v souvislosti se 4 bloky F udělení výjimky od DDD, jelikož tyto bloky by se tak bezprostředně mohly účastnit soutěže na trhu systémových služeb. Avšak „Dunamenti Erőmű" tuto možnost odmítla.

(149) V souvislosti s připomínkami elektrárny „AES-Tisza Erőmű", dle kterých výrobci nedisponující DDD investovali především tehdy, když spadali pod zaručený odběr, maďarské orgány oznamují, že významné elektrárny a bloky elektráren prodávají elektřinu na volném trhu bez DDD a bez zaručeného odběru (například elektrárna „Dunamenti" blok G1, „Vértesi Erőmű", „Mátrai Erőmű" bloky I-II).

(150) Maďarsko dále zdůraznilo, že naproti skutečnostem uvedeným elektrárnou „AES-Tisza Erőmű" je jednací pozice společnosti MVM také omezena z důvodu ustanovení uvedených v DDD (vzorce cen a množství zaručeného odběru).

([35]) Dopis byl zaevidován dne 19. prosince 2006.

7. POSOUZENÍ KOMISE

7.1 Protiprávní podpora

(151) Maďarské orgány v souladu s pravidly řízení státní podpory Komisi neoznámily podporu obsaženou v DDD, proto je tato podpora považována za protiprávní podporu.

7.2 Všeobecné připomínky vztahující se na zvláštní posuzování DDD

(152) Jednotlivé zúčastněné strany a maďarské orgány ve svých připomínkách navrhovaly zvláštní posuzování DDD vzhledem k existujícím rozdílům v konkrétních smluvních podmínkách těchto dohod.

(153) Toto rozhodnutí platí na všechny takové DDD, které byly uzavřeny mezi společností MVM a elektrárnami, a které byly v platnosti v době přistoupení Maďarska k Unii (viz odstavce (44) a (45) preambule). Dle názoru Komise prokazují hlavní principy DDD takové analogie, které jsou v případě řízení týkajícího se státní podpory důvodem pro společné posouzení. Jak bude níže uvedeno, Komise zastává názor, že hlavní výhody vyplývající z DDD jsou společnou charakteristikou všech prošetřovaných DDD, dále že rozhodnutí o uzavření těchto dohod v letech 1995–2001 sledovalo stejné cíle oborové politiky a nabízelo řešení stejného charakteru. Konkrétně každá DDD předepisuje společnosti MVM v ohledu rezervovaných kapacit a množství zaručeného odběru povinnost odkupu na dobu pokrývající značnou část životnosti prostředků, uplatňujíce přitom takový mechanismus tvorby cen, který výrobcům umožňuje krytí fixních a proměnlivých nákladů. Kromě výše uvedeného také další podmínky existence státní podpory prokazují takové analogie, které jsou důvodem pro jejich společné posouzení. Selektivita vychází z analogických principů, k odpovědi na otázku, zda DDD vedly k poskytnutí státních zdrojů, je nutné provést převážně stejné posouzení, dále zjištění vlivu na soutěž a obchodování sleduje také identické hospodářské hodnocení a přihlíží k existenci dalších DDD na maďarském trhu. Proto Komise zastává názor, že v zájmu toho, aby toto rozhodnutí o státní podpoře poskytlo věrný obraz o skutečnostech na maďarském trhu produkce energie, musí toto rozhodnutí DDD posuzovat společně, prostřednictvím závěrečného rozhodnutí uzavírajícího jediné řízení.

(154) Tento komplexní přístup však přesto nebrání Komisi v tom, aby přihlédla ke skutečným rozdílům mezi příslušnými DDD. Proto toto rozhodnutí konstatuje rozdíly mezi DDD, pokud jsou tyto relevantní z hlediska uplatnění tohoto rozhodnutí.

7.3 Existence státní podpory podle čl. 87 odst. 1) Smlouvy o ES

(155) Komise dále prošetří všechna čtyři konjunktivní kritéria existence státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1) Smlouvy o ES: využití státních zdrojů, existenci hospodářských výhod, selektivní charakter výhod a vliv na obchodování.

Vhodný termín pro posouzení

(156) Zúčastněné strany ve svých připomínkách (v souvislosti s více kritérii posouzení) argumentovaly tím, že Komise by měla brát v úvahu výhradně situaci aktuální v době podpisu DDD, poté by měla výsledek této analýzy rozšířit na celkovou dobu trvání DDD. Elektrárna „Budapesti Erőmű“ se v této souvislosti odvolává na sdělení Komise ([36]) o stanovení použitelných pravidel pro hodnocení protiprávní státní podpory.

(157) Za účelem stanovení vhodného termínu pro posouzení by Komise měla nejprve přihlédnout k Aktu o přistoupení Maďarska, k procesnímu nařízení a k judikatuře Soudu.

(158) Příslušná část přílohy č. IV Dokumentu o přístupu ustanovuje následující:

„PŘÍLOHA IV

Seznam uvedený v článku č. 22 Aktu o přistoupení

(…)

3) *Politika hospodářské soutěže*

1. Následující režimy podpor a individuální podpory, které nabyly účinku v novém členském státě přede dnem přistoupení a jsou stále použitelné i po tomto dni, se považují po přistoupení za existující podpory ve smyslu čl. 88 odst. 1 Smlouvy o ES:

a) podpůrná opatření, která nabyla účinku před 10. prosincem 1994;

b) podpůrná opatření uvedená v dodatku této přílohy;

c) podpůrná opatření, která byla ke dni přistoupení posouzena orgánem nového členského státu pro dohled nad státní podporou, která byla shledána slučitelnými s *acquis* a v jejichž případě Komise nevznesla námitku na základě vážných pochybností o slučitelnosti opatření se společným trhem postupem uvedeným v odstavci 2.

Všechna opatření stále použitelná po dni přistoupení, která představují státní podporu a nesplňují výše uvedené podmínky, se pro účely čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES po přistoupení považují za nové podpory.

([36]) Úř. věst. C 119, 22.5.2002, s. 22.

Výše uvedená ustanovení se nevztahují na podpory v odvětví dopravy ani na činnosti spojené s výrobou, zpracováním a uváděním na trh produktů uvedených v příloze I Smlouvy o ES, s výjimkou produktů rybolovu a výrobků z nich odvozených.

Výše uvedenými ustanoveními rovněž nejsou dotčena přechodná opatření týkající se hospodářské soutěže, která jsou stanovena v aktu."

(159) Příslušná část článku 1 Procesního nařízení ustanovuje následující:

„b) ‚existující podporou':

i)–iv) […]

v) ‚podporu, která se považuje za existující podporu, protože v době, kdy začala být uskutečňována, nevytvářela podporu a poté se stala podporou následkem vývoje společného trhu bez toho, že by byla členským státem pozměněna'. Pokud se některá opatření stala podporou následkem liberalizace činnosti právem Společenství, taková opatření nebudou považována za existující podporu po datu stanoveném pro liberalizaci;

c) ‚novou podporou' každá podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivou podporu, která není existující podporou, včetně změn existující podpory".

(160) Z výše uvedených opatření vyplývá, že taková opatření, která v době poskytování nebyla považována za státní podporu, se za jistých okolností mohou stát státní podporou ve smyslu čl. 87 Smlouvy o ES. Z tohoto hlediska není podstatné, zda opatření, které se stalo státní podporou, je zařazeno mezi stávající nebo mezi nové státní podpory.

(161) Ačkoli je pravda, že Komise, když v daném případě prošetřuje existenci státní podpory, musí posoudit situaci charakteristickou v době, kdy opatření vstoupilo v účinnost, neznamená to však, že posouzení čtyř kritérií uvedených v definici státní podpory musí být za každých okolností omezeno výhradně na dobu, kdy byla podpora udělena.

(162) Z ustanovení čl. 1 odst. b) bod v. procesního nařízení jednoznačně vyplývá, že jsou takové mimořádné okolnosti, jako například rozvoj společného trhu nebo liberalizace některého odvětví, v jejichž průběhu probíhají v hospodářství nebo ve více odvětvích mnohé hospodářské a právní změny a kdy – důsledkem těchto změn – se mohou do okruhu kontroly státní podpory dostat i taková opatření, která původně nespadala pod účinnost článku 87 Smlouvy o ES. Pokud by například v průběhu liberalizace některého odvětví hospodářství byla zachována všechna opatření, která v době jejich přisouzení – v důsledku značně odlišných tržních podmínek – nebyla považována za státní podporu, avšak počínaje liberalizací splňují všechny podmínky státní podpory, tímto bychom *de facto* prodloužili převážnou část tržních okolností před situací soutěže. To by však bylo v rozporu se záměrem, aby na všech trzích byla zrušena situace bez hospodářské soutěže, jinými slovy s rozhodnutím členských států, aby bylo dané odvětví liberalizováno. Cílem speciálních opatření, na jejichž základě se opatření může stát státní podporou, je, aby nebylo zachováno takové opatření, které sice za dřívějších hospodářských a právních okolností nebylo považováno za státní podporu, avšak je v rozporu se zájmy tržních podmínek nových účastníků trhu ([37]).

(163) Otázku, zda daná státní podpora je již stávající podpora nebo nová podpora, Musí Komise posuzovat zvlášť, následovně po konstatování existence státní podpory.

(164) Hospodářství Maďarska prošlo v devadesátých letech drastickými změnami. Země se rozhodla vstoupit do Evropské unie a dne 1. května 2004 se stala plnoprávným členem Unie. Maďarsko si plně uvědomovalo svůj závazek, aby svá stávající opatření zharmonizovalo s pravidly soutěžní politiky na vnitřním trhu, ke kterému hodlá přistoupit, jelikož Evropská dohoda ([38]), kterou v roce 1991 podepsalo, tento závazek výslovně uvádí.

(165) Přistoupením k Evropské unii se Maďarsko připojilo také k prvnímu liberalizovanému vnitřnímu energetickému trhu. Akt o přistoupení neustanovuje v souvislosti s maďarským energetickým trhem výjimky od pravidel soutěžní politiky. Na základě výše uvedené argumentace Komise – oproti připomínkám příslušných stran – zastává názor, že DDD, které byly (což potvrzují i zúčastněné strany) uzavřeny za diametrálně odlišných hospodářských podmínek před přistoupením k prvnímu liberalizovanému vnitřnímu energetickému trhu, se za nových hospodářských a právních okolností mohly stát státními podporami. V zájmu stanovení existence takové podpory musí být čtyři kritéria existence státní podpory posuzována v nových hospodářských a právních podmínkách.

([37]) Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 15. června 2000 ve věci *Alzetta Mauro*, na který se odvolává elektrárna „Budapesti Erőmű" ve skutečnosti sice potvrzuje, že opatření musí být posouzeno za nových tržních okolností po liberalizaci, pokud je potvrzeno, že opatření, které před liberalizací nebylo považováno za státní podporu (existující nebo nové) se stalo státní podporou.

([38]) Evropské dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Maďarskou republikou na straně druhé, byla podepsána dne 16. prosince 1991.

(166) Otázka relevantního termínu posouzení musí být dále prošetřena z hlediska Aktu o přistoupení. Naproti všem dřívějším přistoupením členské státy souhlasily s rozšířením Aktu o přistoupení o zvláštní ustanovení, dle kterých musela být veškerá opatření podpory použitelná po přistoupení a uzavřená po 10. prosinci 1994 ještě před přistoupením oznámena Komisi, která tyto na základě *acquis communautaire* prošetří.

(167) Ve většině států, které přistoupily k unii dne 1. května 2004, měla státní intervence z historických důvodů velmi silné tradice. Mohou se však objevit taková opatření, která před přistoupením – z důvodu tehdejších, velmi odlišných tržních podmínek – nesplňují čtyři kritéria státní podpory, avšak za nových právních hospodářských podmínek po přistoupení již splňují kritéria všechna.

(168) Cílem příslušných článků Aktu o přistoupení je zajistit nezkreslenou soutěž na vnitřním trhu na dobu následující po vstupu smlouvy v platnost. Proto jsou příslušné články Aktu o přistoupení zaměřeny na to, aby neslučitelná státní opatření po přistoupení nenarušovala společnou tržní soutěž. V tomto ohledu je irelevantní, zda v devadesátých letech, v době přijetí, opatření splňovalo či nesplňovalo podmínky státní podpory. Z toho plyne, že z hlediska posouzení kritérií existence podpory je relevantním obdobím období následující po přistoupení Maďarska k EU a tím také po přistoupení k liberalizovanému vnitřnímu energetickému trhu.

(169) Výsledkem každého jiného přístupu by byla taková situace, ve které hospodářské vztahy pocházející z období před přistoupením a liberalizací (což v případě většiny nových členských států znamená přechodné období následující po éře komunistického režimu) přetrvávaly ještě dlouhou dobu po přistoupení země k Evropské unii. Proto by členský stát mohl taková opatření, která před přistoupením nebyla považována za státní podporu, mohl zachovat, dokonce tyto podle své vůle prodlužovat i tehdy, kdyby tato opatření byla za podmínek nastávajících po přistoupení považována již za státní podporu, a to vzhledem k tomu, že tato opatření by nespadala pod kompetenci kontroly Komise vztahující se na státní podpory.

(170) Připomínky zúčastněných stran jsou zaměřeny právě na tuto skutečnost. Cílem argumentace příslušných stran týkající se vhodné doby posouzení je prokázat, že v rámci tohoto řízení státní podpory musí hospodářské a právní posuzování DDD vycházet výhradně z doby uzavření DDD (tedy v době mezi lety 1995 až 2001), a na základě těchto právních a hospodářských okolností dojít k závěru, že se DDD nejsou považovány za státní podporu. Zúčastněné strany prohlašují, že test účastníka tržního hospodářství, dále kritéria týkající se vlivu na zkreslování soutěže a obchodování musí být analyzovány v kontextu ekonomiky poloviny devadesátých let, a že Komise musí přihlížet k tehdejším závazkům společnosti MVM (zajištění zásobování), dále k tehdy převládajícímu modelu odvětví energetiky (model jediný kupující, apod.). Podle jejich názoru výsledek vynesený na základě těchto okolností zůstane poté směrodatný až do dne uplynutí platnosti DDD (v případě smlouvy s nejdelší dobou trvání do roku 2024), nezávisle na takových změnách, jako je přistoupení Maďarska k Evropské unii a následovná liberalizace energetického trhu.

(171) Komise s touto argumentací nesouhlasí. Podle názoru Komise je cílem příslušných článků Aktu o přistoupení právě vyhnout se takovým situacím tím, že účastníkům hospodářského sektoru nařídí okamžité uplatnění pravidel vztahujících se na státní podpory. V případě jistých hospodářských odvětví zajišťuje Akt o přistoupení výjimky (např. ustanovení o dopravě), avšak v souvislosti s účastníky trhu s elektřinou nejsou v této smlouvě uvedeny výjimky žádné. Proto musí být *acquis communautaire*, včetně směrnice 96/92/ES, počínaje datem přistoupení bezodkladně uplatňovány ve všech smluvních vztazích na maďarském trhu s elektřinou.

(172) Proto v průběhu posuzování DDD vycházela Komise z faktu, že přistoupením k liberalizovanému vnitřnímu energetickému trhu EU Maďarsko souhlasilo, že bude uplatňovat zásady tohoto tržního hospodářství vzhledem ke všem účastníkům maďarského energetického trhu, a to včetně všech obchodních vztahů.

(173) Proto Komise dále posoudí, zda opatření, které je předmětem řízení, splňuje počínaje dnem přistoupení Maďarska k Unii všechna kritéria státní podpory.

Výhody

(174) Úvodem posouzení týkajícího se existence výhody je důležité připomenout, že většina výrobců elektřiny ve svých připomínkách přiznala, že bez záruk poskytovaných DDD by do těchto elektráren neinvestovala. Elektrárna […] Erőmű Rt. ve svých připomínkách argumentuje tím, že „[-] DDD je důležitým faktorem pro banky z hlediska ochoty financovat investice a plynule předem financovat provozní náklady. […] … […] vyžádala stanovisko konsorcia [tedy bank] týkající se změn DDD dne […], avšak banky se od poskytnutí příspěvku jak za účelem snížení rezervovaných kapacit, tak snížení objemu zaručeného odběru distancovaly.“ ([39]).

([39]) Citováno z bodu č. 3 připomínek výrobce.

(175) V souvislosti s tímto […] (jako zástupce téměř dvanácti bank poskytujících úvěry […] společnosti „Csepeli Áramtermelő Kft.“) prohlašuje, že „[-] dle stanoviska bank je DDD součástí vzájemně úzce souvisejících obchodních dohod, které představovaly a i dnes představují jistinu úvěrové smlouvy sloužící k financování projektu založeného na tržních podmínkách. Jinými slovy jakákoli změna DDD by se automaticky týkala i bank a jelikož za účelem ochrany finančních zájmů posledně jmenovaných jsou k dispozici odpovídající smluvní mechanismy, ohrozilo by toto ve svém důsledku projekt Csepel II. jako celek.“

(176) […] (jako zástupce devíti bank poskytujících úvěry ve výši téměř […] společnosti „AES-Tisza Erőmű Kft.“) prohlašuje, že „[-] financování bylo založeno především na existenci DDD, respektive na dalších příslušných projektových dokumentech (např.: dohoda o zásobování palivem). […] DDD zajišťují stabilitu (týkající se množství prodané elektřiny a stanovení ceny) vůči rizikům poptávky.“ „Stabilita poptávky je určujícím faktorem[…], který poskytuje bankám potřebnou jistotu v případě dlouhodobého financování na zatím nevyvinutém trhu.“

(177) V zájmu posouzení týkajícího se existence výhod Komise předběžně analyzovala, jaké argumentování by měla v průběhu posouzení uplatňovat. V důsledku předběžné analýzy uvedené v odstavcích (180) až (190) preambule Komise došla k závěru, že v zájmu určení existence výhody je nutné zjistit, zda by průměrný účastník hospodářského sektoru poskytl za tržních okolností v době přistoupení Maďarska k Evropské unii výrobcům podobnou záruku jako jsou záruky uvedené v DDD, tedy takovou záruku, na jejímž základě je společnost MVM po dobu 15–27 let – odpovídající běžně předpokládané provozní nebo amortizační době příslušných zařízení – povinna odebrat kapacitu rezervovanou v DDD (jež odpovídá celkové využitelné kapacitě nebo převážné části této kapacity elektrárny), respektive odkoupit vyrobenou elektřinu v zaručeném minimálním množství za cenu, která kryje stálé a nestálé náklady elektrárny (včetně nákladů na palivo) ([40]).

(178) Komise ve druhém kole hledala odpověď na tuto otázku, a to v souvislostech běžné obchodní praxe na evropských trzích s elektřinou.

(179) Závěrem Komise krátce vyhodnotila vliv DDD na trh v období následujícím po přistoupení Maďarska k Evropské unii. Přestože posledně zmiňovaná analýza není nutná ke stanovení toho, zda DDD poskytují hospodářské výhody, je přesto vhodné provést ji za účelem odpovídající revize jednotlivých připomínek předložených zúčastněnými stranami.

1) *Předběžná analýza: doporučená argumentace pro posouzení existence výhod*

(180) Třetí strany ve svých připomínkách předložených v průběhu řízení analyzovaly existenci výhod na základě takových okolností, za kterých byly DDD v polovině devadesátých let podepsány. V podstatě došly strany k závěru, že v uvedené době v průběhu privatizace společností vyrábějících elektřinu by průměrný účastník hospodářského sektoru poskytl výrobcům podobné záruky, jako jsou záruky uvedené v DDD v zájmu toho, aby podnítil investory a aby tak zajistil zásobování Maďarska.

(181) Komise prošetřila opodstatnění tohoto přístupu a došla k závěru, že není správný hned ze dvou důvodů. Za prvé, nebere v úvahu skutečně zvýhodněné subjekty prošetřovaného opatření. Za druhé, tento přístup přihlíží z hlediska posouzení existence výhody k nesprávnému období.

Potencionálně zvýhodněné subjekty

(182) Společnost „Dunamenti Erőmű Rt.“ prohlašuje, že v důsledku své DDD nebyla zvýhodněna, jelikož v průběhu privatizace svých elektráren zaplatila tržní cenu a v prodejní ceně byla zohledněna její práva a povinnosti dle DDD. Jinými slovy, pokud by prostřednictvím DDD výhody i získala, protihodnotu zaplatila jako součást privatizační ceny.

(183) Komise zastává názor, že tyto argumenty v tomto případě neobstojí. Prostřednictvím podpory představující předmět tohoto řízení jsou zvýhodněnými subjekty privatizované elektrárny (alespoň tam, kde byla privatizace provedena), nikoli akcionáři. Privatizace elektráren proběhla formou získání vlastnického podílu.

(184) Soudní dvůr již prošetřoval otázku, jakým způsobem ovlivňuje změna, která nastala v důsledku získání vlastnického podílu, existenci protiprávně poskytnuté podpory společnosti a zvýhodněnému subjektu. Dle rozsudku Soudu taková protiprávně poskytnutá podpora nezávisle na změnách týkajících se vlastnických vztahů existuje i nadále ve prospěch původně zvýhodněné společnosti ([41]). Převedení obchodních podílů za tržní cenu zajišťuje pouze to, že samotná osoba, která získala podíl, nedostane státní podporu. To je však nezávislé na tom, zda zvýhodněná elektrárna získala hospodářskou výhodu pro svou činnost.

(185) V posuzovaném případu jsou zvýhodněnými subjekty maďarské společnosti, které provozují elektrárny a které podepsaly DDD, nikoli členové (akcionáři) těchto elektrárenských společností. Navíc ke změnám ve

([40]) Nezávisle na tom, zda tato cena vychází z cenového mechanismu DDD nebo z cenových nařízení, vzhledem k tomu, že obě regulace cen jsou založeny na podobných principech.

([41]) Rozsudek č. C-328/99 a C-399/00 vynesený ve sloučených věcech *Itálie a SIM 2 Multimédia versus Komise* [2003], Sb. rozh. I-4035, bod 83).

vlastnických vztazích elektráren došlo před datem, kdy prošetřujeme existenci státní podpory, a proto je tato změna z hlediska revize týkající se existence podpory poskytnuté společnostem provozujícím elektrárny irelevantní. Společnosti, které podepsaly DDD tedy – nezávisle na svých vlastnických vztazích – získaly výhody obsažené v DDD.

Období, ke kterému se přihlíží při posuzování existence výhody

(186) Komise si je vědoma skutečnosti, že při maďarských tržních podmínkách v devadesátých letech byl zásadním principem DDD, tedy garance návratnosti investice, základní podmínkou realizace potřebných investic.

(187) Skutečnost, že z důvodu charakteristiky odvětví výroby elektřiny a tehdejší politické a hospodářské situace v Maďarsku bylo ve veřejném zájmu nutné učinit zásahy ze strany státu a že nejvhodnějším řešením se zdálo být přisouzení DDD většímu počtu výrobců, v žádném případě neprotiřečí faktu, že DDD poskytují výrobcům výhody.

(188) Většina výrobců uvádí, že DDD jim neposkytly výhody, protože jsou v souladu s chováním společnosti MVM, respektive jakéhokoli účastníka dění v hospodářském sektoru nacházejícího se v situaci výrobců. Argumentují tím, že kterýkoli privátní účastník nacházející se v situaci společnosti MVM (jako jediný kupující s právní povinností zajistit zásobování) by se rozhodl uzavřít DDD a k tomu, že hospodářská výhoda z nich plynoucí nesmí přesáhnout úroveň, které strany běžně dosahovaly v devadesátých letech za nerozvinutých tržních podmínek. Kromě toho byli výrobci za účelem získání povolení k provozu právně povinni uzavřít dohodu s MVM. Výrobci zdůrazňovali, že dle zásady privátního investora by Komise měla přihlédnout k právním podmínkám a hospodářské realitě stávající v době uzavření DDD.

(189) Komise se z aspektu argumentace zúčastněných stran týkající se zásady privátního investora odvolává na odstavce preambule tohoto rozhodnutí, které určují, které období musí být zohledňováno při posuzování existence státní podpory poskytnuté prostřednictvím DDD. Komise opakovaně poukazuje na to, že nehodlá zpochybňovat skutečnost, že v době uzavření DDD za tehdejších okolností bylo nutné tyto dohody uzavřít. Avšak toto rozhodnutí výše uvádí, že to v žádném případě neznamená, že DDD nezajišťují výrobcům výhody. Zúčastněné strany v podstatě výhradně prohlašují, že tyto dohody jsou v souladu s tržními podmínkami stávajícími v době jejich uzavření. Ani jedna ze zúčastněných stran však netvrdí, že by byly v souladu s nynějšími podmínkami vnitřního trhu.

Závěr předcházející analýzy

(190) Komise zastává názor, že v průběhu revize za účelem zjištění existence výhod poskytovaných DDD se musí přesvědčit o tom, zda by průměrný účastník hospodářského sektoru poskytl za tržních okolností v době přistoupení Maďarska k Evropské unii výrobcům podobnou záruku – uvedenou v odstavci preambule (177) – jako jsou záruky uvedené v DDD.

2) *Analýza existence výhody poskytnuté výrobcům elektřiny v době přistoupení Maďarska k Evropské unii*

(191) Aby Komise mohla odpovědět na otázku zmiňovanou v předcházejícím odstavci preambule, stanovila za účelem této analýzy nejvýznamnější směrodatné praxe obchodních subjektů účastnících se evropských trhů s elektřinou, dále analyzovala, zda DDD jsou v souladu s těmito praxemi či zda poskytují výrobcům takové záruky, které by zákazník konající čistě na obchodní bázi nepřijal.

(192) Předesíláme, že trh s elektřinou se tradičně rozděluje na čtyři částečné trhy: i) výroba/dovoz a velkoobchodní služby, ii) přenos/distribuce, iii) maloobchod, iv) doplňující služby. Jelikož společnost MVM elektřinu nakupuje od tuzemských výrobců, respektive dováží, poté tuto prodává regionálním dodavatelským podnikům a obchodním dodavatelům (maloobchodní dodavatelé), je z hlediska posouzení DDD významným relevantním trhem pro první a čtvrtou kategorii. Společnost MVM kromě výše uvedeného poskytuje rezervované kapacity provozovateli přenosové soustavy, aby tak byla zajištěna rovnoměrnost systému.

(193) Maďarský maloobchodní trh je ve sledovaném období rozdělen na dva sektory: i) spotřebitelský, kdy regionální dodavatelské podniky poskytují elektřinu za regulované ceny spotřebitelům bez oprávnění, dále spotřebitelům, kteří své oprávnění nevyužívají; ii) volný trh, kdy obchodní dodavatelé dodávají elektřinu spotřebitelům s oprávněním za ceny, které byly vytvořeny tržními mechanismy. Systém zavedený III. Zákonem o elektrické energii omezuje spotřebitelský sektor na domácnosti a obchodní spotřebitele, na které se vztahuje celková dodavatelská povinnost.

(194) Ve sledovaném období společnost MVM dodávala elektřinu jak regionálním dodavatelským podnikům (poskytovatelé spotřebitelského sektoru), tak dodavatelům sektoru volného trhu. Současně však – jak jsme uvedli v odstavcích preambule (221)–(231) – znamenal prodej ze strany MVM směrem k dodavatelům na volném trhu pouze množství, které bylo odkoupeno

v rámci DDD a které nebylo požadováno spotřebitelským sektorem. Takový prodej neznamenal samostatnou obchodní činnost, ale byl realizován spíše jako důsledek DDD. Proto musí být existence výhody s prvotním cílem stanoveným pro MVM – tedy poskytováním dostatečného množství elektřiny regionálním dodavatelským podnikům za účelem zásobování požadavků spotřebitelského sektoru – posuzována společně. Musí se tedy zjistit, zda by bez existence DDD účastník hospodářského dění konající výhradně na obchodní bázi, který by byl pověřen zásobovat regionální dodavatelské podniky dostatečným množstvím elektřiny, nabídl stejné jistiny, jako subjekty uvedené v těchto dohodách. Toto posouzení je nutné provést z hlediska velkoobchodního trhu fungujícího dle podmínek soutěže. Následující odstavce preambule poskytují nejprve přehled typických obchodních metod podstatných z hlediska analýzy, poté porovnávají DDD se zmiňovanými metodami. V závěru Komise z hlediska porovnání prošetřila důsledky DDD, se kterými mohly orgány počítat v době přistoupení Maďarska k Evropské unii, respektive zda by v případě dohod jiného typu mohli počítat s lepší rovnováhou mezi příznivými a nepříznivými důsledky.

2a) Stručný popis obchodních metod na evropském trhu s elektřinou relevantním z hlediska posouzení existence výhod zajištěných DDD

(195) V průběhu revize sektoru elektřiny v Evropě ([42]) Komise do detailů prošetřila podmínky distribuce elektřiny na evropských velkoobchodních trzích.

(196) S elektřinou – v závislosti na období plnění – lze obchodovat na okamžitých (spot) nebo termínových trzích. Na okamžitých trzích se zpravidla v den, který předchází skutečnému plnění, uzavírají obchody s elektřinou na následující den. Burzovní „spot" prodej elektřiny se vždy provádí na marginálních cenách, které zaručují výhradně krytí krátkodobých hraničních nákladů ([43]).

(197) Na termínových trzích se elektřina prodává s daty pozdějšího plnění. Termínové produkty mohou být týdenní, měsíční, čtvrtletní a roční. Distribuce okamžitých a termínových produktů může být realizována na energetických burzách, stejně jako formou transakcí realizovaných mimo burzu (OTC) prostřednictvím „clearing house". V důsledku plynulé volby mezi těmito produkty se ceny stejných produktů na energetických burzách a na OTC trzích vzájemně přibližují. Proto energetické burzy ve stále větší míře určují referenční ceny všech okamžitých a termínových produktů, tedy celého velkoobchodního trhu.

(198) Cena termínových produktů je kromě toho ovlivňována předpoklady účastníků trhu týkajících se budoucího vývoje cen okamžitého trhu. Účastníci trhu uzavírají termínové transakce, protože upřednostňují jisté ceny před neznámými budoucími okamžitými cenami, tak termínové kupní ceny mohou také obsahovat rizikové prvky. V praxi ceny termínových produktů obsahují takový určující prvek, který zrcadlí předpoklady účastníků trhu týkající se vývoje okamžitých kupních cen, respektive – v závislosti na tom, zda účastníci trhu přikládají cenové jistotě velkou hodnotu – rizikovou prémii nebo slevu, ačkoli ta se v praxi zpravidla objevuje jako prémie. Z toho plyne, že okamžité kupní ceny jsou referenční pro všechny energetické ceny. Pokud existuje okamžitý burzovní prodej, pak se jeho ceny považují za reference pro celý trh. Na vícero velkoobchodních trzích se kupující – aby měli přehled o svých nákladech – zpravidla termínovými transakcemi pokouší krýt větší část svých předpokládaných potřeb. Své potřeby, které přesahují pokrytí termínovými transakcemi, pak kryjí koupí realizovanou na okamžitých trzích.

(199) Revize sektoru elektřiny prokázala, že vedle prodeje na standardizované energetické burze a mimo burzu prostřednictvím trhů OTC jsou realizovány i „individuální bilaterální transakce". Z hlediska dodávaných produktů nebo služeb se tyto transakce mohou velmi lišit, o cenách se zpravidla zprávy nevypracovávají. Avšak za tržních podmínek realizovaný prodej na energetické burze a prodej mimo burzu prostřednictvím trhů OTC nutně ovlivňuje tyto transakce, jelikož daný výrobce nebo dovozce by nepřistoupil na uzavření takového dvoustranného obchodu, který nabízí jednoznačně nevýhodnější podmínky, než standardní okamžitá nebo termínová transakce. Standardní okamžité nebo termínové transakce realizované na evropských velkoobchodních trzích jsou tedy odpovídajícím podkladem pro zjištění, zda DDD znamenají pro výrobce výhody.

(200) Nejdelším obdobím plnění na termínových trzích je jeden rok. Dále nejdelší období mezi datem uzavření smlouvy a datem zahájením plnění jsou následující: 4 roky – NordPool (skandinávské země), 3 roky – Powernext (Francie), 5 let – UKPX (Velká Británie) a 6 let – EEX (Německo). Na některých burzách, např. OMEL ve Španělsku, se termínové transakce vůbec neuzavírají.

([42]) V červnu 2005 zahájila Komise revizi činnosti evropských trhů s plynem a elektřinou. Toto rozhodnutí používá závěrečnou zprávu o revizi sektoru elektřiny, vydanou dne 10. ledna 2007, jako zdroj informací, který se týká podstatných obchodních trendů a praxí pozorovatelných na evropských energetických trzích, které existovaly již v době přistoupení Maďarska k Evropské unii dne 1. května 2004. Zpráva je přístupná na následující webové stránce: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

([43]) Krátkodobé marginální náklady jsou náklady, kterým se výrobce může vyhnout, pokud krátkodobě přeruší výrobu elektřiny. Tyto náklady přibližně odpovídají nestálým nákladům, jelikož v obou případech jsou zde podstatné náklady na palivo.

Standardní termínové transakce ukládají dodavateli povinnost dodávat určité množství elektřiny za předem stanovenou cenu po dobu nejvýše jednoho roku, v termínu nejdéle 6 let ode dne uzavření smlouvy. Uvedené časové horizonty nedosahují doby amortizace, respektive provozní doby kterékoli elektrárny. Z toho plyne, že výrobci za běžných tržních podmínek nemají přehled o cenách a objemech prodeje elektřiny po dobu amortizace výrobních zařízení nebo provozní doby elektrárny ani v takovém případě, kdy převážnou část jimi vyrobené elektřiny prodávají prostřednictvím termínových transakcí. Kromě toho – jelikož ceny jsou stanoveny předem – musí výrobci čelit riziku, že jejich náklady převýší stanovené ceny. Toto riziko je významné především z hlediska kolísajících cen paliva. V případě nejčastějších výrobních technologií posledně uvedené představuje nejvýznamnější element proměnlivých nákladů. Dále musí výrobci čelit také konkurenčním tlakům, jelikož v provozním období svých výrobních zařízení musí mnohokrát obnovit své termínové smlouvy a upravit svou nabídku v souladu s vývojem tržních podmínek.

(201) Na velkoobchodních trzích existují také transakce spojené s rezervací výrobních kapacit formou „práva čerpání“ (drawing rights), které je proto vhodné porovnat s DDD. Získání práva čerpání znamená, že část výrobní kapacity dané elektrárny je zpravidla na předpokládanou provozní dobu zarezervována a provozovateli elektrárny je hrazena „kapacitní cena“ odpovídající výši kapitálu a stálých nákladů, které souvisejí s rezervovanou kapacitou. Provozovatel elektrárny nese technická rizika. Osoba oprávněná k právům čerpání stanovuje stupeň využití vázaných kapacit a provozovateli elektrárny platí cenu odpovídající výši proměnlivých nákladů, které souvisejí s elektřinou vyrobenou prostřednictvím rezervovaných kapacit.

(202) Za účelem dalšího posouzení výhod poskytovaných v rámci DDD stojí za povšimnutí také situace velkých obchodních nebo průmyslových konečných spotřebitelů, kteří nejsou sice účastníky trhu velkoobchodního, ale maloobchodního (následující stupeň distribučního řetězce). Jelikož se stává, že výrobci zásobují elektřinou bezprostředně obchodní nebo průmyslové velkoodběratele, je i tady na místě porovnání s DDD.

(203) Oborová revize sektoru elektřiny prokázala, že dodavatelé elektřiny často uzavírají s obchodními nebo průmyslovými velkoodběrateli transakce obsahující pevné ceny. Období takových transakcí je obvykle omezeno na dobu jednoho roku nebo dvou let. Zpravidla je na základě dřívější spotřeby stanoven harmonogram dodávek. Ceny jsou odvozeny od velkoobchodních cen na termínových trzích, dále zahrnují také další nákladové prvky, jako předpokládané náklady na vyrovnání sítě nebo míru zisku dodavatele. V případě odchýlení od harmonogramu dodávek vstupuje v platnost doložka „take or pay“, která ukládá kupujícímu povinnost uhradit buď cenu elektřiny, kterou nepotřebuje, nebo přirážku. Z tohoto hlediska se zdá, že transakce jsou založeny na společné aplikaci minimálního zaručeného množství odběru a rezervace kapacit ([44]).

(204) Za účelem zjišťování výhod poskytovaných v rámci DDD je nutné přihlédnout k dalšímu typu dohody, a to ke smlouvám uzavřeným za účelem vyrovnávacích služeb poskytovaných provozovateli přenosové soustavy (TSO). Jelikož elektřinu nelze skladovat, nabídka a poptávka se musí vždy vzájemně shodovat. Pokud se poptávka či nabídka odchýlí od prognostik a je nutná výroba další energie, je úlohou provozovatele soustavy požádat jisté výrobce o zvýšení produkce v krátkém termínu. Pro zajištění, aby v takových případech potřeby byly k dispozici nutné výrobní kapacity, rezervují TSO část kapacity takových výrobních jednotek, které jsou schopny v krátkém termínu změnit úroveň své produkce. Vzhledem k tomu, že Maďarsko nemá vodní elektrárnu se zásobníkem, disponují technickými parametry potřebnými pro poskytování těchto služeb plynové elektrárny.

(205) Oborová revize sektoru elektřiny poskytla přehled o evropské praxi TSO souvisejících se smlouvami rezervace kapacit, které se vztahují na poskytování vyrovnávajících služeb. Z přehledu vyplývá, že kapacity jsou rezervovány prostřednictvím tendrů. Období jednoho roku lze považovat za obvyklou dobu, která poskytuje požadovanou reflektivnost pro TSO, aby množství rezervovaných kapacit bylo upraveno dle skutečných potřeb. Smlouvy zpravidla stanovují technické parametry požadovaných služeb, rezervované kapacity, dále pouze cenu poskytované elektřiny nebo cenu energie i kapacity současně.

2b) Porovnání DDD se standardní obchodní praxí

(206) Komise porovnala kupní závazky uvedené v DDD s termínovými a okamžitými transakcemi, s transakcemi uplatňujícími „práva čerpání“, dále s nejvýznamnějšími charakteristikami dlouhodobých smluv uzavřených konečnými velkospotřebiteli, dále smlouvami uzavřenými mezi výrobci a TSO za účelem poskytování vyrovnávacích služeb.

Standardní okamžité (spot) a termínové transakce

(207) Ze situace uvedené v odstavcích preambule (195)–(200) vyplývá, že současné uplatnění dlouhodobé rezervace kapacit elektřiny, zaručeného minimálního odběru a mechanismu tvorby cen kryjících proměnlivé, stálé a kapitálové náklady není v souladu s obvyklými transakcemi evropských velkoobchodních trhů a že ochraňuje výrobce před více riziky, než standardní termínové a okamžité transakce.

([44]) Skutečnost, že dodavatel se zavazuje k dodávce množství uvedeného ve smlouvě, lze považovat za ekvivalentní s rezervováním kapacity.

(208) Burzovní „spot“ prodej elektřiny je vždy realizován na marginálních cenách, které zaručují krytí výhradně krátkodobých marginálních nákladů – nikoli krytí všech stálých a kapitálových nákladů. Kromě toho na okamžitých trzích nedisponují společnosti vyrábějící elektřinu jistinami týkajícími se stupně využití jejich výrobních kapacit. Nemožnost ekonomického skladování elektřiny – což je charakteristika výhradně tohoto odvětví – a v porovnání s většinou ostatních výrobních odvětví značně zvyšuje toto riziko. Pokud je v daném okamžiku nabízeno větší množství elektřiny, než je množství dostačující ke krytí poptávky, za nižší cenu, než je cena od daných výrobních jednotek vyrábějících elektřinu, pak tyto výrobní jednotky nejsou spuštěny, jinými slovy propadá výrobní kapacita této jednotky pro dané období.

(209) Z toho vyplývá, že okamžitý „spot“ tržní prodej je z hlediska návratnosti stálých a kapitálových nákladů a z hlediska využitelnosti výrobních kapacit doprovázen značnou nejistotou.

(210) Termínové trhy – jejichž ceny jsou odvozeny od okamžitých „spot“ kupních cen – také neposkytují výrobcům jistotu, že jejich prodej bude pokrývat jejich veškeré stálé a kapitálové náklady, jelikož ceny jsou určeny předem. Pokud dojde v průběhu období plnění ke zvýšení nákladů na palivo ve větší míře, než se předpokládalo, pak náklady na výrobu elektřiny překročí předem stanovené ceny. Díky delšímu období transakcí na termínových trzích je nejistota související s využitím výrobních kapacit nižší, než v případě „spot“ trhů. Současně však – i pokud výrobce dokáže větší část své produkce elektřiny prodat prostřednictvím termínových transakcí – v porovnání s délkou provozní doby získá přehled týkající se stupně využití svých jednotek vyrábějící elektřinu pouze na omezené období.

(211) Zúčastněné strany zdůrazňují, že výrobci musí v rámci DDD nést značná rizika, která se týkají především realizace, regulace, ochrany životního prostředí, údržby a danění/financování. Komise přiznává, že DDD neznamenají zrušení všech rizik souvisejících s provozem elektrárny. Rizika uvedená v připomínkách výrobců zajisté skutečně i sami nesou. Tato rizika však odpovídají takovým běžným rizikům – včetně standardních případů prodeje „spot“ a prodeje na termínových trzích – která musí nést kterýkoli jiný účastník trhu s elektřinou. Avšak obchodní rizika související s kolísáním výrobních nákladů produkce elektřiny – zvláště nákladů na palivo, se změnami cen elektřiny placených konečnými spotřebiteli, dále s nevyrovnaností požadavků na elektřinu ze strany konečných spotřebitelů, nese ve velké části (nebo celkově) období provozní doby výrobních zařízení činných v rámci DDD společnost MVM.

(212) Zúčastněné strany ve svých připomínkách dále uváděly, že rezervace kapacit ve prospěch MVM pro ně představuje znevýhodnění, jelikož tyto kapacity nemohou využít na jiné účely, než je prodej společnosti MVM. Systém zaručeného minimálního odběru však ve velké míře snižuje nevýhody tohoto závazku. Systém zaručeného minimálního odběru lze považovat za garanci poskytovanou výrobcům v souvislosti s tím, že pokud MVM nevyužije jejich rezervované kapacity, nebude toto omezovat využití těchto kapacit na výrobu a prodej elektřiny. Jak je viditelné z následující tabulky, minimální zaručený odběr skutečně znamenal, že poměr využití rezervovaných kapacit přesáhl poměr průměrného využití celkových kapacit, které jsou v Maďarsku k dispozici.

Tabulka 5

Minimální zaručený odběr a rezervované kapacity

	2004	2005	2006
Zaručený odběr (GWh)	23 234	23 528	23 516
Rezervované kapacity (MW)	4 242	4 460	4 481
Poměr zaručeného odběru a rezervovaných kapacit (počet provozních hodin za rok)	5 477	5 275	5 248
Poměr produkce elektřiny v Maďarsku a využitelného výkonu (počet provozních hodin za rok)	4 272	4 225	4 601

(213) Z výše uvedeného vyplývá, že okamžité a termínové transakce znamenají pro výrobce mnohem vyšší rizika, než DDD. Posledně uvedené totiž poskytují jistoty jak z hlediska návratnosti stálých a kapitálových nákladů, tak z hlediska využití výrobních kapacit.

Práva čerpání (Drawing rights)

(214) Co se práva čerpání týče, nejvýznamnějším rozdílem mezi druhem této dohody a DDD je, že práva čerpání zpravidla nejsou doprovázena minimálním zaručeným odběrem. Subjekt oprávněný k právu čerpání nese obchodní rizika související s prodejem elektřiny vyrobené prostřednictvím rezervovaných kapacit. Současně však disponuje jistinou, že bude schopen celkové množství zmiňované elektřiny prodat alespoň za cenu, která pokryje proměnlivé náklady, jelikož se může rozhodnout nevyrábět elektřinu v případě, že ceny klesnou pod výši proměnlivých nákladů. DDD – v důsledku závazku minimálního odběru poskytovaného ve prospěch elektráren – neposkytují společnosti MVM takové jistoty.

Dlouhodobé kupní smlouvy uzavřené konečnými velkospotřebiteli

(215) V souvislosti s dlouhodobými kupními smlouvami uzavřenými velkospotřebiteli je zcela jednoznačné, že jsou pro kupující mnohem výhodnější, než DDD pro MVM, jelikož cena pevně stanovená na celou dobu trvání smlouvy se zpravidla neváže k takovým ukazatelům – jako například upisovacím cenám paliva – jejichž vývoj nelze v době trvání smlouvy předem předpokládat, za druhé není vytvářena tak, aby kryla stálé a kapitálové náklady, protože je závislá na cenách velkoobchodních

trhů. Kupující mají ve skutečnosti zájem na uzavření dlouhodobých dohod pouze v případě, že pro ně tyto smlouvy znamenají jistou ochranu vůči kolísání na trhu s elektřinou, zvláště vůči změnám způsobeným kolísáním cen paliva. Z toho vyplývá, že kupující může být hospodářsky zainteresován na takových dlouhodobých smlouvách, ve kterých prodávající poskytne nabídku převzetí určitého podílu rizika související s kolísáním cen paliva, nebo v případě, že zajistí stabilní náklady na palivo technologie výroby elektřiny – příkladem je technologie vodních elektráren a za jistých podmínek technologie jaderných elektráren. Kromě toho jsou tyto smlouvy zpravidla uzavírány na mnohem kratší dobu, než DDD, čímž umožňují kupujícím změnit dodavatele, pokud konkurence nabízí výhodnější ceny. V zájmu dosažení co nejnižších cen uplatňují tito kupující často postupy výběrového řízení.

Smlouvy vztahující se na služby vyrovnávací energie

(216) Smlouvy vztahující se na služby vyrovnávací energie jsou relevantní z hlediska analýzy existence výhod, protože společnost MVM část kapacit rezervovaných v rámci DDD poskytuje TSO za účelem zajištění vyrovnávací energie ([45]). Společnost MVM v praxi jednou za rok v balíčku prodává kapacity TSO, a za tímto účelem využívá část kapacit rezervovaných v rámci DDD. To v podstatě znamená, že výrobci nenesou rizika, která jsou spojena s ročními výběrovými řízeními ([46]) a nejistotami souvisejícími s jimi poskytovaným množstvím elektřiny. Z hlediska výrobců smluvní podmínky poskytování vyrovnávací energie odpovídají podmínkám DDD. Jak jsme však poukázali v odstavci preambule (204), pravidla DDD – zvláště dlouhá doba trvání a zaručený odběr – nelze odůvodnit na obchodním základě ani v případě poskytování vyrovnávací energie. Komise přiznává, že v Maďarsku – v souladu s konstatováními zainteresovaných stran – je pouze málo výrobních jednotek schopno poskytnout TSO potřebnou vyrovnávací energii, avšak došla k závěru, že podmínky poskytované DDD i za takových okolností překračují to, co by TSO považovaly z obchodního hlediska za přijatelné.

Výsledek porovnání DDD a obvyklých obchodních praxí

(217) Toto porovnání prokazuje, že DDD – důsledkem jejich struktury – poskytují výrobcům více záruk, než obvyklé obchodní smlouvy. Výrobci jsou tedy ve výhodnější situaci díky existenci DDD, než v jaké situaci by se nacházeli bez existence DDD na volném trhu. V zájmu komplexního posouzení týkajícího se existence výhody je nutné prošetřit takové příznivé a nepříznivé vlivy, se kterými mohly maďarské orgány počítat v době přistoupení Maďarské republiky k Evropské unii. Dále se musí zjistit, zda v případě jiných přístupů vycházejících ze standardních obchodních metod mohly orgány počítat s příznivější rovnováhou mezi příznivými a nepříznivými vlivy.

2c) Dopady DDD, které mohly orgány předpokládat, ve světle standardních obchodních metod evropského trhu s elektřinou

(218) Orgány mohly předpokládat, že díky DDD bude společnost MVM dlouhodobě schopna zajistit dostatečné množství elektřiny potřebné pro spotřebitelský segment.

(219) Současně však orgány nedisponovaly jistotami z hlediska, jaké ceny se budou muset společnosti MVM platit během tohoto stejného období, jelikož DDD neposkytují ochranu vůči kolísání cen, zvláště pak vůči výkyvům ceny paliva.

(220) Kromě toho současné uplatnění dlouhodobé rezervace kapacity a s tím spojené záruky minimálního odběru připravuje orgány o možnost využít výhodnější ceny nabízené ostatními výrobci nebo dovozci. Množství elektřiny nakoupené v rámci kapacity a zaručeného minimálního odběru uvedených v DDD, dlouhodobé dovozní smlouvy uzavřené společností MVM a množství nakupované v rámci systému povinného odběru ([47]) bylo dostačující pro pokrytí potřeb. Společnost MVM tak nemohla diverzifikovat své poskytovatelské portfolio, navzdory tomu, že byly k dispozici alternativní výrobní kapacity. V roce 2004 hned několik výrobců elektřiny nemělo uzavřené dlouhodobé kupní dohody o prodeji elektřiny. DDD dvou elektráren týkající se vbudované kapacity 470 MW končily koncem roku 2003, což významně zvýšilo poskytovatelské kapacity mimo DDD. Navíc dovozní kapacitu o objemu téměř 700 MW dlouhodobé dovozní smlouvy nepokrývají. Pokud by systém rezervovaných kapacit a minimální zaručený odběr nevázal společnost MVM, pak by mohla využít tuto energii z dovozu.

([45]) 15 % ze smluvní kapacity v roce 2005.

([46]) Množství kapacity poskytované TSO a vyplacená cena se z důvodu ročních výběrových řízení mění, respektive se může stát, že se snižuje, pokud se snižují požadavky provozovatele přenosové soustavy a/nebo pokud jiní poskytovatelé nabízejí nižší ceny nebo větší množství.

([47]) Maďarské právní předpisy ukládají společnosti MVM a regionálním dodavatelským podnikům povinnost nakupovat elektřinu, která je vyrobená přidruženými výrobci energie nebo je vyrobená z odpadu či obnovitelných zdrojů, za regulované ceny.

(221) Vedle toho – jak bude uvedeno v následujících odstavcích preambule – v roce 2003 a v roce 2004, kdy Maďarsko přistoupilo k Evropské unii, bylo zřejmé, že systém rezervace kapacit a minimálního zaručeného odběru vytvořený v rámci modelu jediného kupujícího prostřednictvím společnosti MVM za účelem zajištění celkové spotřeby v Maďarsku je doprovázen značným rizikem, že smlouvy předepíší společnosti MVM nákup elektřiny v množství přesahujícím její potřeby.

(222) V této souvislosti je významným faktorem, ke kterému je nutné přihlédnout, částečné otevření trhu s elektřinou v roce 2003. Dne 18. prosince 2001 maďarský parlament přijal II. Zákon o elektrické energii, který umožnil, aby se velkospotřebitelé – tedy spotřebitelé, jejichž roční spotřeba přesahovala 6,5 GW – stali „oprávněnými spotřebiteli“, a aby si tak mohli zvolit svého vlastního dodavatele elektřiny. Tento právní předpis, který vstoupil v účinnost dne 1. ledna 2003, způsobil, že vedle již dříve existujícího spotřebitelského segmentu vznikl volný trh, kde se ceny vyvíjely v závislosti na vztazích poptávky a nabídky. Předpokládaným dopadem zmiňovaného opatření bylo snížení množství, které byla společnost MVM povinna dodávat regionálním dodavatelům elektřiny v zájmu uspokojení potřeb poptávky ze strany spotřebitelského segmentu. Následující tabulka uvádí, že množství prodané na volném trhu v období 2003 až 2006 se skutečně postupně zvyšovalo, množství prodané prostřednictvím regionálních dodavatelů elektřiny spotřebitelskému segmentu pak v souladu s tímto klesalo.

Tabulka 6

Hodnocení maloobchodního trhu (spotřebitelský sektor a sektor volného trhu)

(GWh)

	2003	2004	2005	2006
Celková spotřeba	33 584	33 836	34 596	35 223
Prodej v sektoru volného trhu	3 883	7 212	11 685	13 057
Prodej ve spotřebním sektoru	29 701	26 624	22 911	22 166

Zdroj: Statistické údaje maďarské energetické soustavy za rok 2006 ([1]).
([1]) Viz více informací mimo jiné na webové stránce http://www.mvm.hu

(223) V letech 2003 až 2006 se o 25 % snížilo prodané množství ve spotřebitelském segmentu, toto množství současně odpovídá skutečným potřebám společnosti MVM. Snížení potřeb společnosti MVM – zvláště na základě značného rozdílu mezi oficiálními cenami spotřebitelského sektoru (ceny placené poskytovateli regionálním dodavatelským podnikům) a cenami placenými v sektoru volného trhu v letech 2003 a 2004 – bylo možné předpokládat v době přistoupení Maďarska k Evropské unii.

Tabulka 7

Rozdíly mezi cenami ve spotřebitelském sektoru a v sektoru volného trhu na distributorském trhu v roce 2003 a v roce 2004

(HUF/kWh)

	2003	2004
Průměrná cena na volném trhu	11,1	12,7
Průměrná cena ve spotřebitelském sektoru ([1])	19	21,1

Zdroj: Statistické údaje maďarské energetické soustavy za rok 2006.
([1]) Cena vytvořená z poplatků regulovaných v závislosti na spotřebě.

(224) Ceny volného trhu byly jednoznačným podnětem pro oprávněné spotřebitele, aby využili svých oprávnění. Navíc bylo v roce 2003 a v roce 2004 známo, že v důsledku blízkého přistoupení Maďarska k Evropské unii vstoupí v účinnost druhá směrnice o elektrické energii ([48]), čímž se počínaje datem 1. července 2007 všichni spotřebitelé stanou oprávněnými, což povede k dalšímu snížení potřeb společnosti MVM v době významně kratší, než je zbývající doba trvání DDD.

(225) Z toho vyplývá, že v roce 2003 a v roce 2004 bylo zřejmé, že DDD vytvořené v rámci modelu jediného kupujícího zásobujícího prostřednictvím společnosti MVM celkovou spotřebu elektřiny v Maďarsku, neomezují pouze společnost MVM v tom, aby diverzifikovala své dodavatelské portfolio a s využitím konkurenční situace mezi poskytovateli získala výhodnější ceny, ale pravděpodobně způsobují také to, že společnost MVM bude nucena nakoupit více elektřiny, než jaké jsou její skutečné potřeby.

(226) Orgány s tímto rizikem skutečně počítaly. V roce 2002 maďarská vláda vydala nařízení ([49]), které ukládá společnosti MVM povinnost, aby za účelem úpravy množství rezervovaných kapacit iniciovala nová jednání o DDD se všemi výrobci. Přestože odkazované nařízení nenařizovalo zrušení DDD, již samo o sobě naznačuje, že ve světle postupné liberalizace distribučního trhu je množství kapacit vázaných v rámci DDD (a z toho plynoucí minimálně zaručený odběr) příliš vysoké. Výše uvedení nařízení dále umožňuje, že pokud jednání s výrobci budou neúspěšná, je společnost MVM oprávněna prostřednictvím tří níže uvedených „prodejních mechanismů“ prodat takové množství kapacit a elektřiny, o kterém se prokázalo, že přesahuje množství skutečně potřebné k zásobování spotřebního sektoru: aukce kapacit, výběrová řízení týkající se kapacity, dále

([48]) Směrnice 2003/54/ES.
([49]) Vládní nařízení č. 183/2002.

prodej na tzv. „Tržnici“, tedy virtuální obchodní platformě na internetu. Přestože forma těchto tří mechanismů je odlišná, podstatou každé je nabídnout k prodeji na volném trhu jako produkt společnosti MVM s různými termíny plnění přebytek elektřiny, který není potřeba pro účely zásobování spotřebního sektoru, avšak který je dle podmínek DDD společnost MVM povinna nakoupit.

(227) Následující tabulka uvádí údaje týkající se prvních tří aukcí společnosti MVM. Z tabulky vyplývá, že ceny, za které společnost MVM prostřednictvím uvolňovacích mechanismů prodávala elektřinu, jsou podstatně nižší, než ceny placené za stejnou elektřinu v rámci DDD.

Tabulka 8

První tři aukce společnosti MVM

	První aukce červen 2003	Druhá aukce prosinec 2003	Třetí aukce červen 2004
Produkty základního zatížení:			
Množství prodané elektřiny (GWh)	375	240	133
Prodejní ceny na aukcích (HUF/KWh)	8,02	9,5	8,4
Produkty mimošpičkového zatížení:			
Množství prodané elektřiny (GWh)		259	421
Prodejní ceny na aukcích		5,6	3,5
Průměrné roční ceny dle DDD			
	2003		2004
	11,3		11,7

(228) Maďarská legislativa jednoznačně předpokládala tento vliv a předepsala, že maďarský stát je povinen platit kompenzaci za ztráty, které vzniknou společnosti MVM z důvodu rozdílu mezi cenou zaplacenou za množství kapacity vytvořené prostřednictvím aukcí a tržní prodejní cenou. Kompenzace vyplacené společnosti MVM činily v roce 2003 celkem 3,8 miliard forintů ([50]). Dle roční zprávy společnosti MVM vzrostla částka kompenzace v roce 2004 o 2,4 miliardy forintů.

(229) Z hlediska orgánů je jednoznačné, že nelze obchodními příčinami odůvodnit takový systém, který je v podstatě totožný s podporou prodeje výrobců realizovaného v segmentu volného trhu.

(230) Následující tabulka – na základě informací poskytnutých Maďarskem dne 24. září 2007 a dne 21. dubna 2008 – uvádí celkové množství elektřiny prodané prostřednictvím prodejních mechanismů společností MVM v letech 2003 až 2004.

([50]) Viz dopis maďarských orgánů ze dne 4. června 2004.

Tabulka 9

Množství prodané prostřednictvím prodejních mechanismů společností MVM

(TWh)

ROK	2003	2004	2005	2006
Prodej společnosti MVM prostřednictvím všech prodejních mechanismů ([1])	0,6	1,9	6,5	6,5

([1]) Aukce kapacit, výběrová řízení týkající se kapacity, dále Tržnice MVM.

(231) Je jednoznačné, že za obvyklých tržních podmínek kupující neuzavírají takové smlouvy, které by znamenaly závažná rizika, že budou muset nakoupit větší množství elektřiny, než skutečně potřebují, a že jim při prodeji dál vzniknou závažné ztráty. Teoreticky i v případě termínových transakcí a dlouhodobých smluv uzavíraných konečnými velkospotřebiteli existuje takové riziko, avšak v mnohem menší míře.

(232) Doba trvání termínových transakcí je mnohem kratší, než doba trvání DDD. Během takové doby trvání má zákazník mnohem lepší přehled o svých potřebách, než v období trvajícím 15 až 27 let. Kromě toho mají zákazníci snahu, aby pouze část svých předpokládaných potřeb kryli termínovými smlouvami a aby množství, které potřebují kromě toho navíc, obstarávali na „spot“ trhu.

(233) V případě dlouhodobých smluv uzavíraných konečnými velkospotřebiteli hrozí riziko koupě v přílišném množství pouze v omezené míře, jelikož doba trvání uvedených smluv je omezená a jelikož spotřeba průmyslových a obchodních konečných velkospotřebitelů uzavírajících takové smlouvy bývá zpravidla stabilní a vypočitatelná – což v případě MVM z výše uvedených důvodů nehrozí.

(234) Kromě toho je vhodné připomenout, že na základě termínových transakcí a dlouhodobých kupních smluv uzavřených konečnými spotřebiteli kupující akceptují zavázat se ke koupi elektřiny v určitém množství několik měsíců nebo rok před skutečným plněním dodávky, jelikož kupní smlouva jim zaručuje jistou ochranu před kolísáním cen. DDD takovou výhodu neposkytují, protože ceny kryjící proměnlivé náklady mohou díky kolísání ceny paliva stoupat v míře, kterou nelze předpokládat.

Závěr týkající se existence státní podpory

(235) Komise dospěla k závěru, že výhody, které získají orgány prostřednictvím DDD, nezpůsobují takovou stabilitu ceny elektřiny, jakou očekávají běžní účastníci trhu v souvislosti s dlouhodobými smlouvami, dále jsou doprovázeny závažným rizikem, že bude nutné nakoupit větší množství elektřiny, než kolik je ve skutečnosti potřeba a že v průběhu prodeje nadbytečného

množství vzniknou ztráty. V době přistoupení Maďarska k Evropské unii si maďarské orgány tato rizika uvědomovaly. Porovnání DDD a běžných obchodních metod kupujících na evropských trzích s elektřinou prokazuje, že kupující konající výhradně na obchodním základě by takové nepříznivé vlivy neakceptoval a – v souladu se standardní obchodní praxí – by vytvořil jinou nákupní strategii, respektive by uzavřel dohody jiného druhu.

(236) Komise na základě výše uvedeného dospěla k závěru, že nejvýznamnější ustanovení DDD znamenají pro výrobce výhody přesahující rámec běžných obchodních transakcí. V souvislosti s tímto nutno poznamenat, že nedůležitější prvky DDD – tedy dlouhodobá rezervace kapacit, minimální zaručený odběr a mechanismus tvorby cen vycházející z cen kapacit a energie, zaměřený na krytí stálých, proměnlivých a kapitálových nákladů – nelze od sebe oddělit, ani je nelze zkoumat odděleně. Výhody nastávají v důsledku společného uplatnění těchto prvků. Dlouhodobé trvání DDD, jak vyplývá z výše uvedeného, ve velké míře přispívá k existenci výhody.

3) *Vliv DDD na trh v období po přistoupení Maďarska k Evropské unii*

(237) Zainteresované strany ve svých připomínkách prohlašují, že ceny uplatňované v rámci DDD nepřekračují velkoobchodní ceny. Společnost „Mátrai Erőmű Rt." navíc zvlášť zdůrazňuje, že její ceny jsou konkurenceschopné díky vlastním uhelným dolům a tedy nízkým důlním nákladům. Výše uvedené strany v souladu s tímto zastávají názor, že výhody nezískávají.

(238) Komise s touto argumentací nesouhlasí.

(239) Za prvé – jak toto rozhodnutí výše do detailů uvedlo – skutečně zaplacená cena v rámci DDD je pouze jedním z důsledků DDD, avšak není součástí nejvýznamnějšího podílu výhod poskytovaných DDD. Výše uvedené připomínky bankovních institucí (viz zvláště odstavec (175) a (176)) také potvrzují, že veškeré takové prvky DDD, které zaručují návratnost investic realizovaných do výrobních jednotek a ochraňují výrobce před obchodními riziky plynoucími z jejich činnosti, společně tvoří podstatu výhod DDD.

(240) Za druhé, cenový rozdíl existující vůči tržním cenám závisí na mnoha faktorech souvisejících s rozvojem trhu, které jsou nezávislé na obsahu DDD a posuzovat je lze výhradně dodatečně. Zmiňované ceny dle DDD jsou v určitém období směrodatnými jednotkovými cenami, které neberou v úvahu výhody plynoucí z ostatních prvků DDD, jako například jakou kapacitu, respektive jaké množství mohli výrobci prodat, kdyby jejich prodej závisel na poptávce trhu. Jak vyplývá z výše uvedeného, dle názoru Komise jsou nedílnou součástí všech posuzovaných DDD hospodářské výhody zajišťované výrobcům, nezávisle na tom, zda v daném okamžiku vedou či nevedou k vyšším cenám, než jsou tržní ceny.

(241) Komise přesto porovnala ceny reálně uplatňované v DDD s cenami vytvořenými na velkoobchodním trhu, který není krytý DDD, v zájmu toho, aby mohla podat plnohodnotné odpovědi na doručené připomínky, respektive aby lépe pochopila důsledky DDD.

(242) V průběhu tohoto porovnání Komise nebere v úvahu ceny z roku 2007, jelikož v průběhu tohoto roku (přesněji od 9. prosince 2006 do 31. prosince 2007) úřední ceny převýšily ceny dle DDD. V souladu s tímto není jisté, že uplatňované ceny zrcadlí přesnou cenu, ke které by vedla aplikace vzorce cen dle DDD.

(243) Z toho vyplývá, že Komise porovnala ceny uplatňované na základě DDD s cenami volného trhu v období 2004–2006.

Tabulka 10

Průměrná cena elektřiny prodané společnosti MVM v rámci DDD [51]

HUF/kWh

Elektrárna činná v rámci DDD	2004	2005	2006
Dunamenti Erőmű F bloky	(…)	(…)	(…)
Dunamenti Erőmű G2 blok	(…)	(…)	(…)
Tisza II. Erőmű	(…)	(…)	(…)
Pécsi Erőmű	(…)	(…)	(…)
Csepel II. Erőmű	(…)	(…)	(…)
Kelenföldi Erőmű	(…)	(…)	(…)
Újpesti Erőmű	(…)	(…)	(…)
Kispesti Erőmű	(…)	(…)	(…)
Mátrai Erőmű	(…)	(…)	(…)
Paksi Atomerőmű	(…)	(…)	(…)

[51] Číselné údaje uvedené v tabulce vycházejí z dopisů maďarských orgánů zaevidovaných dne 24. září 2007 a dne 16. ledna 2008. V číslech obou informačních dopisů lze pozorovat jisté minimální odchylky (méně než 5 %) v souvislosti s cenami v roce 2006. V takových případech se toto rozhodnutí opírá o pozdější informace (dopis ze dne 16. ledna 2008).

Tabulka 11

Množství a průměrná cena elektřiny prodané tuzemskými výrobci mimo DDD na volném trhu ([52])

Elektrárna	2004		2005		2006	
	Množství (MWh)	Ceny (HUF/kWh)	Množství (MWh)	Ceny (HUF/kWh)	Množství (MWh)	Ceny (HUF/kWh)
Mátrai Erőmű ([…] blok)	989 097	8,15	972 813	8,33	1 082 699	9,26
Vértesi Erőmű	157 701	8,02	942 999	8,79	1 213 622	10,51
Dunamenti Erőmű […] blok	215 647	8,57	805 381	9,85	814 702	13,29
EMA	133 439	11,07	129 252	11,83	101 607	12,92
AES Borsodi Erőmű	(…)	(…)	18 301	11,25	neuv. (*)	
AES Tiszapalkonyai Erőmű	364 869	12,76	86 673	9,87	119 218	14,27

(*) Prodané množství je nižší, než 1 000 MWh. Komise zastává názor, že ceny odpovídající tak nepatrnému množství nejsou dostačujícím podkladem pro porovnání z hlediska srovnání s cenami DDD.

Tabulka 12

Množství a průměrná cena elektřiny z dovozu nakoupená společností MVM ([53])

Dovoz	2004		2005		2006	
	Množství (MWh)	Ceny (HUF/kWh)	Množství (MWh)	Ceny (HUF/kWh)	Množství (MWh)	Ceny (HUF/kWh)
z Ukrajiny přes Slovensko ([…] (*))	1 715 200	[…] (**)	1 525 600	[…] (**)	1 311 400	[…] (**)
Ze Švýcarska přes Slovensko ([…] (*))	1 768 100	[…] (**)	1 761 700	[…] (**)	1 709 200	[…] (**)
Švýcarsko ([…] (*))	631 700	[…] (**)	629 500	[…] (**)	626 200	[…] (**)

(*) Jméno dovozní partnerské firmy.
(**) Průměrná cena dovozu uvedená v tabulce za rok 2004 činila 9,14 HUF/kWh, průměrná cena v roce 2005 činila 10,41 HUF/kWh a průměrná cena v roce 2006 činila 11,49 HUF/kWh.

(244) Společnost MVM od roku 2003 – v souladu s II. Zákonem o elektrické energii ([54]) – poskytuje nadbytečnou energii (tedy energii, která není zapotřebí k zásobování spotřebního sektoru) aby prostřednictvím dále uvedených prodejních mechanismů zásobovala soutěžní trh: i) aukce spotřebitelských výrobních kapacit, ii) výběrová řízení vztahující se na kapacity a iii) platforma virtuální formy obchodování, tzv. „Tržnice“. Níže uvedená tabulka uvádí přehled průměrných cen dosažených v průběhu těchto prodejů:

([52]) Informace vycházející z dopisu maďarských orgánů zaevidovaného dne 24. září 2007. V roce 2005 a 2006 prodával na volném trhu elektřinu také podnik E.ON DKCE. Dle informací poskytnutých v dopise maďarských orgánů zaevidovaném dne 22. dubna 2008 však prodané množství bylo zanedbatelné, a proto maďarské orgány nemají k dispozici údaje týkající se odpovídajících cen.
([53]) Informace vycházející z dopisů maďarských orgánů zaevidovaných dne 24. září 2007, respektive dne 16. ledna 2008. V číslech obou informačních dopisů lze pozorovat jisté minimální odchylky (méně než 2 %). V takovém případě se toto rozhodnutí opírá o pozdější informace (dopis ze dne 16. ledna 2008). Dovoz společnosti MVM vychází také z dlouhodobých dohod. Tyto dohody nejsou předmětem tohoto řízení.
([54]) Viz odstavec (32) tohoto rozhodnutí.

Tabulka 13

Průměrné ceny dosažené na aukcích kapacit, ve výběrových řízeních společnosti MVM a na Tržnici ([55])

Rok dodávky produktu prodaného na aukci (*)	Průměrná cena aukcí kapacit (HUF/kWh)	Rok prodeje dle výběrového řízení a transakce na Tržnici	Průměrná cena prodeje dle výběrového řízení a transakce na Tržnici (HUF/kWh)
Rok 2004	4,7	2004	6,5
Aukce ze dne 17. června 2002	Mimošpička: 3,48 Základ: 8,4		
Rok 2005	5,4	2005	8,1
Aukce ze dne 9. prosince 2004	Mimošpička: 4,54 Základ: 8,32		
Aukce ze dne 10. června 2005	Mimošpička: 4,6 Základ: 8,5		
Aukce ze dne 21. července 2005	Základ: 9,3 Špička: 10,42		
Rok 2006	9,9	2006	9,1
Aukce ze dne 9. listopadu 2005	Mimošpička: 6,02 Základ: 9,74 Špička: 11,76		
Aukce ze dne 31. května 2006	Základ: 11,33		

(*) Prodané množství dle druhů produktů (mimošpička/základ/špička) mezi 25 000 a 2 000 000 MWh.

(245) Z výše uvedených číselných údajů vyplývá, že průměrná prodejní velkoobchodní cena elektřiny v konkurenčním sektoru v Maďarsku se v roce 2004 pohybovala mezi 4,7 a 12,76 HUF/kWh. Z výrobců činných v rámci DDD prodávala elektřinu v tomto pásmu společnosti MVM elektrárna „Paksi Atomerőmű“ a „Mátrai Erőmű“. Elektřina vyrobená blokem […] elektrárny „Dunamenti Erőmű“ činné v rámci DDD byla prodána za cenu […] odpovídající nejvyšší ceně na volném trhu ve výši ([…]) HUF/kWh. Všichni ostatní výrobci účtovali společnosti MVM průměrnou cenu mezi 13,86 a 25,46 HUF/kWh. To znamená ceny o 10–100 % vyšší, než byla *nejvyšší* cena na volném trhu.

(246) V roce 2005 se sledované prodejní ceny mimo DDD pohybovaly mezi 5,4 a 12,91 HUF/kWh. Z výrobců činných v rámci DDD pouze elektrárna v Paksi a „Mátrai Erőmű“ prodávala elektřinu v tomto cenovém pásmu dle DDD. Všichni ostatní výrobci účtovali za elektřinu na základě svých DDD průměrnou cenu mezi 13,99 a 25,64 HUF/kWh. To odpovídá cenám o 10–100 % vyšším, než byla *nejvyšší* cena na volném trhu.

(247) V roce 2006 se prodejní ceny mimo DDD pohybovaly mezi 9,1 a 14,27 HUF/kWh. Z výrobců činných v rámci DDD pouze elektrárna v Paksi a „Mátrai Erőmű“ prodávala elektřinu v tomto cenovém pásmu dle DDD (v případě elektrárny v Paksi v podstatě pod nejnižší cenou na volném trhu). Všichni ostatní výrobci účtovali za elektřinu na základě svých DDD průměrnou cenu mezi 16,67 a 33,49 HUF/kWh. To znamená ceny o 15–135 % vyšší, než byla *nejvyšší* cena na volném trhu.

(248) Výše uvedené výpočty vycházejí z údajů *průměrných* cen, tedy nepočítají zvlášť s cenami mimošpičkového období, základních produktů nebo období špičky. Výrobci, kteří by bez DDD prodávali z převážné části své produkty z pásma špičkového zatížení ([56]), argumentují tím, že jejich ceny nelze porovnávat s cenami základního zatížení. Komise přiznává, že ceny elektřiny za období špičkového zatížení jsou zpravidla skutečně vyšší, než ceny elektřiny v základním zatížení. Pokud tyto ceny porovnáme s prodejem na volném trhu (například s aukcemi elektřiny společnosti MVM), pak průměrná cenová úroveň produktů ve špičkovém období přibližně o 10–30 % překračuje ceny základních produktů.

([55]) Průměrné ceny znamenají indikativní průměrné ceny.

([56]) Dle odhadů maďarských orgánů by různí výrobci, v současné době činní v rámci DDD, pokud by DDD neexistovaly, mohli nejvyšších zisků dosáhnout následujícím způsobem. Elektrárny v Paksi a „Pécsi Erőmű“ by 100 % své produkce prodávaly jako základní produkty, elektrárny „Mátrai Erőmű“, „Dunamenti Erőmű“ - G2 blok, „Kelenföldi“, „Újpesti“ a „Kispesti Erőmű“ by téměř 50 % své produkce elektřiny prodávaly jako základní produkty, respektive 50 % jako produkty špičkového období, elektrárny „Csepeli Erőmű“, „Dunamenti Erőmű“ - blok F, dále elektrárna „Tisza II. Erőmű“ by pak z převážné většiny (přibližně ze 70 %) prodávaly elektřinu špičkového období.

(249) Pokud však porovnáme ceny za špičkové období elektráren „Csepeli Erőmű“, „Dunamenti Erőmű“ – blok F a […] s aukcemi kapacity, zjistíme, že ceny elektráren jsou vyšší, než cena zaplacená v průběhu aukcí uplynulých tří let za kterýkoli produkt špičkového období. Kromě toho jsou mezi výrobci uvedenými v tabulce číslo 11, kteří prodávali elektřinu na volném trhu bez DDD, takoví výrobci (například elektrárna EMA), kteří také prodávali převážně produkty špičkového období.

(250) Z výše uvedeného porovnání vyplývá, že s výjimkou elektrárny v Paksi a „Mátrai Erőmű“, ceny výrobců činných v rámci DDD, stanovené dle DDD, v letech 2004–2006 skutečně překročily nejvyšší ceny na volném trhu.

(251) V souladu s tímto Komise nesouhlasí s argumenty dotyčných stran, že jejich ceny dle DDD nedosáhly úrovně cen na volném trhu.

(252) Z hlediska elektráren „Mátrai“ a „Paksi“ výše uvedená tabulka ukazuje, že jejich ceny zůstaly pod úrovní nejvyšších cen dosažených na volném trhu. Co se týče elektrárny „Mátrai Erőmű“, její ceny odpovídaly nejvyšší úrovni cen na volném trhu. Přestože její ceny jsou pravděpodobně skutečně konkurenceschopnější, než většina cen dle DDD, Komise si netroufá tvrdit, že elektrárna by byla schopna i bez DDD dosáhnout alespoň těchto cen. V této souvislosti Komise podotýká, že prodejní ceny elektřiny produkované v blocích elektrárny „Mátrai Erőmű“, které jsou činné bez DDD, by zůstaly značně pod úrovní prodejních cen produkce bloků činných v rámci DDD.

(253) Komise si uvědomuje, že ceny vytvořené v sektoru volného trhu (bez DDD) nelze považovat za přesný ekvivalent tržních cen, kterých by dosáhli výrobci činní bez DDD v případě, že by ve sledované době neexistovaly DDD. DDD pokrývající přibližně 60 % výrobního trhu bezpochybně ovlivňují ceny ve zbývající části trhu. Avšak porovnání alespoň poukazuje na rozdíl mezi cenami DDD podrobených revizi a mezi cenami, kterých bylo skutečně dosaženo mimo DDD.

Služby všeobecného hospodářského zájmu

(254) Elektrárny „Budapesti Erőmű“ a „Csepeli Áramtermelő Kft.“ prohlašují, že na DDD musí pohlíženo jako na služby všeobecného hospodářského zájmu, které zajišťují plynulé zásobování elektrickou energií. Podle jejich názoru DDD splňují všechna kritéria uvedená v rozsudku vyneseném ve věci *Altmark*, a proto je nelze ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES považovat za státní podporu.

(255) Komise prostudovala tyto argumenty a z níže uvedených důvodů s nimi nesouhlasí.

(256) Ve smyslu právních předpisů Společenství disponují členské státy jistými právními kompetencemi posouzení za účelem určení, které služby jsou považovány za služby všeobecného hospodářského zájmu. Prvotním právem daného členského státu je stanovit v rámcích vymezených právními předpisy Společenství pásmo služeb všeobecného hospodářského zájmu příslušného členského státu. Subjekty zvýhodněné prostřednictvím opatření podpory nemohou své vlastní služby zařadit mezi služby veřejného spotřebitelského charakteru.

(257) Avšak maďarské orgány v průběhu tohoto řízení nikdy netvrdily, že by kterýkoli z výrobců poskytoval služby všeobecného hospodářského zájmu, ani nepodporovaly žádné takové argumentování výrobců.

(258) Komise zastává ostatně stanovisko, že DDD nesplňují kritéria uvedená v rozsudku vyneseném ve věci *Altmark*.

(259) Za prvé, ve smyslu rozsudku ve věci *Altmark* je zvýhodněná společnost povinna poskytovat služby veřejného spotřebitelského charakteru a povinnosti v rámci těchto služeb musí jednoznačně stanovit stát.

(260) Dle platných maďarských právních předpisů je povinností MVM ve sledované době zajistit plynulé zásobování. To je však závazek všeobecného charakteru, který se vztahuje na fakt, že tehdejší jediný kupující musel zajistit plynulé zásobování elektřinou z hlediska celkové poptávky, přičemž však žádnému konkrétnímu výrobci neukládá povinnost charakteru služeb všeobecného hospodářského zájmu.

(261) Cíle vztahující se na zajištění plynulého zásobování energií mají velmi všeobecný charakter. Do určité míry lze konstatovat, že realizaci těchto cílů napomáhají všichni výrobci v energetickém odvětví. Zainteresované strany nepředložily žádný dokument vystavený maďarskými orgány, který by jednoznačně vymezil jakoukoli službu všeobecného hospodářského zájmu a který by konkrétního výrobce (nebo více výrobců) pověřil poskytováním takové přesně vymezené služby.

(262) V těchto ohledech jsou si DDD podobné: vymezují povinnosti stran, avšak neurčují konkrétní služby spotřebitelského charakteru. Sama skutečnost, že všechny elektrárny činné v rámci DDD jsou povinny rezervovat kapacity pro společnost MVM, neznamená, že byla těmto elektrárnám výslovně uložena povinnost zajistit služby spotřebitelského charakteru. Přístup, na který jsme výše poukazovali, by vedl k závěru, že celé energetické odvětví by splňovalo kritéria služeb všeobecného hospodářského zájmu. To je ve zřejmém rozporu s interpretací tohoto pojmu v legislativě a právní praxi Společenství.

(263) V tomto případě nejsou údajné závazky služeb všeobecného hospodářského zájmu přesně definovány a žádný výrobce není povinen plnit takto konkrétně vymezené závazky veřejných služeb.

(264) Zainteresované strany zdůrazňují, že DDD jsou takové dokumenty, které ukládají výrobcům povinnosti služeb všeobecného hospodářského zájmu. Současně však obsahem DDD není žádná konkrétní definice služeb všeobecného hospodářského zájmu, nepoukazují ani na takovou povinnost, ani na ustanovení právních předpisů, které by byly podkladem sloužícím z hlediska služeb všeobecného hospodářského zájmu uložených státem jako povinnost jiným organizacím.

(265) Komise ve svých dosavadních rozhodnutích ([57]) přiznala, že zajištění plynulého zásobování skutečně může představovat službu všeobecného hospodářského zájmu, přihlížejíce k omezením uvedeným v čl. 8 odst. 4 směrnice 96/92ES, (což odpovídá skutečnostem uvedeným v čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/54/ES), tedy za předpokladu, že daní výrobci využívají za účelem výroby energie jako prvotní zdroj energie domácí primární zdroje energie, a kdy celkové množství energie v kterémkoli kalendářním roce nepřekračuje 15 % z celkové primární energie potřebné k výrobě elektrické energie spotřebované v příslušném členském státě.

(266) Elektrárna „Mátrai Erőmű Rt." byla jediná, která uváděla, že využívá domácí primární palivové zdroje energie. Žádný z ostatních výrobců takový argument nepředložil. Avšak ani společnost „Mátrai Erőmű Rt." nepředložila jediný oficiální dokument, dle kterého by ji maďarský stát výslovně pověřil zajištěním přesně definovaných služeb všeobecného hospodářského zájmu.

(267) Komise ve smyslu výše uvedeného odmítá argument, že by DDD plnily v oblasti plynulého zajištění zásobování elektřinou služby veřejného charakteru.

(268) Za druhé, ukazatele sloužící jako podklad výpočtu kompenzace měly být vymezeny dříve, objektivní a transparentní metodou, kompenzace by neměla překračovat částku potřebnou ke krytí celkových nebo částečných nákladů vyplývajících z povinnosti plnění služeb veřejného spotřebitelského charakteru, s přihlédnutím k příjmům plynoucím z plnění závazků a k obsahu reálného zisku ([58]).

(269) Jelikož neexistuje přesná definice služeb všeobecného hospodářského zájmu, zvláště pak vymezení uvedených služeb a přesné každodenní hospodářské činnosti elektrárny, není možné určit kompenzační ukazatele a/nebo zkontrolovat, zda kompenzace nepřekračuje částku potřebnou ke krytí nákladů vznikajících v souvislosti s plněním služeb všeobecného hospodářského zájmu. Nelze přesně stanovit, ani čemu kompenzace konkrétně odpovídá.

([57]) Viz rozhodnutí Komise týkající se věcí č. N 34/99 (Úř. věst. C 5, 8.1.2002, s. 2), č. NN 49/99 (Úř. věst. C 268, 22.9.2001, s. 7), č. N 6/A/2001 (Úř. věst. C 77, 28.3.2002, s. 25) a č. C 7/2005 (nebylo zatím v Úředním věstníku zveřejněno).

([58]) To je skutečné druhé a třetí kriterium rozsudku vyneseného ve věci *Altmark*.

(270) Určení cen dle DDD na základě jistých ukazatelů absolutně není ekvivalentní s přesnými ukazateli používanými k výpočtu kompenzace služeb všeobecného hospodářského zájmu, jelikož tato cena není totožná s kompenzací. Dále skutečnost, že tato cena zahrnuje výhradně částku navýšenou o míru zisku nákladů na výrobu elektřiny, neznamená současně, že neobsahuje žádnou excesívní kompenzaci. Mnohé náklady vyúčtovávané během procesu výroby elektřiny jsou totiž takové běžné náklady, které by měl nést kterýkoli výrobce elektrické energie, oproti nákladům navíc, které vznikají při plnění služeb všeobecného hospodářského zájmu.

(271) Za třetí, pokud společnost plnící závazky služeb veřejného spotřebitelského charakteru nebyla vybrána v rámci výběrového řízení, pak částka kompenzace musí být stanovena cestou analýzy nákladů. Analýza nákladů vychází z takových nákladových prvků, které by z důvodu plnění závazků služeb veřejného spotřebitelského charakteru nesl kterýkoli průměrný, správně řízený a k plnění služeb veřejného charakteru potřebnými výrobními prostředky disponující podnikatelský subjekt, s přihlédnutím k příjmům a reálnému obsahu zisku, který z této činnosti plyne.

(272) Devět DDD z deseti bylo podepsáno bez výběrového řízení. V případě elektrárny „Kispesti Erőmű" sice výběrové řízení probíhalo, avšak konkrétní cíle týkající se služeb všeobecného hospodářského zájmu zformulovány nebyly. Tato skutečnost ztěžuje posouzení, která část činnosti elektrárny by odpovídala službám veřejného spotřebitelského charakteru a jaká by měla být výše kompenzace, která nedosahuje míry potřebné ke krytí nákladů vyplývajících ze závazku plnění služeb všeobecného hospodářského zájmu.

(273) Kromě toho ani maďarské orgány, ani zainteresované strany nepředložily analýzu nákladů vztahující se na zainteresované výrobce za účelem opodstatnění, že tyto náklady skutečně odpovídají nákladům, které běžně nese průměrný podnikatelský subjekt.

(274) Komise v závěru podotýká, že s výjimkou elektrárny „Kispesti Erőmű" byly všechny sledované DDD podepsány bez výběrového řízení.

(275) Z toho vyplývá, že DDD neodpovídají kritériím uvedeným v rozsudku vyneseném ve věci *Altmark*.

(276) Zainteresované strany argumentovaly tím, že ustanovení čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES lze aplikovat na DDD i v případě, kdy tyto jinak nesplňují kritéria uvedená v rozsudku vyneseném ve věci *Altmark*. Slučitelností tohoto opatření s ustanoveními čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES se zabývá bod číslo 7.7 tohoto rozhodnutí.

Selektivita

(277) DDD byly uzavřeny s jednotlivými podniky určitých hospodářských odvětví. Výše uvedená tabulka 1 uvádí společnosti, které jsou účastníky zmiňovaných DDD.

(278) Podle argumentace elektrárny „AES-Tisza Erőmű Kft." DDD nejsou selektivní, jelikož dlouhodobé dohody existují v celém energetickém sektoru: mezi společností MVM a výrobci, mezi MVM a dodavatelskými podniky, dále v souvislostech s dovozem elektřiny. Prohlašuje, že v důsledku tehdejších maďarských právních předpisů měli všichni výrobci uzavřeny smlouvy se společností MVM, respektive pouze elektrárny využívající obnovitelnou energii a přidružené elektrárny produkující energii disponovaly krátkodobějšími dohodami.

(279) Maďarské orgány ve svém podání týkajícím se připomínek zainteresovaných stran uvádějí, že významné elektrárny a bloky elektráren prodávají elektřinu na volném trhu bez existence DDD a bez povinného odběru (například „Dunamenti Erőmű" blok G1, „Vértesi Erőmű", „Mátrai Erőmű" bloky I-II).

(280) Je pravdou, že významné elektrárny a bloky elektráren fungují bez existence DDD (viz příklady uvedené maďarskými orgány). Jen společnost „AES-Tisza Erőmű Kft." disponuje dvěma takovými elektrárnami, které nejsou činné v rámci DDD.

(281) Komise dále podotýká, že skutečnost, že podpora není adresována výhradně jednomu nebo několika předem stanoveným zvýhodněným subjektům, ale zvýhodněné subjekty jsou zvoleny na základě daného počtu objektivních argumentů, ještě neznamená, že sporné opatření nepředstavuje pro zvýhodněné subjekty selektivní výhodu. Postup potřebný k identifikaci zvýhodněných subjektů nemá vliv na to, zda opatření je dle svého charakteru státní podporou ([59]).

(282) Kromě toho na základě judikatury Soudu i takové opatření, které v porovnání s jinými odvětvími hospodářství nacházejícími se v podobné situaci upřednostní celé odvětví, musí být považováno za opatření poskytující celému odvětví selektivní výhodu ([60]).

(283) Na základě výše uvedených konstatování Komise došla k závěru, že DDD jsou selektivní opatření.

Státní zdroje a účast státu

(284) Komise musí zjistit, zda jsou DDD doprovázeny přidělením státních zdrojů.

(285) Určující zásadou všech sledovaných DDD je povinnost společnosti MVM, aby v průběhu období 15–27 let nakupovala stanovené výrobní kapacity, respektive určené množství vyrobené elektřiny za cenu pokrývající stálé a proměnlivé náklady elektrárny. Z hospodářského hlediska je společnost MVM v důsledku této kupní povinnosti plynule, po celou dobu trvání smlouvy, povinna platit stanovenou cenu za kapacity v určitém množství (cena za kapacitu), respektive za energii v určitém množství (cena za energii). Dle skutečností uvedených výše v kapitole 2 některé DDD předepisují společnosti MVM ještě další povinnosti. Plynulý převod finančních zdrojů na výrobce (tedy platba zmiňovaných cen) tvoří nedílnou součást všech DDD a platí po celou dobu trvání DDD. Samozřejmě, čím je doba trvání DDD delší, tím vyšší je hodnota převedených finančních zdrojů.

(286) V zájmu stanovení, zda lze zdroje poskytnuté společností MVM výrobcům považovat za státní zdroje, hodnotila Komise opatření zvláště na základě dále uvedených hledisek:

Existence státních zdrojů – rozsudek Preussen-Elektra ([61])

(287) V rozsudku vyneseném ve věci PreussenElektra prošetřoval Soud takový mechanismus, ve kterém stát uložil podnikům v soukromém vlastnictví, aby od určených výrobců elektrické energie nakupovaly elektřinu za cenu stanovenou státem, která byla vyšší než tržní cena. Soud rozhodl tak, že v takovém případě se nejedná o využití veřejných zdrojů, a proto se nejedná ani o státní podporu.

(288) Komise je toho názoru, že maďarský systém vykazuje značné rozdíly v porovnání se systémem prošetřovaným Soudem ve výše uvedeném rozhodnutí, především z důvodu rozdílnosti ve vlastnické struktuře podniků, kterým byla uložena kupní povinnost.

(289) Ve věci PreussenElektra byl podnik, jemuž stát uložil kupní povinnost, v soukromém vlastnictví, naproti tomu společnost MVM je v plné míře podnikem ve vlastnictví státu. Z toho vyplývá, že využité zdroje jsou zdroje podniku, který je v plném měřítku ve vlastnictví a pod kontrolou státu.

(290) Při zpětném sledování cesty finančních prostředků ve věci PreussenElektra od zvýhodněného subjektu až po zdroje bylo prokázáno, že tento podnik se nikdy nedostal pod bezprostřední nebo zprostředkované řízení státem. Avšak v tomto případě se finance dostaly pod kontrolu státu, jelikož při zpětném sledování cesty financí až ke zdroji lze konstatovat, že se tyto dostaly pod řízení státním podnikem.

([59]) Body 40 a 52 rozsudku č. T-55/99 vyneseného Soudem prvního stupně dne 29. září 2000 ve věci CETM v. Komise Evropských společenství.

([60]) Bod č. 4 rozsudku č. 203/82 vyneseného Soudem dne 14. července 1983 ve věci Komise Evropských společenství v. Italská republika. Bod č. 18 rozsudku č. 173/73 vyneseného Soudem dne 2. července 1973 ve věci Italská republika v. Komise Evropských společenství.

([61]) Rozsudek Soudu vynesený dne 13. března 2001 ve věci č. C-379/98.

Účast státu: rozsudek Stardust ([62])

(291) Komise zastává dále názor, že vystupování společnosti MVM je výsledkem účasti státu. Nutno podotknout, že maďarské orgány v průběhu tohoto řízení nikdy neprohlašovaly, že by stát neměl účast na DDD, a proto by nebyly doprovázeny poskytováním státních zdrojů.

(292) Zásada, která je základem DDD, podle které je společnosti MVM uložena kupní povinnost zaručující ziskovost dotyčných elektráren, je výsledkem účasti maďarského státu. Vzhledem k tomu, že tato zásada směrodatná pro celou dobu trvání DDD byla vytvořena při uzavírání smluv, musí Komise zjistit podmínky uzavření DDD (tedy takové okolnosti, za kterých byl tento zásadní princip stanoven), aby bylo možné stanovit účast či neúčast maďarského státu.

(293) Komise při posuzování otázky účasti státu přihlížela mimo jiné k následujícím okolnostem:

(294) V době uzavření DDD, na základě I. Zákona o elektrické energii měla společnost MVM uloženu právní povinnost zajistit plynulé zásobování Maďarska elektřinou za co nejnižších možných nákladů.

(295) Stejný I. Zákon o elektrické energii ukládal společnosti MVM povinnost zjistit požadavky na spotřebu elektřiny a na základě zjištěných skutečností iniciovat potřebné rozšíření výrobních kapacit. Společnost MVM byla povinna vypracovat Celostátní plán výstavby elektráren, který předložila vládě a sněmovně ke schválení.

(296) Maďarská vláda a zainteresované strany se ve svých připomínkách shodují, že v době svého uzavření představovaly DDD prostředek určený vládou, který byl zaměřen na zajištění plynulého zásobování elektřinou, respektive na zajištění dalších vládních cílů – tedy modernizace energetického odvětví, se zvláštním přihlédnutím k aktuálním normám ochrany životního prostředí a dále na nutnou reorganizaci sektoru dodavatelů elektřiny ([63]). Jak ve svých připomínkách formuluje společnost „Csepeli Áramtermelő Kft.“: „DDD musí být posuzovány podle toho, co jsou: nedílná součást snah maďarského státu zaměřených na vybudování diverzifikovaného výrobního portfolia prostřednictvím MVM v takovém období, kdy stát sám nedisponoval finančními prostředky, aby toto realizoval.“ ([64])

(297) Maďarské orgány informovaly Komisi ([65]), že v rámci privatizačního procesu elektráren na základě vládního nařízení č. 1114/1994 (XII.7.) byly zahájeny přípravy podpisu DDD. V době příprav zaměřených na DDD a po celou dobu privatizačního procesu existovala úzká spolupráce mezi Energetickým úřadem Maďarské republiky (regulační orgán), Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí, společností „Állami Vagyonügynökség Rt.“, tedy vládním orgánem odpovídajícím za privatizaci, společností MVM a mezi mnoha mezinárodními poradci.

(298) V rámci tohoto výše uvedené orgány vytvořily pracovní komisi sestávající částečně z jejich zástupců, která mimo jiné přijala pokyny vztahující se na vypracování DDD a metod stanovení cen.

(299) Na žádost maďarské vlády vypracovala mezinárodní advokátní kancelář jednotný vzor smlouvy pro DDD. Maďarské orgány potvrdily, že DDD vycházely z tohoto jednotného vzoru smlouvy. Potvrdily dále, že mechanismy stanovení cen DDD vycházely z vládního nařízení č. 1074/1995 (III.4.) o regulaci cen elektrické energie. Toto vládní nařízení zahrnovalo do detailů vypracovaná pravidla pro výpočet úředních cen elektrické energie. Do DDD byly zapracovány vzorce a definice uvedené ve vládním nařízení ([66]).

(300) Rozhodnutí o podpisu DDD bylo vyneseno jak v souvislosti s privatizací, tak následovně představenstvem společnosti MVM. Členové představenstva jsou voleni valnou hromadou. Na základě sdělení maďarských orgánů ([67]) „s přihlédnutím k tomu, že ‚MVM Rt.‘ je více než z 99 % ve vlastnictví státu, jmenování, zvolení, respektive odvolání členů představenstva se děje v souladu s vůlí státu“.

(301) Na základě vládního nařízení č. 34/1995 (IV.5.) o provádění I. Zákona o elektrické energii byla společnost MVM ve lhůtě devadesáti dnů po přijetí Plánu výstavby elektráren povinna připravit výzvy k předložení nabídek.

(302) DDD společnosti „Kispesti Erőmű Rt.“ byla podepsána po výběrovém řízení v rámci níže uvedeného právního řízení.

(303) Společná směrnice o postupu povolovacího zřizovacího procesu elektrárny a všeobecných pravidlech výběrového řízení byla vydána odpovědným oborovým ministerstvem a Energetickým úřadem Maďarské republiky v roce 1997.

([62]) Rozsudek Soudu vynesený dne 16. května 2002 ve věci č. C-482/99.

([63]) Viz například dopis maďarských orgánů zaevidovaný dne 25. července 2005.

([64]) 5. strana připomínek. Volný překlad původního textu v anglickém jazyce.

([65]) Dopis byl zaevidován dne 25. července 2005.

([66]) „Smlouva plně převzala vzorce, vymezení uvedená ve vládním nařízení.“ Dopis maďarských orgánů zaevidovaný dne 25. července 2005.

([67]) Citováno z dopisu ze dne 20. července 2005, zaevidovaného dne 25. července 2005.

(304) Společná směrnice obeznamuje s důvody opodstatňujícími potřebu transformace vlastnické struktury, respektive zřízení nové kapacity výroby elektřiny. Spis jednoznačně stanovuje následující cíle: zajištění plynulého zásobování elektřinou za co možná nejnižších nákladů, modernizace infrastruktury v souladu s předpisy směrnic ochrany životního prostředí, diverzifikace prvotních zdrojů energie, zřízení flexibilnější sítě elektráren disponujících potřebnými rezervami, která bude schopna spolupracovat se západoevropskými sítěmi elektrické energie. Zdůrazňuje také, že provozování budoucí sítě elektráren „*musí umožnit ziskový provoz a údržbu* přetvořením cen v souladu s ustanoveními zákona“ ([68]).

(305) Ve 2. bodě společné směrnice ministerstva a Energetického úřadu Maďarské republiky je také uvedeno, že výsledkem realizace výše uvedených cílů musí být „moderní síť elektrické energie splňující předpisy ochrany životního prostředí, která zajistí evropskou spolupráci, *návratnost odůvodněných investic a nákladů nesených efektivně fungujícím zvýhodněným subjektem, dále ceny zajišťující zisk potřebný k dlouhodobému provozu*. Výše uvedené cíle realizovat takovým způsobem, aby zajišťovaly … jistotu prvotního zásobování energií, *umožnily účastníkům hodlajícím investovat zabezpečení jejich investic a návratnosti investic, …, a zajistily realizaci zveřejněných úmyslů vlády*.“

(306) Společná směrnice dále upravuje výběrové řízení týkající se zřizování kapacit výroby elektrické energie.

(307) Konečný návrh na vítěze výběrového řízení předložila Hlavní posuzovací komise. Členy této hlavní komise byli zástupci Ministerstva hospodářství, Ministerstva životního prostředí, Energetického úřadu, společnosti MVM a banky ERSTE. Konečné rozhodnutí vyneslo představenstvo společnosti MVM. V souladu se společnou směrnicí byl oficiální výsledek výběrového řízení (výhradně) zveřejněn v úředním věstníku ministerstva.

(308) II. Zákon o elektrické energii byl vypracován tak, že existenci DDD považuje za danou skutečnost. Tento zákon, který v období posuzování položil základy právních rámců fungování maďarského energetického trhu, v mnoha případech poukazuje na dlouhodobý kupní závazek společnosti MVM.

(309) Vládní nařízení č. 183/2002 (23.VIII.) o uvízlých nákladech v čl. 5 odst. 2 nařizuje společnosti MVM povinnost, aby iniciovala nová jednání o DDD v zájmu snížení míry rezervovaných kapacit. Vládní nařízení tímto způsobem ukládá společnosti MVM povinnost podat návrh na modifikaci DDD.

([68]) Znění společné směrnice bylo Komisi předloženo pouze v anglickém jazyce.

(310) Společnost „AES-Tisza Erőmű Kft.“ ve svých připomínkách prohlašuje, že následovně po období regulace (tedy po 1. lednu 2004, s výjimkou nové cenové regulace v roce 2007) nebyly ceny dle DDD výsledkem účasti státu, ale vznikly jako výsledek jednání mezi příslušnou elektrárnou a společností MVM.

(311) Komise přiznává, že přesná částka zdrojů převedených na zvýhodněné subjekty nezávisí výhradně na dodatcích uvedených v DDD, které jsou výsledkem účasti státu, ale také na dvoustranných pravidelných jednáních mezi MVM a výrobci. DDD ve skutečnosti poskytují určitý prostor stranám, aby se mohly dohodnout o společností MVM skutečně nakupovaném množství elektřiny, dále – zvláště v ohledu ceny za kapacitu – o jednotlivých elementech ceny, které – jak je uvedeno v odstavci (356) – závisí na mnoha faktorech a občas vyžadují úpravu. Současně však jednání vedená o množství nakupované elektřiny nikdy nemohou vést k menšímu množství, než je množství zaručeného minimálního odběru uvedené v DDD. Stejně tak lze jednání o stanovení cen vést výhradně v rámci mechanismů stanovení cen uvedených v DDD, který je výsledkem účasti státu. Jednání o ceně tedy nemohou zpochybnit kupní povinnost za ceny, které zajišťují krytí odůvodněných nákladů a zisku potřebných k provozování elektrárny.

(312) Kromě toho – nezávisle na pravidelných jednáních mezi MVM a výrobci – samotný fakt přenechání státních zdrojů zvýhodněným subjektům je doprovázen tím, že DDD nařizují rezervování převážné části kapacity elektrárny za protihodnotu.

(313) Všechny zainteresované strany ve svých připomínkách ([69]) souhlasily s tím, že výpočtové vzorce cen a způsob stanovení cen použité na základě DDD po 1. lednu 2004 probíhalo v souladu s hlavními pravidly cenové regulace. Společnost […] ([70]) Erömü Rt. jak ve zmiňovaných připomínkách, tak ve svých poznámkách k rozhodnutí o zahájení řízení uvádí, že jednání o ceně „objasnila“ použití vzorců cen a „vysvětlila“ jejich obsah (*). Přiznává, že DDD jsou založeny na nákladech a pokrývají odůvodněné náklady, dále že od počátku ve velké míře přihlížely k výpočtové metodě použité v nařízeních o cenách.

(314) Společnost […] kromě toho uvádí, že také vzorec cen uvedený v roční modifikaci její DDD […] vychází z vládních nařízení: „v modifikaci na rok […] uvedený výpočtový vzorec pro stanovení ceny za rezervaci (a […] příloha […] přehled) se shoduje se vzorcem, který v příslušných nařízeních stanovuje maximální cenu za

([69]) Dopis maďarských orgánů odeslaný Komisi dne 20. října 2004, dále v případě elektrárny „Dunamenti Erőmű Rt.“ dopis odeslaný dne 25. července 2005.

([70]) Příloha č. 3 podání […] Erőmű Rt.

(*) Název výrobce elektřiny.

rezervaci kapacit výrobců a cenu za energii“ (v poznámce pod čarou je uveden odkaz na nařízení MOŽP MR č. 55/1996/IKIM a MH MR č. 46/2000/GM, dále na poslední právní předpis uplatňovaný před 1. lednem 2004, na nařízení MHD MR č. 60/2002/GKM).

(315) Z výše uvedeného vyplývá, že ani jednání o cenách, ani modifikace DDD se netýkaly základních principů DDD, které byly stanoveny za výše popsaných podmínek v době uzavření příslušných dohod. Základem DDD je i dnes totožný princip, tedy kupní povinnost zajišťující návratnost investic.

(316) Z výše uvedeného je zřejmé, že maďarský stát měl podíl na určení kupní povinnosti společnosti MMV vůči výrobcům elektrické energie, která vychází ze zásady pokrytí odůvodněných stálých a proměnlivých nákladů.

(317) Kromě toho dle stálé judikatury nejsou všechna opatření považována za státní podporu pouze v případě, kdy poskytují zřejmé výhody podnikatelským subjektům bezprostředním a zprostředkovaným převodem státních zdrojů, ale i tehdy, kdy v případě splnění jistých podmínek v budoucnu musí orgány nést takové další finanční závazky, kterým by bez poskytnutí výhody mohly předejít ([71]). V roce 2004 bylo zřejmé, že společnost MVM bude muset nést další finanční závazky v takovém reálném případě, pokud výrobci a dovozci elektrické energie nabídnou nižší ceny, než jsou ceny uvedené v DDD, jelikož tyto ceny by byly pro společnost MMV podnětem k provedení změn v jejím portfoliu zásobování elektrickou energií, aby v důsledku toho snížila množství elektrické energie nakupované od výrobců činných v rámci DDD, respektive aby dosáhla snížení jejich cen. Na základě povinnosti uložené jí DDD však společnost MVM nemá možnost takové volby, protože – jak bylo výše uvedeno – nemá možnost snížit pod danou minimální úroveň (množství zaručeného odběru) množství nakupované od výrobců činných v rámci DDD, dále nemá možnost realizovat jednání o cenách na základě alternativních nabídek přicházejících od vzájemně si konkurujících výrobců, ale je vázána mechanismy tvorby cen vycházejících z podstaty nákladů, které jsou uvedeny v DDD. Komise na základě této skutečnosti, dále na základě faktů uvedených v odstavcích preambule (315)–(316) dospěla k závěru, že podmínky převedení státních zdrojů v DDD existují od 1. května 2004 a budou existovat po celou dobu trvání DDD, nezávisle na skutečných tržních okolnostech, protože DDD odepírají společnosti MVM takovou možnost volby, která by umožnila snížení částky vydávané na nákup elektřiny potřebné k uspokojení jejích potřeb na co nejnižší možnou úroveň.

(318) Z výše uvedených konstatování dále vyplývá, že DDD vedou k poskytnutí státních zdrojů.

([71]) Viz zvláště rozsudek Soudu prvního stupně č. T-204/97 a T-290/97 vynesený dne 13. června 2000 ve spojené věci EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA v. Komise Evropských společenství [2000], Sb. rozh. II-02267.

Narušování hospodářské soutěže a vliv na obchodování mezi členskými státy

(319) Na trhu s elektrickou energií se otevřela volná soutěž a mezi členskými státy se obchoduje s elektřinou, zvláště pak od doby, kdy vstoupila v účinnost společná směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou ([72]).

(320) V důsledku toho mohou opatření v energetickém odvětví v některém ze členských států zajišťující některým podnikatelským subjektům výhody znamenat překážky pro podniky z jiných členských států ohledně exportu elektrické energie do tohoto státu, respektive mohou být podnětem pro export elektrické energie z tohoto státu do ostatních členských států. To platí zvláště v případě Maďarska, jelikož v důsledku své zeměpisné polohy uprostřed Evropy se snadno napojuje nebo se může snadno napojovat na sítě mnoha současných či budoucích členských států.

(321) Zvláště to platí v případě Maďarska, které leží uprostřed Evropy, a čtyři z jeho sedmi sousedních států jsou členy Evropské unie. Z členských států unie je ve smluvním vztahu se Slovenskem, Rakouskem a Rumunskem. V roce 2004 vyvezlo Maďarsko téměř 14 000 GWh, dovezlo 6 300 GWh. Od roku 2005 se dovoz zvýšil nad 15 000 GWh, vývoz stoupl na množství mezi 8 000 a 10 000 GWh.

(322) V letech následujících po přistoupení Maďarska k Unii bylo téměř 60 % maďarské výrobní kapacity smluvně vázáno společností MVM v rámci DDD. Platnost DDD uplyne v období mezi koncem roku 2010 a 2024. Výše uvedené podmínky kupní povinnosti společnosti MVM zůstanou beze změny až do uplynutí platnosti DDD.

(323) První krok směrem k otevření maďarského trhu byl učiněn dne 1. července 2004, když všichni spotřebitelé mimo spotřebitelský sektor domácností získali oprávnění vstoupit na volný trh. Dnem 1. ledna 2008 byl zrušen spotřebitelský sektor a v souladu s tímto získali „oprávnění“ všichni spotřebitelé.

(324) Značná část spotřebitelů s oprávněním si však navzdory otevření trhu v roce 2004 nezvolila sektor volného trhu. Oborová revize Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prováděná na maďarském trhu s elektřinou došla k jednoznačnému závěru, že nedostatek konkurenceschopných kapacit na volném trhu z důvodu značných kapacit vázaných DDD představuje významnou překážku pro vstoupení na volný trh ([73]). Přibližně 60 % maďarských výrobních kapacit je prostřednictvím DDD vázáno na spotřebitelský sektor a na jedinou společnost MVM, a o přízeň nových spotřebitelů se mohou ve skutečnosti ucházet pouze zbývající kapacity.

([72]) Úř. věst. L 27, 30.1.1997, s. 20.
([73]) Zveřejněno dne 15. května 2006.

(325) Rezervované kapacity, tedy natolik dlouhodobě zaručená množství představují také překážku vstupu nových výrobců na trh, jelikož 60 % z celkové kapacity je vázáno na jediný podnik (ve vlastnictví státu) poskytující zaručený odběr.

(326) Komise i v tomto ohledu přihlédla k oborové revizi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, která jednoznačně konstatovala, že DDD vedou k uzavření trhu tím, že omezují spotřebitele s oprávněním ve volbě dodavatele a také brání případným velkoobchodníkům, aby vstoupili na trh ([74]).

(327) Zúžení kapacit, které jsou k dispozici mimo DDD, způsobuje kromě výše uvedeného také zvyšování cen na konkurenčním trhu. Značné kapacity a množství elektřiny rezervované v rámci DDD ovlivňují i ceny na volném trhu.

(328) Dle revize ([75]) Regionálního výzkumného centra energetiky týkající se vlivu DDD na velkoobchodní ceny elektřiny v Maďarsku způsobují DDD vyšší velkoobchodní ceny, než jaké ceny by byly dosažitelné bez DDD. Studie v obecnějším významu dále konstatuje, že DDD představují jeden z hlavních faktorů, v důsledku kterých vzniká taková tržní struktura, která *„je neslučitelná se zásadami fungování konkurenčního trhu“* ([76]). Tato studie mimo jiné navrhuje rozvázat DDD, což by znamenalo řešení pro zajištění volné soutěže na maďarském velkoobchodním trhu s elektřinou.

(329) Komise se ve své oborové revizi ([77]) prováděné v sektoru elektrické energie také zabývá vlivem DDD na soutěž a obchod. Komise v odstavcích 467–473 konstatuje, že „Dlouhodobé dohody o prodeji elektrické energie (DDD) jsou také způsobilé ovlivňovat množství elektřiny pravidelně distribuované na velkoobchodním trhu“. V souvislosti s polskými DDD tento dokument uvádí, že „mohou znamenat významnou překážku na cestě vývoje polského velkoobchodního trhu“. Poté pokračuje, že „Podobná situace je v Maďarsku, kde společnost ‚Magyar Villamos Művek‘ (MVM), tedy velkoobchodník pro spotřebitelský sektor, nakupuje elektřinu prostřednictvím DDD, tuto poté prodává místním dodavatelům. Maďarské DDD pokrývající největší část potřeby elektřiny tohoto členského státu mohou ovlivňovat velkoobchod podobně, jak bylo uvedeno v souvislosti s polským velkoobchodním trhem, nebo dokonce ve větší míře.“

([74]) Bod 24 kapitoly Shrnutí zprávy.

([75]) Zveřejněno v listopadu 2006. Původní název: „Vliv zrušení dlouhodobých kupních smluv o elektrické energii na velkoobchodní cenu elektrické energie“.

([76]) Citováno z bodu č. 2 studie. „neslučitelné s principy fungování na konkurenčním trhu“.

([77]) 10. leden 2007. http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

(330) Všechny výše uvedené studie tedy docházejí k závěru, že DDD narušují hospodářskou soutěž a ovlivňují obchodování mezi členskými státy.

(331) Zainteresované strany argumentují také tím, že není pravdou, že omezení volných kapacit, které jsou k dispozici, vede ke narušování soutěže, jelikož aukce kapacit společnosti MVM prokazují, že podnik nedokázal prodat ani všechny své nabízené produkty elektrické energie.

(332) Porovnání ([78]) nabízeného množství a úspěšně vydražených produktů však současně prokazuje, že společnost MVM téměř na všech aukcích prodala všechny nabízené produkty. Ve většině případů dokonce prodala i dalších 10 % produktů z množství, jehož nabídnutí právní předpis umožnil.

(333) Zainteresované strany ve svých připomínkách také zdůraznily, že na obchod mělo vliv mnoho dalších faktorů, které také ovlivnily vytvoření volné soutěže na maďarském velkoobchodním trhu s elektrickou energií. Komise samozřejmě souhlasí s tím, že DDD nepředstavují jediný faktor působící na soutěž a obchod. Také všechny výše uvedené studie přiznávají, že mnoho dalších faktorů (právní předpisy, omezený přístup k přeshraničním kapacitám, značný vliv vývoje cen na mezinárodních energetických trzích, apod.) také ovlivňuje úspěšnost otevření trhu a skutečnou úroveň cen. Současně však všechny studie předložené Komisi v průběhu této revize nebo jinak přístupné – s výjimkou studie objednané a předložené společností „AES-Tisza Erőmű Kft.“ ([79]) – jednoznačně přiznávají, že DDD vyvíjejí značný vliv na soutěž a obchod.

(334) Kapacity vázané prostřednictvím DDD, zaručený odběr a mechanismus tvorby cen po celou dobu trvání dohod ochraňují elektrárny před obchodními riziky souvisejícími s jejich provozováním. Jak bylo uvedeno výše v odstavci preambule (211), mezi posledně jmenované patří kolísání výrobních nákladů elektřiny, zvláště nákladů na palivo, změny cen za elektřinu placené konečnými spotřebiteli, dále nerovnoměrnost poptávky konečných spotřebitelů po elektřině. Vzhledem k tomu, že to jsou běžná rizika, která musí výrobci elektřiny fungující bez DDD nést, DDD brání vytvoření stejných soutěžních podmínek mezi výrobci a zkreslují soutěž založenou na schopnostech účastníků.

([78]) Informace jsou přístupné na následující internetové adrese, na webové stránce Energetického úřadu Maďarské republiky: www.eh.gov.hu
Maďarský text tohoto rozhodnutí je volným překladem původního textu v anglickém jazyce.

([79]) Studie Dr. Theona van Dijka, březen 2006.

(335) Komise dále konstatuje, že elektrárny činné v rámci DDD jsou členy takových mezinárodních podniků, které jsou přítomny také v mnoha jiných členských státech. Opatření zajišťující sporným podnikům zvýhodnění v soutěži bezpochyby mají vliv na obchodování a mohou narušovat hospodářskou soutěž na společném trhu.

(336) Většina zainteresovaných stran prošetřuje kritéria vlivu na obchodování a zkreslování soutěže s odkazem na tržní okolnosti, které byly charakteristické v době uzavření DDD nebo v každém případě před přistoupením Maďarska k Unii. Komise není ochotna tento přístup akceptovat, v souvislosti s tímto poukazuje na výše uvedené odstavce (156)–(172).

(337) Některé zainteresované strany také uvádějí, že po revizi jejich vlastní DDD tato nemá vliv na obchod, jelikož v porovnání s celkovou celostátní kapacitou je výrobní kapacita jejich elektrárny zanedbatelná. Jelikož principy všech DDD jsou totožné (povinnost nákupu určitého minimálního množství vyrobené elektřiny, rezervování výrobních kapacit, uplatnění ceny pokrývající odůvodněné stálé a proměnlivé náklady v průběhu období 15–27 let), všechny mají vliv na trh. Současně však existence deseti DDD na maďarském trhu najednou logicky znásobuje tento vliv. Zmiňovaný vliv je tím významnější, čím větší kapacity DDD pokrývá.

(338) V důsledku tohoto Komise konstatuje, že výše uvedená ustanovení DDD mají vliv na obchodování a mohou narušovat hospodářskou soutěž.

(339) Komise v bodě č. 3.1 rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila pochybnosti týkající se skutečnosti, zda DDD elektrárny „Paksi Atomerőmű“ představuje státní podporu, vzhledem k případným podstatným odchylkám od ostatních DDD. Ve výsledku revize však Komise došla k závěru, že výše uvedené posouzení kritérií státní podpory se vztahuje stejnou měrou i na DDD elektrárny „Paksi Atomerőmű“, jelikož relevantní ustanovení této DDD jsou totožná s principy ostatních DDD. Individuální relevantní charakteristiku DDD elektrárny Paks uvedlo toto rozhodnutí výše, v rámci analýzy příslušných kritérií.

(340) Na základě této analýzy zastává Komise názor, že za státní podporu jsou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES považovány nejvýznamnější podmínky kupní povinnosti uvedené v DDD: tedy podmínka rezervování kapacit a zaručeného odběru společností MVM za takových podmínek, jejichž cílem je zajistit návratnost investic elektráren, přičemž je osvobozuje od obchodních rizik plynoucích z provozování. Tato státní podpora je výsledkem současného uplatnění rezervování kapacit, zaručeného minimálního odběru, mechanismu tvorby cen založeného na cenách za kapacity a energii a zaměřeného na pokrytí stálých, proměnlivých a kapitálových nákladů, dále dlouhé doby trvání smluv překračující obvyklou tržní praxi.

7.4 **Použitelnost DDD po přistoupení**

(341) Zúčastněné strany tvrdí, že v souladu s obecnou zásadou zákazu zpětné účinnosti není Komise po přistoupení oprávněna prošetřovat opatření vytvořená na právním základě před přistoupením.

(342) Komise nemůže s tímto tvrzením souhlasit. Všechna opatření (bez ohledu na jejich zákonnost podle vnitrostátních pravidel před přistoupením) začnou ke dni přistoupení podléhat pravidlům *acquis communautaire*. Zvláštní pravidla pro opatření státní podpory stanovená v příloze IV Aktu o přistoupení se vztahují na opatření podpory i v případě, že byla vytvořena v souladu s vnitrostátními právními předpisy před přistoupením.

(343) Kapitola 3 bod 1 přílohy IV Aktu o přistoupení vymezuje jako existující podporu pouze tři kategorie opatření: i) opatření, která nabyla účinku před 10. prosincem 1994; ii) opatření, která byla po posouzení Komisí uvedena na seznamu v příloze IV Smlouvy o přistoupení, a iii) opatření, která byla schválena Komisí v rámci tzv. prozatímního mechanismu. Všechna opatření nadále použitelná po dni přistoupení, která představují státní podporu a nespadají do žádné z těchto tří kategorií, jsou po přistoupení považována za novou podporu; Komise je proto plně oprávněna zakázat tato opatření, nejsou-li slučitelná se společným trhem. Toto uplatňování pravidel státní podpory na budoucí účinky opatření nadále použitelných po přistoupení neznamená uplatňování pravidel ES v oblasti státních podpor se zpětným účinkem a v každém případě to je v souladu s Aktem o přistoupení.

(344) Kapitola 3 bod 2 přílohy IV Aktu o přistoupení stanoví „prozatímní mechanismus“. Ten poskytuje právní rámec pro posuzování režimů podpory a jednotlivých opatření podpory, jež byly v novém členském státě zavedeny přede dnem přistoupení a jsou nadále použitelné po přistoupení.

(345) Zúčastněné strany tvrdí, že vzhledem ke skutečnosti, že pravidla Společenství v oblasti státních podpor platí až ode dne přistoupení, jako opatření použitelná po přistoupení lze vymezit pouze opatření podpory, která poskytují dodatečný prospěch po přistoupení. Tvrdí, že DDD neposkytují dodatečný prospěch po přistoupení, jelikož jejich cenové vzorce byly stanoveny před přistoupením, finanční účast státu byla proto plně známa před přistoupením.

(346) Komise předkládá tyto připomínky. Platnost DDD skončí v období mezi rokem 2010 a 2024, tj. po přistoupení. Pouze výjimečně Komise usuzovala, že opatření podpory, které je po přistoupení nadále v platnosti, nepředstavuje podporu použitelnou po přistoupení ve smyslu Aktu o přistoupení. Tuto výjimečnou praxi je však nutno (jako všechny výjimky v právu) vykládat v užším slova smyslu, aby se zamezilo tomu, že se kontrole Komise v oblasti státních podpor vymknou opatření, jež podle záměru signatářů Aktu o přistoupení mají podléhat této kontrole.

(347) V této souvislosti Komise ve své praxi ([80]) skutečně usuzovala, že opatření podpory, u nichž byla hospodářská účast státu přesně známa před přistoupením, nejsou použitelná po přistoupení ve smyslu přílohy IV Aktu o přistoupení.

„Přesná hospodářská účast státu“

(348) DDD nestanoví maximální výši finanční účasti státu, ani ji nebylo možno před přistoupením přesně vypočítat pro celou dobu trvání DDD.

(349) Naopak, hospodářská účast státu na základě DDD závisí na parametrech, jejichž budoucí vývoj nebyl v době přistoupení znám. DDD mimoto zaručují výrobcům ochranu před výkyvy v nákladech, jež nesouvisí s transakcemi nebo událostmi před přistoupením, nýbrž se týkají budoucího vývoje, proto nebyly ke dni přistoupení známy.

(350) Skutečnost, že účast státu na základě DDD nebyla ke dni přistoupení známa a že DDD ukládaly státu další povinnosti po přistoupení, prokazují zejména níže uvedené okolnosti.

(351) Za prvé, přesné ceny elektřiny, za něž výrobci elektřiny prodávají elektřinu společnosti MVM, nejsou v jednotlivých DDD stanoveny. Ceny jsou výsledkem výpočtů, které se provádějí pomocí vzorce zahrnujícího řadu parametrů, jejichž vývoj nelze předvídat.

(352) Cenové vzorce DDD zahrnují cenu za kapacitu a cenu za energii s dalšími různými cenami v závislosti na výrobcích.

(353) Vzorec stanoví pouze přípustné náklady a sazby v rámci jednotlivých kategorií poplatků a váhu dané kategorie poplatků v ceně.

(354) Sami výrobci i společnost MVM ve svých připomínkách připouštějí, že přesný význam jednotlivých kategorií poplatků je nutno dále objasnit při jednání se společností MVM.

([80]) Viz např. rozhodnutí Komise ze dne 28. ledna 2004 o státní podpoře, CZ 14/2003 – Česká republika „Česká spořitelna, a. s.“.

(355) Mnoho kategorií nákladů v DDD je proměnlivých a nemohly být přesně známy před přistoupením. Například:

(356) *Cena za kapacitu*

Tato kategorie nákladů bere v úvahu zaručené kapacity i kapacity skutečně využité pro společnost MVM. Tato kategorie nákladů závisí mimo jiné na ročním, měsíčním a týdenním plánování. Každá DDD odkazuje na pravidla pravidelného plánování a přesná konečná cena v každé DDD závisí na ročních, měsíčních a týdenních plánech. Tyto kategorie nákladů nelze samozřejmě stanovit přesně předem. Strany mohou ve svých plánech například předpokládat „nadměrné kapacity“ pro dané období. Celková cena, kterou má společnost MVM uhradit, závisí nutně na dalších parametrech, například počasí, jež ovlivňují poptávku po elektřině.

Tato kategorie nákladů závisí rovněž na směnných kurzech HUF.

(357) *Cena za energii*

Tato kategorie nákladů závisí především na nákladech na palivo. Tyto náklady kolísají podle pravidel trhu, jež jsou mimo kontrolu smluvních stran. Náklady spojené s budoucím vývojem cen paliva nepodléhají v DDD žádnému konkrétnímu limitu.

Přesná výše cen za energii splatná za určité časové období samozřejmě závisí rovněž na přesném objemu prodeje pro společnost MVM, jenž lze vypočítat pouze následně.

(358) *Různé další ceny (jsou-li použitelné)*

Některé DDD stanoví další ceny za kapacity, které byly rezervovány, nakonec však nebyly využity. Jejich přesnou výši však nelze samozřejmě stanovit předem.

(359) Ve většině DDD existuje systém bonus/malus, na jehož základě mají výrobci nárok na bonus, pokud v době špičky provozují více kapacit, než je stanoveno v DDD, nebo vyrobí více elektřiny. Malus se uplatňuje v případě, že výrobce poskytne méně kapacity, než se předpokládalo v DDD a ročních/měsíčních plánech.

(360) Tyto výpočty, stejně jako ostatní výše uvedené výpočty, jsou založeny na pravidelných provozních plánech a závisí rovněž na chování výrobce. V žádném případě je nelze stanovit předem.

(361) Ze všech výše uvedených skutečností vyplývá, že stanovení přesné konečné ceny za nákup elektřiny u smluv s dobou trvání v délce 15 až 27 let je technicky nemožné. Přesná cena bere v úvahu pravidelné plány výroby a závisí na poptávce po elektřině, chování jednotlivých stran smlouvy, cenách paliva, atd.

(362) Ačkoli ne všechna tato tvrzení platí pro veškeré DDD (jelikož se kategorie přípustných nákladů v závislosti na DDD do jisté míry liší), všechny DDD obsahují cenové prvky, jež nelze s přesností stanovit předem.

(363) V tomto kontextu zastává Komise názor, že existence cenových vzorců nepředstavuje dostatečný limit pro hospodářskou účast státu. Samotná existence řady měnících se parametrů ve vzorci znemožňuje určit budoucí úroveň účasti státu s dostatečnou přesností.

(364) Jako podružný argument lze uvést, že finanční účast společnosti MMV v rámci DDD je velmi závislá na poptávce. Tato finanční účast se rovná rozdílu mezi kupní cenou na základě DDD a příjmy, které může MVM získat prodejem elektřiny. Cenu, za kterou společnost MVM prodává elektřinu, však nelze určit předem. Tato cena závisí na přesných příjmech z prodeje společnosti MVM na základě smluv s regionálními distributory, výsledku aukcí, nabídkových řízeních a prodeji na „tržnici". Tyto ceny jsou ovlivněny rovněž pravidelnou regulací úředních cen a výkyvy tržní poptávky. To zvyšuje nepředvídatelnost účasti státu na základě DDD. Může se dokonce stát, že zaručený odběr stanovený v DDD rostoucí měrou překračuje skutečné potřeby společnosti MVM, zejména po úplné liberalizaci energetického trhu v lednu 2008. Nadbytek elektřiny může vést k ještě vyšším neznámým nákladům, což dále zvyšuje nepředvídatelnost přesné účasti státu na základě DDD.

(365) Platby společnosti MVM výrobcům elektřiny po přistoupení nejsou proto pouhým vyplacením tranší v rámci celkového pevně stanoveného limitu určeného před přistoupením.

(366) DDD posuzované v tomto rozhodnutí jsou proto použitelné po přistoupení ve smyslu kapitoly 3 přílohy IV Aktu o přistoupení.

7.5 **DDD jako „nová podpora" na rozdíl od „existující podpory"**

(367) V kapitole 3 přílohy IV Aktu o přistoupení je uvedeno, že „pokud Komise do tří měsíců od obdržení úplných informací o existujícím podpůrném opatření nebo od obdržení prohlášení nového členského státu, kterým tento stát informuje Komisi, že poskytnuté informace považuje za úplné, neboť dodatečné požadované informace nejsou dostupné nebo již byly poskytnuty, nevznese námitky na základě vážných pochybností o slučitelnosti tohoto opatření se společným trhem, má se za to, že Komise proti němu nemá námitek."

(368) Na základě tohoto ustanovení některé zúčastněné strany tvrdí, že Komise promeškala tříměsíční lhůtu po oznámení Maďarska ze dne 31. března 2004, a tím mlčky schválila opatření v rámci prozatímního postupu.

(369) V tomto ohledu Komise podotýká, že předmětem oznámení ze dne 31. března 2004 v rámci prozatímního postupu bylo nařízení o náhradách poskytnutých společnosti MVM, nikoli DDD. Maďarsko oznámení vzalo zpět a případ NN byl Komisí později otevřen v souvislosti se samotnými DDD (viz kapitola I výše).

(370) Je nutno zmínit, že (jak je uvedeno v tabulce níže) Komise ve skutečnosti nezmeškala tříměsíční lhůtu, na niž poukazují zúčastněné strany:

Událost	Datum	Lhůta po přijetí informací
Oznámení Maďarska	31.3.2004	
Dotazy Komise	29.4.2004	29 dnů
Odpovědi Maďarska	4.6.2004	
Dotazy Komise	10.8.2004	2 měsíce a 6 dnů
Odpovědi Maďarska	21.10.2004	
Dotazy Komise	17.1.2005	2 měsíce a 27 dnů
Odpovědi Maďarska	7.4.2005	
Zpětvzetí oznámení Maďarskem	15.4.2005	8 dnů

(371) Kromě výše uvedené písemné korespondence se ve dnech 15. července 2004, 30. listopadu 2004 a 12. ledna 2005 uskutečnily osobní schůzky mezi Komisí a maďarskými orgány.

(372) Co se týká tohoto řízení, Komise zde posuzuje, zda DDD obsahují existující nebo novou podporu, a to na základě ustanovení Aktu o přistoupení a procesního nařízení.

(373) V souladu s kapitolou 3 přílohy IV Aktu o přistoupení jsou všechna opatření státní podpory, která vstoupila v platnost před přistoupením a jsou nadále použitelná po tomto dni a nespadají do žádné z níže uvedených kategorií existující podpory, považována od přistoupení za novou podporu ve smyslu čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES.

(374) DDD, jichž se týká toto rozhodnutí, vstoupily v platnost v období mezi rokem 1995 a 2001, tj. před přistoupením Maďarska k EU dne 1. května 2004. Toto rozhodnutí se týká pouze DDD, které byly v platnosti ke dni přistoupení. Nevztahuje se na DDD, jež skončily před tímto dnem. Ze všech dalších důvodů uvedených v bodě 7.4 je opatření použitelné po přistoupení ve smyslu Aktu o přistoupení.

(375) Tři kategorie existující podpory uvedené v Aktu o přistoupení zahrnují:

1) Opatření podpory, která nabyla účinku před 10. prosincem 1994.

   Všechny DDD byly podepsány a vstoupily v platnost po 10. prosinci 1994.

2) Opatření podpory, která byla uvedena na seznamu existujících opatření státní podpory připojeném k Aktu o přistoupení.

   DDD obecně, ani žádná jednotlivá DDD nebyly zahrnuty v dodatku přílohy IV Aktu o přistoupení uvedeném v kapitole 3 bodu 1 písm. b) přílohy IV, který obsahuje seznam existujících opatření podpory.

3) Opatření podpory, která byla ke dni přistoupení posouzena orgánem pro dohled nad státní podporou nového členského státu, která byla shledána slučitelnými s právem Společenství a v jejichž případě Komise nevznesla námitku na základě vážných pochybností o slučitelnosti opatření se společným trhem postupem stanoveným v Aktu o přistoupení, tzv. „prozatímním postupem“ (viz kapitola 3 bod 2 přílohy IV Aktu o přistoupení).

   V rámci tzv. prozatímního postupu nebyly Komisi předloženy žádné DDD.

(376) Jelikož DDD nepatří do žádné z kategorií existující podpory uvedených v Aktu o přistoupení, představují ode dne přistoupení novou podporu.

(377) Komise podotýká, že tato kategorizace je rovněž v souladu s poslední větou čl. 1 písm. b) bodu v) procesního nařízení. V tomto článku se stanoví, že pokud se opatření stanou podporou následkem liberalizace činnosti právem Společenství (v tomto případě následkem liberalizace trhu s elektřinou na základě směrnice 96/92/ES, která v Maďarsku vstoupila v platnost dnem přistoupení k Evropské unii), nebudou považována za existující podporu po datu stanoveném pro liberalizaci, tj. jsou považovány za novou podporu.

(378) Společnost „Budapesti Erőmű Rt.“ tvrdí, že poslední věta čl. 1 písm. b) bodu v) procesního nařízení neplatí. Tato společnost se dovolává rozsudku ve věci *Alzetta Mauro* ([81]) a tvrdí, že podpora poskytnutá na trhu, který byl před liberalizací uzavřen hospodářské soutěži, musí být ode dne liberalizace považována za existující podporu.

(379) Komise nemůže toto tvrzení přijmout. Jak již bylo projednáno výše, Komise zastává názor, že účelem ustanovení o státní podpoře, která jsou obsažena v Aktu o přistoupení, je zajistit, aby Komise přezkoumala všechna opatření, jež mohou ode dne přistoupení narušit hospodářskou soutěž mezi členskými státy. Na rozdíl od smluv o přistoupení před 1. květnem 2004 má Akt o přistoupení, který vstoupil v platnost dne 1. května 2004, omezit opatření, o nichž se usuzuje, že představují existující podporu, na tři zvláštní výše popsané případy. Rozsudek ve věci *Alzetta Mauro* se netýká opatření v oblasti působnosti Aktu o přistoupení, nelze proto mít za to, že je v tomto ohledu použitelný na posuzované DDD. Rozsudek ve věci *Alzetta Mauro* se mimoto týká situace před vstupem nařízení (ES) č. 659/1999 v platnost.

(380) Společnost „Budapesti Erőmű Rt.“ rovněž tvrdí, že se čl. 1 písm. b) bod v) nevztahuje na jednotlivá opatření podpory, *„jelikož jednotlivá opatření podpory nejsou výslovně zmíněna*“. Komise nemůže toto tvrzení přijmout. Neexistuje žádný důvod, proč by se odkaz na „podporu“ a „některá opatření“ neměl vztahovat na jednotlivou podporu i režimy podpory. Článek 4 nařízení č. 659/1999 důsledně odkazuje na oznámená „opatření“, Komise však předpokládá, že by zúčastněná strana netvrdila, že se článek 4 vztahuje výhradně na předběžné přezkoumání oznámených režimů podpory.

(381) Na základě Aktu o přistoupení a procesního nařízení proto Komise vyvozuje závěr, že DDD představují novou podporu.

([81]) Viz poznámka pod čarou č. 32.

7.6 **Komise není oprávněna zrušit účinnost platně uzavřených soukromých dohod („pacta sunt servanta“) – Právní nejistota – Proporcionalita**

(382) Komise chce reagovat na připomínky zúčastněných stran, že soukromoprávní smlouvy nemůže Komise zrušit, jelikož tento výsledek by byl podle zúčastněných stran v rozporu s pravidly státní podpory obsaženými ve Smlouvě o ES, zásadou právní jistoty a požadavkem proporcionality.

(383) Komise tato tvrzení odmítá. Forma podpory (soukromoprávní smlouva v případě DDD) není z hlediska státní podpory důležitá; pro analýzu Komise je důležitý pouze účinek opatření. Pokud podmínky soukromoprávní smlouvy vedou k protiprávní a neslučitelné státní podpoře pro jednu ze smluvních stran, musí členský stát tyto podmínky zrušit. Zrušení protiprávního a neslučitelného opatření státní podpory musí nařídit Komise, a to i v případě, že státní podpora představuje natolik podstatnou část dohody, že její zrušení ve skutečnosti ovlivní platnost samotné dohody.

(384) Co se týká právní jistoty, Komise předkládá tyto připomínky. Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Maďarskou republikou na straně druhé, která připravila cestu přistoupení, byla podepsána dne 16. prosince 1991 a vstoupila v platnost dne 1. února 1994, tj. před uzavřením DDD. Maďarsko oficiálně požádalo o přistoupení dne 31. března 1994. V době, kdy strany uzavíraly DDD (1995 až 2001) již Maďarsko muselo v souladu s článkem 62 Evropské dohody uvést pravidla hospodářské soutěže do souladu se Smlouvou o ES. Bylo proto zřejmé, že DDD byly podepsány na tak dlouhou dobu, že neskončí před přistoupením Maďarska k EU.

(385) Maďarská republika podepsala Smlouvu o přistoupení dne 16. dubna 2003 ([82]). Smlouva o přistoupení vstoupila v platnost dne 1. května 2004. Ode dne přistoupení se ustanovení zakládajících smluv a sekundárních právních předpisů stala v Maďarsku závaznými v souladu s článkem 2 Aktu o přistoupení. Tzv. *acquis communautaire* se proto vztahuje na veškeré smluvní vztahy v nových členských státech a jakékoli výjimky z tohoto pravidla mohou vyplývat pouze ze samotného Aktu o přistoupení. Akt o přistoupení připojený ke Smlouvě a jeho přílohy nestanoví žádnou výjimku v rámci pravidel státní podpory, která by DDD nebo energetické odvětví obecně vyjímala z přímého uplatňování právních předpisů EU v oblasti státních podpor.

(386) Komise proto musí uplatňovat právo EU v oblasti hospodářské soutěže na Maďarsko stejně jako na všechny ostatní členské státy, co se týká energetického odvětví. V rozporu s tvrzením zúčastněných stran zastává Komise názor, že právní nejistotu na společném energetickém trhu ve skutečnosti zavádí neuplatňování pravidel státní podpory na DDD. Přistoupení členských států může skutečně vést k případům, kdy opatření, které před přistoupením neporušuje vnitrostátní právní předpisy, je od přistoupení považováno za státní podporu a jako takové spadá pod kontrolu státní podpory ze strany Komise.

(387) Komise proto v připomínkách zúčastněných stran nezjistila žádná platná tvrzení, co se týká důvodů, proč toto řízení není slučitelné se zásadou právní jistoty.

7.7 **Posouzení slučitelnosti**

(388) Ustanovení čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES stanoví obecný zákaz státní podpory ve Společenství.

(389) Ustanovení čl. 87 odst. 2 a 3 Smlouvy o ES stanoví výjimky z obecného pravidla, že takováto podpora není slučitelná se společným trhem, jak je uvedeno v čl. 87 odst. 1.

(390) Výjimky v čl. 87 odst. 2 Smlouvy o ES se na tento případ nevztahují, jelikož opatření nemá sociální povahu, nebylo poskytnuto individuálním spotřebitelům, nemá nahradit škodu způsobenou přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi a nebylo poskytnuto hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo postižených rozdělením této země.

(391) Další výjimky jsou stanoveny v čl. 87 odst. 3 Smlouvy o ES.

(392) Ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. a) stanoví, že „podpory, které mají napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností“ mohou být považovány za slučitelné se společným trhem. V době přistoupení bylo možno celé území Maďarska považovat za takovouto oblast a většina jeho regionů dosud využívá takovouto podporu ([83]).

([82]) Úř. věst. L 236, 23.9.2003.

([83]) Národní mapa regionální podpory Maďarska, schválená Komisí dne 13. září 2006 a zveřejněná v Úř. věst. C 256, 24.10.2006, s. 7.

(393) Komise přijala pokyny k posuzování této podpory. Při vstupu Maďarska do EU platily pokyny k vnitrostátní regionální podpoře ([84]) (dále jen „dřívější pokyny k regionální podpoře“). Těmito pokyny se řídilo rovněž posuzování regionální podpory na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES. Pro období od 1. ledna 2007 Komise přijala nové pokyny k regionální podpoře ([85]) (dále jen „nové pokyny k regionální podpoře“).

(394) Podle obou pokynů k regionální podpoře je možno státní podporu povolit v zásadě pouze pro investiční náklady ([86]). Podle obou pokynů platí:

(395) „Regionální podpora, jejímž cílem je snížení běžných výdajů podniku (provozní podpora), je obvykle zakázána. Výjimečně lze takovou podporu poskytnout v regionech způsobilých k podpoře podle čl. 87 odst. 3 písm. a) za předpokladu, že i) je oprávněná z hlediska jejího příspěvku k regionálnímu rozvoji a z hlediska jejího charakteru a ii) její výše je úměrná znevýhodněním, která se snaží zmírnit. Je na členském státě, aby prokázal existenci znevýhodnění a stupeň jejich závažnosti.“ ([87])

(396) Podporu nelze považovat za investiční podporu. Investiční podpora je vymezena pomocí seznamu možných způsobilých nákladů, které jsou uvedeny v obou pokynech k regionální podpoře. Platby na základě DDD jednoznačně zahrnují rovněž jiné náklady. Nejzřejmějším příkladem je to, že DDD zaručují náklady na palivo spojené s provozem elektráren. DDD zahrnují rovněž osobní náklady. Tyto náklady nejsou zjevně způsobilé pro investiční podporu. Naopak patří do běžných výdajů hospodářského subjektu a jako takové musí být zahrnuty do provozních nákladů, jak je vymezují oboje pokyny k regionální podpoře.

(397) Co se týká provozní podpory, v průběhu řízení maďarské orgány ani zúčastněné strany neprokázaly žádná regionální znevýhodnění týkající se zvláštních cílových regionů DDD, a rovněž neprokázaly, že výše podpory je úměrná těmto znevýhodněním.

(398) Oboje regionální pokyny mimoto stanoví, že se provozní podpora musí každopádně postupně snižovat a být časově omezená. Podpora poskytnutá prostřednictvím DDD se postupně nesnižuje a doba trvání v délce 15 až 27 let zdaleka přesahuje dobu, která by byla podle obou pokynů přípustná. DDD nespadají taktéž pod žádnou zvláštní výjimku uvedenou v pokynech k regionální podpoře a maďarské orgány ani zúčastněné strany nepředložily žádná tvrzení za tímto účelem.

(399) Na základě výše uvedených skutečností vyvozuje Komise závěr, že podpora není způsobilá pro odchylku stanovenou v čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES.

(400) Ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouva o ES stanoví, že „podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu“, mohou být považovány za slučitelné se společným trhem.

(401) Komise podotýká, že dotyčná podpora nemá napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu.

(402) Komise rovněž nezjistila žádné důkazy, že podpora má napravit vážnou poruchu v maďarském hospodářství. Komise připouští, že elektřina je důležitým produktem pro hospodářství kteréhokoli členského státu a že v 90. letech minulého století bylo nutné toto odvětví v Maďarsku modernizovat.

(403) Komise je však názoru, že se pojem „vážná porucha hospodářství některého členského státu“ vztahuje na mnohem závažnější případy a nelze jej použít na dohody o běžných dodávkách elektřiny. Komise mimoto podotýká, že tento pojem znamená prvek naléhavosti, což není s DDD slučitelné.

(404) Maďarské orgány ani zúčastněné strany netvrdily, že DDD jsou slučitelné s čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy o ES.

(405) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem vyvozuje Komise závěr, že podpora není způsobilá pro výjimku obsaženou v čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy o ES.

(406) Ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. d) Smlouvy o ES stanoví, že podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví mohou být považovány za slučitelné se společným trhem, jestliže neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu. Toto ustanovení se zjevně na DDD nevztahuje.

(407) Ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. c) umožňuje schválení podpor, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Komise vypracovala řadu pokynů a sdělení, která objasňují uplatňování výjimky obsažené v tomto ustanovení.

([84]) Úř. věst. C 74, 10.3.1998, s. 9.
([85]) Úř. věst. C 54, 4.3.2006, s. 13.
([86]) Bod 4.15 starých a bod 5 nových pokynů k regionální podpoře.
([87]) Citace je z bodu 5 nových pokynů k regionální podpoře.

(408) Co se týká starých i nových pokynů k regionální podpoře, v 393. až 398. bodě odůvodnění je prokázáno, že DDD nejsou s těmito pokyny slučitelné.

(409) Komise podotýká, že pokyny k ochraně životního prostředí použitelné v době přistoupení Maďarska k EU ([88]), například pokyny k regionální podpoře, povolují v prvé řadě investiční podporu. Provozní podpora je omezena na zvláštní cíle. První je podpora pro nakládání s odpady a úspory energie (oddíl E.3.1), která je omezena na dobu trvání v délce nejvýše 5 let. Druhou je podpora ve formě snížení daní či osvobození od daně (oddíl E.3.2). Třetí je podpora pro obnovitelné zdroje energie (oddíl E.3.3). Žádné z těchto ustanovení v tomto případě zjevně neplatí.

(410) Čtvrtým a posledním druhem provozní podpory je podpora, kterou lze schválit jako podporu v případě kombinované výroby elektrické energie a tepla (dále jen „kombinovaná výroba“) (oddíl E.3.4). Někteří z dotyčných výrobců vyrábějí teplo i elektrickou energii. DDD však nesplňují podmínky bodu 66, a tudíž podmínky možností uvedených v bodech 58 až 65 pokynů k ochraně životního prostředí. Jednou z podmínek stanovených v bodě 66 je, že opatření podpory je výhodné ve smyslu ochrany životního prostředí vzhledem k tomu, že účinnost konverze je obzvláště vysoká, opatření umožní snížit spotřebu energie nebo výrobní proces bude méně poškozovat životní prostředí. Nic v informacích, které má Komise k dispozici, nenaznačuje, že je tato podmínka splněna.

(411) Členské státy mohou při poskytování provozní podpory na kombinovanou výrobu využít tyto tři možnosti:

— možnost 1: podpora k nahrazení rozdílu mezi výrobními náklady zařízení pro kombinovanou výrobu a tržní cenou vyrobené energie,

— možnost 2: zavedení tržních mechanismů, jako jsou zelená osvědčení či nabídková řízení,

— možnost 3: podpora jako náhrada ušetřených vnějších nákladů, což jsou environmentální náklady, které by společnost musela nést, kdyby stejné množství energie nebylo vyrobeno v rámci kombinované výroby,

— možnost 4: podpora je omezena na 5 let, postupně se snižuje nebo je omezena na 50 % způsobilých nákladů.

([88]) Pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí, Úř. věst. C 37, 3.2.2001, s. 3.

(412) Je zřejmé, že DDD nesplňují podmínky možnosti 2 a možnosti 3. Podmínky možnosti 1 nejsou rovněž splněny, jelikož pro výpočet výše podpory není použita tržní cena vyrobené energie. Částky podpory převedené na základě dané DDD nezávisí na cenách nabídnutých jiným výrobcem elektřiny, nýbrž výhradně na investičních a provozních nákladech, které dotyčnému výrobci vzniknou.

(413) Maďarsko ani žádný z dotyčných výrobců ve skutečnosti neuváděli slučitelnost na základě těchto ustanovení, ani neprokázali, že elektrárny splňují kritéria pokynů k ochraně životního prostředí týkající se provozní podpory pro kombinovanou výrobu.

(414) Dne 23. ledna 2008 Komise přijala nové pokyny ke státní podpoře na ochranu životního prostředí ([89]). Tyto nové pokyny povolují provozní podporu rovněž pouze v případě úspory energie, kombinované výroby, využití obnovitelných zdrojů energie a daňových úlev a osvobození od daně. Jak je uvedeno výše, nic z toho se na DDD nevztahuje.

(415) Pokud jde o kombinovanou výrobu, existují tři možnosti, z nichž si členské státy mohou při poskytování takovéto podpory vybrat:

— varianta 1: podpora na vyrovnání rozdílu mezi výrobními náklady zařízení pro kombinovanou výrobu a tržní cenou vyrobené energie,

— varianta 2: zavedení tržních mechanismů, jako jsou zelená osvědčení nebo veřejné soutěže,

— varianta 3: podpora je omezena na 5 let, postupně se snižuje nebo je omezena na 50 % způsobilých nákladů.

DDD nesplňují žádnou z těchto podmínek. Maďarské orgány ani výrobci elektřiny nepředložili žádné důkazy o splnění těchto kritérií nových pokynů k ochraně životního prostředí.

(416) Z pokynů a sdělení, jež Komise vypracovala s cílem objasnit, jak bude přesně uplatňovat odchylku obsaženou v čl. 87 odst. 3 písm. c), je jediným, co lze v daném případě použít, metodika pro převodní náklady (viz 26. bod odůvodnění).

([89]) Úř. věst. C 82, 1.4.2008, s. 1.

(417) Tato metodika se týká podpory poskytnuté nástupnickým společnostem bývalého monopolu, které do elektráren investovaly před liberalizací odvětví elektřiny a které mohou mít problémy se získáním svých investičních nákladů zpět na liberalizovaném trhu. Jelikož jedním ze základních rysů DDD je umožnit, aby některé společnosti, které investovaly do elektráren před liberalizací odvětví elektřiny, nadále využívaly záruku příjmů, jež zajišťuje návratnost investic, je nutno metodiku považovat za příslušný základ pro posouzení slučitelnosti DDD.

(418) Komise poznamenává, že maďarské orgány ani žádný z výrobců elektřiny ve svých připomínkách netvrdili, že DDD jsou slučitelné s kritérii metodiky. Většina výrobců ve skutečnosti vyvozuje závěr, že DDD jsou obchodními dohodami uzavřenými dlouho před existencí metodiky a kritéria vyrovnávacího mechanismu nejsou k posouzení DDD jednoduše vhodná.

(419) Hlavním účelem metodiky pro převodní náklady je napomoci energetickému odvětví přejít na liberalizovaný trh tím, že nástupnickým energetickým společnostem bývalého monopolu je umožněno přizpůsobit se zavedení hospodářské soutěže ([90]).

(420) Metodika stanoví zásady, které Komise používá při posuzování opatření podpory, jež mají vyrovnat náklady na povinnosti nebo záruky, které by kvůli liberalizaci trhu s elektřinou již nemuselo být možné plnit. Na takovéto povinnosti nebo záruky se odkazuje jako na „převodní náklady“ a mohou mít rozmanité podoby, zejména investice provedené na základě předpokládané nebo výslovné záruky prodeje.

(421) Jelikož samy DDD představují výslovnou záruku prodeje před liberalizací, lze mít za to, že elektrárny, na něž se vztahují DDD, spadají do oblasti působnosti metodiky.

(422) Komise však podotýká, že řada prvků hlavních zásad obsažených v DDD nesplňuje podmínky stanovené v oddíle 4 metodiky. Za prvé, nesplňují podmínku stanovenou v bodě 4.2 metodiky, která vyžaduje, aby opatření k vyplacení podpory musela vzít v úvahu budoucí rozvoj hospodářské soutěže. Mechanismy stanovení cen v DDD jsou navrženy tak, aby za účelem stanovení ceny zohledňovaly pouze zvláštní parametry dotyčné elektrárny. Není nutno brát v úvahu ceny nabízené konkurenčními výrobci a jejich výrobní kapacity.

(423) Podle bodu 4.9 metodiky Komise přistupuje mimořádně podezíravě k podpoře, jejíž výše nebude pravděpodobně upravena, aby byly náležitě zohledněny rozdíly mezi hospodářskými a tržními předpoklady, jež byly původně přijaty při odhadu převodních nákladů a jejich skutečných změn v čase. DDD spadají do této kategorie, jelikož k navržení opatření podpory nebyl použit žádný tržní předpoklad. Skutečnost, že se hlavní zásady DDD navzdory postupnému otvírání trhu s elektřinou nezměnily, a ukládají tudíž společnosti MVM povinnost nakupovat elektřinu v množství převyšujícím její potřeby a prodávat tuto elektřinu na volném trhu, jednoznačně prokazuje, že DDD neberou v úvahu skutečný rozvoj trhu.

(424) Jak bylo prokázáno v kapitole 3, jednou z hlavních výhod DDD pro výrobce elektřiny je povinnost společnosti MVM nakupovat stanovené kapacity a zaručené množství elektřiny za cenu pokrývající stálé, proměnlivé a kapitálové náklady, a to po dobu odpovídající přibližně době životnosti nebo amortizace aktiv. V důsledku toho DDD zavazují jednu ze smluvních stran, aby nakupovala elektřinu od druhé strany bez ohledu na skutečný vývoj nabídek konkurentů.

(425) Řada členských států zavedla vyrovnávací mechanismy, podle nichž je maximální výše podpory stanovena předem na základě analýzy budoucího konkurenčního trhu, a zejména budoucích tržních cen vyplývajících ze vzájemného působení nabídky a poptávky. Pokud jsou skutečné příjmy dosažené dotyčnými výrobci vyšší, než se předpokládalo, jsou skutečné granty přepočítány a stanoveny na nižší úrovni než maximální částka. Dopad náhrady na trh je proto omezen na nejnižší možnou míru, zejména proto, že pro příjemce není zajištěna minimální úroveň výroby a prodeje.

(426) V tomto ohledu DDD místo aby napomohly přechodu na konkurenční trh, vytvářejí ve skutečnosti překážku pro rozvoj skutečné hospodářské soutěže na podstatné části trhu pro výrobu elektřiny. Opatření k vyplacení podpory proto neumožňují vzít v úvahu budoucí rozvoj hospodářské soutěže a výše podpory není podmíněna rozvojem skutečné hospodářské soutěže.

(427) V důsledku toho DDD odporují rovněž zásadám stanoveným v oddíle 5 metodiky, podle nichž nesmí být ujednání o financování v rozporu se zájmem Společenství, zejména hospodářskou soutěží. Podle oddílu 5 nesmí ujednání o financování odrazovat jiné podniky nebo nové účastníky od vstupu na určité vnitrostátní nebo regionální trhy. Jak je však zdůrazněno mimo jiné v 220. bodě odůvodnění, systém rezervace kapacity a ceny za kapacity odrazuje společnost MVM, která

([90]) Viz úvodní ustanovení metodiky.

je zdaleka největším kupujícím na velkoobchodním trhu, aby přešla k jiným výrobcům, na něž se nevztahují DDD. Otevření trhu a podmínky stanovené v DDD mimoto nutí společnost MVM k tomu, aby nakupovala více elektřiny, než potřebuje, a tuto elektřinu dále prodávala na volném trhu prostřednictvím prodejních mechanismů. To samo o sobě brání vstupu nových účastníků na velkoobchodní trh. Komise se domnívá, že DDD narušují hospodářskou soutěž na maďarském velkoobchodním trhu s elektřinou po dobu, která značně přesahuje dobu potřebnou k přiměřenému přechodu na konkurenční trh.

(428) Pravidla obsažená v DDD nesplňují kritéria stanovená v bodě 4.5 metodiky, jelikož maximální výše podpory, jež má být výrobcům vyplacena v období od 1. května 2004 do doby skončení platnosti DDD, není stanovena předem.

(429) Bod 4.8 metodiky uvádí, že Komise přistupuje mimořádně podezíravě k podpoře, která má zajistit veškeré příjmy nebo část příjmů, jichž bylo dosahováno před vstupem směrnice 96/92/ES ([91]) v platnost, bez pečlivého zohlednění způsobilých převodních nákladů, které mohou vyplývat z otevření trhu.

(430) Skutečnost, že DDD byly v době přistoupení Maďarska k Evropské unii zachovány, měla zajistit většinu příjmů, jichž výrobci elektřiny dosahovali před vstupem směrnice 96/92/ES v platnost. Elektrárny, na něž se vztahují DDD, mají mimoto velmi významný podíl na trhu, a to po velmi dlouhou dobu, která značně přesahuje dobu potřebnou pro přiměřený přechod na trh.

(431) V rámci hlavních ustanovení DDD nemůže Komise mimoto oddělit soubor prvků, jež by podle metodiky bylo možno považovat za slučitelné se společným trhem. K zajištění slučitelnosti DDD by nepostačovalo zejména zkrácení doby jejich trvání, jelikož by způsob financování, který je založen na rezervovaných kapacitách a zaručeném odebraném množství, nadále bránil rozvoji skutečné hospodářské soutěže. Mechanismy tvorby cen by byly rovněž nadále v rozporu s cílem podpořit vznik skutečně konkurenčního trhu, na němž ceny vyplývají ze vzájemného působení nabídky a poptávky.

(432) Na základě výše uvedených úvah vyvozuje Komise závěr, že DDD nejsou slučitelné s kritérii stanovenými v metodice.

([91]) Datum liberalizace trhu s elektřinou, což byl pro Maďarsko 1. květen 2004.

(433) Některé zúčastněné strany rovněž tvrdily, že by se na DDD mohl vztahovat čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES i tehdy, pokud nesplňují kritéria rozsudku ve věci *Altmark*.

(434) Komise zastává názor, že úvahy uvedené v 255. až 275. bodě odůvodnění s ohledem na kritéria rozsudku ve věci *Altmark* vedou rovněž k závěru, že čl. 86 odst. 2 nelze na DDD použít.

(435) Ustanovení čl. 86 odst. 2 lze použít pouze na společnosti, které poskytují přesně stanovené služby obecného hospodářského zájmu, což v tomto konkrétním případě neplatí, jak je prokázáno v 256. až 267. bodě odůvodnění. Náhrada za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu musí být mimoto úměrná dodatečně vzniklým nákladům; jinými slovy, pro výpočet souvisejících nákladů musí být možné stanovit rozsah služeb obecného hospodářského zájmu. Tak tomu v tomto případě není, jak je prokázáno v 268. až 270. bodě odůvodnění.

(436) Posuzovaná podpora proto představuje státní podporu, která není slučitelná se společným trhem.

7.8 **Navrácení**

(437) Podle Smlouvy o ES a ustálené judikatury Soudního dvora je Komise poté, co zjistila, že podpora není slučitelná se společným trhem, oprávněna rozhodnout, že dotyčný stát takovou podporu zruší nebo upraví ([92]). Povinnost členského státu zrušit podporu, kterou Komise prohlásila za neslučitelnou se společným trhem, slouží podle stálé judikatury Soudního dvora k obnovení dřívějšího stavu ([93]). Podle Soudního dvora je tohoto cíle dosaženo, jakmile příjemce vrátí protiprávní podporu, čímž ztrácí výhodu, kterou měl na trhu ve vztahu ke svým soutěžitelům, a obnoví se stav, který předcházel poskytnutí podpory ([94]).

(438) V souladu s touto judikaturou se v čl. 14 nařízení (ES) č. 659/1999 stanoví, že „je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil. Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství".

([92]) Věc C-70/72, *Komise v. Německo*, [1973], Sb. rozh. 00813, bod 13.
([93]) Spojené věci C-278/92, C-279/92 a C-280/92, *Španělsko v. Komise*, [1994], Sb. rozh. I-4103, bod 75.
([94]) Věc C-75/97, *Belgie v. Komise*, [1999], Sb. rozh. I-030671, body 64–65.

(439) Některé zúčastněné strany tvrdily, že by zrušení soukromoprávních smluv rozhodnutím Komise bylo v rozporu se zásadou právní jistoty, jelikož DDD jsou soukromoprávními smlouvami, jež výrobci uzavřeli v dobré víře za tržních podmínek, které převládaly v té době. Tvrdily rovněž, že takovéto rozhodnutí by bylo v rozporu se zásadou proporcionality. Komise tato tvrzení odmítá z důvodů uvedených v 382. až 387. bodě odůvodnění.

(440) Co se týká proporcionality, Soudní dvůr rozhodl, že navrácení protiprávně poskytnuté státní podpory v zájmu obnovení předchozího stavu nelze v zásadě považovat za nepřiměřené cílům ustanovení Smlouvy týkajících se státní podpory ([95]).

(441) Komise se proto domnívá, že existují dostatečné důvody pro navrácení podpory poskytnuté prostřednictvím DDD v zájmu obnovení podmínek hospodářské soutěže.

Vyčíslení výše podpory, jež má být navrácena

(442) V 176. až 236. bodě odůvodnění bylo prokázáno, že výhoda plynoucí z DDD přesahuje případný kladný rozdíl mezi cenami DDD a cenami, jichž by bylo možno na trhu dosáhnout bez DDD.

(443) Komise je však názoru, že celkovou hodnotu všech podmínek dlouhodobých kupních povinností společnosti MVM, jak jsou uvedeny v 174. až 236. bodě odůvodnění, za období mezi 1. květnem 2004 a zrušením DDD nelze vypočítat přesně. Proto při nařízení navrácení protiprávní podpory Komise omezí inkasní příkaz na rozdíl, který může existovat mezi příjmy výrobců elektřiny podle DDD a příjmy, jichž by v tomto období mohli na trhu dosáhnout bez DDD.

(444) S ohledem na stanovení částky, jež má být výrobci navrácena, Komise uznává, že přesný výpočet výše státní podpory, kterou příjemci skutečně získali, je poměrně složitý, jelikož závisí na tom, jaké by byly ceny a množství vyrobené a prodané elektřiny na maďarském velkoobchodním trhu mezi 1. květnem 2004 a dnem zrušení DDD, pokud by během tohoto období nebyla žádná z DDD v platnosti. Jelikož se DDD vztahují na velkou část maďarských výrobních kapacit, trh podle „srovnávacího scénáře“ ([96]) by se výrazně lišil od trhu, jaký byl ve skutečnosti.

(445) Zvláštním rysem elektřiny je to, že jakmile je vyrobena, nelze ji hospodárně skladovat. K zajištění stability sítě musí být nabídka elektřiny a poptávka po ni neustále vyrovnaná. Množství energie, které výrobci a dovozci elektřiny mohou na velkoobchodním trhu prodat během určitého období, a cena, kterou mohou za tuto elektřinu získat, nezávisí na celkovém množství elektřiny požadované odběrateli během tohoto období, nýbrž na množství elektřiny požadované v každém okamžiku ([97]). Poptávka po elektřině mimoto během dne a sezónně značně kolísá, což znamená, že výrobní a dovozní kapacity potřebné k uspokojení poptávky v každém okamžiku rovněž kolísají a že některé výrobní jednotky dodávají elektřinu pouze v době vysoké poptávky ([98]). Fungování trhu proto nelze s naprostou přesností posoudit na základě údajů o roční spotřebě, výrobě a cenách, které má Komise k dispozici.

(446) Podle judikatury Soudního dvora však žádné ustanovení práva Společenství nevyžaduje, aby Komise v případě, že nařídí navrácení podpory, která byla prohlášena za neslučitelnou se společným trhem, stanovila přesnou částku podpory, jež má být navrácena. Postačuje, aby rozhodnutí Komise obsahovalo informaci, která členskému státu umožní stanovit tuto částku bez větších potíží ([99]).

(447) Komise proto uvádí pokyny, jak vyčíslit částku podpory, která má být navrácena. Jak bylo uvedeno výše, DDD mají natolik významný podíl na maďarském trhu pro výrobu elektřiny, že by se ceny bez DDD lišily od cen, jež byly skutečně zaznamenány v konkurenčním segmentu. Cenu, kterou by výrobci mohli získat při neexistenci DDD, je proto možno vypočítat na základě

([95]) Věc C-75/97, *Belgie v. Komise*, [1999], Sb. rozh. I-030671, bod 68, věc C-142/87, *Belgie v. Komise*, [1990], Sb. rozh. I-00959, bod 66, a spojené věci C-278/92 až C-280/92, *Španělsko v. Komise*, [1994], Sb. rozh. I-04103, bod 75.

([96]) Vymezený jako fiktivní scénář, podle něhož by v období mezi 1. květnem 2004 a dnem zrušení DDD nebyla v platnosti žádná DDD. „Skutečným scénářem“ je to, k čemu skutečně došlo kvůli existenci DDD.

([97]) Tento parametr je vyjádřen v MW a obvykle se nazývá „zatížením soustavy“.

([98]) Doby vysoké poptávky se obvykle nazývají dobou „špičkového zatížení“ v porovnání s dobou „základního zatížení“.

([99]) Viz zejména věc C-480/98, *Španělsko v. Komise*, [2000], Sb. rozh. I-8717, bod 25, a věc C-415/03, *Komise v. Řecko*, [2005], Sb. rozh. I-03875, bod 39.

tržní simulace spočívající v analýze fungování velkoobchodního trhu s elektřinou podle „srovnávacího scénáře“. Účelem simulace je odhadnout, jaký by byl prodej a ceny podle srovnávacího scénáře s cílem stanovit spolehlivé odhady částek, jež by společnost MVM uhradila dotyčným výrobcům za elektřinu, kterou by od nich nakoupila podle tohoto scénáře. Simulace musí splňovat podmínky stanovené v následujících bodech odůvodnění.

(448) Za prvé, vzhledem k tomu, že elektřina má velmi malou cenovou pružnost poptávky, je nutno simulaci provést za předpokladu, že zatížení soustavy je ve srovnávacím scénáři v každém okamžiku totožné se zatížením, jež bylo skutečně v tomto okamžiku zaznamenáno.

(449) Za druhé, jak bylo uvedeno v 196. bodě odůvodnění, elektřina je prodávána na konkurenčních velkoobchodních trzích prostřednictvím smluv o okamžitém dodání nebo prostřednictvím termínových smluv. Šetření v odvětví energetiky prokázalo, že výše termínových cen závisí na jednotlivých očekáváních, co se týká vývoje cen na okamžitých trzích. Na rozdíl od okamžitých trhů, u nichž ekonomická teorie předpokládá, že v podmínkách dokonalé hospodářské soutěže je cena v každém okamžiku rovna nejvyšším krátkodobým mezním nákladům všech výrobních jednotek potřebných k uspokojení poptávky ([100]), pro termínové trhy neexistuje žádné výslovné cenové měřítko, jež by bylo možno odhadnout pomocí ekonomické teorie. Mimoto nelze simulovat dopad strategií vypracovaných prodávajícími a kupujícími s ohledem na arbitráž mezi smlouvami o okamžitém dodání a termínovými smlouvami. Tuto skutečnost dokládá široká škála situací zaznamenaných na velkoobchodních trzích v celé Evropě. Šetření v odvětví energetiky prokázalo, že se poměr mezi objemy obchodovanými ve formě okamžitých produktů a spotřebou elektřiny v daném členském státě mezi jednotlivými členskými státy značně liší ([101]).

(450) Jak je uvedeno v 198. bodě odůvodnění, okamžité ceny, zejména ceny zaznamenané při okamžitém burzovním prodeji, obvykle znamenají reference pro celý velkoobchodní trh, včetně termínových produktů. Komise proto zastává názor, že ke zjištění částek podpory, jež mají být vráceny, je nutno velkoobchodní trh simulovat za předpokladu, že se s veškerou elektřinou obchoduje na základě smluv o okamžitém dodání, s výjimkou zvláštních prvků uvedených v 453. až 456. bodě odůvodnění.

([100]) V podmínkách dokonalé hospodářské soutěže jsou všemi výrobními jednotkami potřebnými k uspokojení poptávky v každém okamžiku ty výrobní jednotky, jež mají nejnižší krátkodobé mezní náklady a jsou schopny zásobovat síť veškerou elektřinou, která je zapotřebí k uspokojení poprávky. Výrobní zařízení lze seřadit podle jejich krátkodobých mezních nákladů. Jejich přístup na trh v každém okamžiku závisí na jejich umístění v tomto „pořadníku“, zatížení soustavy a elektřině dodané výrobními jednotkami nacházejícími se na vyšších místech v tomto pořadníku.

([101]) Tento poměr činí například 5 % ve Francii, 11 % ve Spojeném království, 44 % v Itálii a 84 % ve Španělsku.

(451) Simulace by měla být provedena na základě krátkodobých mezních nákladů dotyčných výrobních jednotek. Simulace by proto měla vzít v úvahu příslušné údaje, které jsou specifické pro každou výrobní jednotku provozovanou v Maďarsku ([102]) v období mezi 1. květnem 2004 a skutečným dnem zrušením DDD, zejména s ohledem na vybudovanou kapacitu, tepelnou účinnost, náklady na palivo a jiné hlavní složky proměnlivých nákladů a období plánovaného a nuceného přerušení dodávek. Simulace by měla být mimoto provedena se základním předpokladem, že na simulovaném okamžitém trhu v každém okamžiku existuje pouze jedna cena vyplývající z mechanismů nabídky a poptávky. Tato jediná cena v průběhu času kolísá kvůli výkyvům v poptávce a proměnlivých nákladech.

(452) Simulace musí přihlédnout ke skutečnosti, že podle srovnávacího scénáře by společnost MVM nemusela nakupovat objem elektřiny přesahující množství, jež potřebuje k uspokojení potřeb spotřebitelského segmentu ([103]). Prodejní mechanismy uvedené v 226. bodě odůvodnění by proto podle srovnávacího scénáře neexistovaly a potřeby společnosti MVM by byly omezeny na množství potřebné k uspokojení poptávky spotřebitelského segmentu.

(453) Při simulaci je nutno vzít v úvahu rovněž určité zvláštní, řádně odůvodněné situace, které mohou znamenat odchylku od zásady mezních nákladů, na nichž je celá simulace založena. S těmito zvláštními situacemi se mohou setkat zařízení pro kombinovanou výrobu. V závislosti na jejich smlouvách nebo zákonných povinnostech s ohledem na dodávku tepla mohou tato zařízení prodávat elektřinu za cenu nižší, než jsou jejich krátkodobé mezní náklady.

(454) Tyto případy se mohou týkat rovněž výrobních jednotek, které využívají režim veřejné podpory, a sice z toho důvodu, že jsou založeny na technologiích šetrných k životnímu prostředí. Tak je tomu v Maďarsku, kde právní předpisy společnosti MVM a regionálním energetickým společnostem ukládají povinný odběr elektřiny vyrobené při kombinované výrobě nebo z odpadu či obnovitelných zdrojů energie za úředně regulované ceny, které jsou obvykle vyšší než ceny zaznamenané v konkurenčním segmentu velkoobchodního trhu. Simulace musí přihlédnout ke skutečnosti, že tento systém povinného odběru je zaveden rovněž ve srovnávacím scénáři. Množství elektřiny nakoupené společností MVM v rámci režimu povinného odběru a ceny uhrazené za tuto energii jsou proto totožné s množstvím a cenami zaznamenanými ve skutečném scénáři ([104]).

([102]) Bez ohledu na to, zda se na ně vztahují DDD, či nikoli.

([103]) S patřičným přihlédnutím ke ztrátám v přenosových a distribučních soustavách.

([104]) Skutečný scénář odpovídá trhu, jaký byl od 1. května 2004 při existenci DDD.

(455) Simulace musí zohlednit rovněž skutečnost, že určité fyzicky dostupné výrobní kapacity nejsou k dispozici pro dodávku elektřiny na velkoobchodní trh, jelikož jsou rezervovány k poskytování vyrovnávacích služeb pro provozovatele přenosové soustavy. Podle skutečného scénáře jsou vyrovnávací služby poskytovány výrobci účastnícími se DDD i ostatními výrobci. Simulaci je nutno provést za předpokladu, že podle „srovnávacího scénáře" jsou kapacity rezervované pro poskytování vyrovnávacích služeb pro provozovatele přenosové soustavy, elektřina poskytnutá na základě těchto kapacit a cena za tuto elektřinu stejné jako podle skutečného scénáře.

(456) Podle srovnávacího scénáře se může množství dovezené a vyvezené elektřiny a ceny, které lze za ně získat, lišit od množství a cen ve skutečném scénáři. Tento účinek by však nebylo možné posoudit přesně bez rozšíření simulace na trhy vyvážejících a dovážejících zemí, jelikož rozhodnutí účastníků trhu o vývozu nebo dovozu z jedné země do druhé jsou ovlivněna tržními podmínkami panujícími v dovážející i vyvážející zemi. Vzhledem k tomu, že objemy dovezené do Maďarska a vyvezené z Maďarska jsou v porovnání s objemy vyrobenými a spotřebovanými v této zemi omezené, a s přihlédnutím ke skutečnosti, že jedna třetina celkového dovozu je pokryta dlouhodobými smlouvami ([105]), se Komise domnívá, že takovéto rozšíření simulace by vyžadovalo neúměrné úsilí. Maďarsko proto může mít za to, že podle srovnávacího scénáře jsou dovezené a vyvezené množství a odpovídající ceny stejné jako ve skutečném scénáři.

(457) Komisi je známo, že někteří výrobci, kteří se neúčastní DDD se společností MVM, uzavřeli dlouhodobé nebo střednědobé smlouvy o dodávkách elektřiny s jinými odběrateli. Komise však zastává názor, že takovéto smlouvy by za účelem simulace neměly být brány v úvahu, jelikož ukončení DDD ke dni 1. května 2004 či dříve, jež je základním předpokladem srovnávacího scénáře, by nutně změnilo obchodní strategie všech výrobců vzhledem k velkému podílu vybudovaných kapacit, jež byly rezervovány v rámci DDD. Jak je uvedeno v 449. bodě odůvodnění, není možné odhadnout podíl elektřiny prodané ve formě okamžitých a termínových produktů. Je proto vhodné usuzovat, že by všichni výrobci prodávali elektřinu ve formě okamžitých produktů, pokud se na ně nevztahuje jedna ze situací uvedených v 453. až 456. bodě odůvodnění.

(458) Nejpřesnějším způsobem simulace velkoobchodního trhu s elektřinou je simulace na hodinovém základě s přihlédnutím ke všem parametrům, jež jsou specifické pro jednotlivé hodiny. Komise však uzná simulaci omezenou na reprezentativní časové vzorky a extrapolaci výsledků simulace provedené u jednotlivých reprezentativních časových vzorků na celé posuzované období.

(459) Simulace by měla přinést spolehlivé odhady množství elektřiny dodané jednotlivými výrobními jednotkami a ceny získané za tuto elektřinu na základě srovnávacího scénáře. Poměr mezi elektřinou, kterou společnost MVM potřebuje k uspokojení potřeb regulovaného segmentu ([106]), a celkovým množstvím elektřiny dodané na velkoobchodní trh v každém okamžiku je nutno odhadnout na základě historických údajů o celkové spotřebě konečných uživatelů v regulovaném segmentu a celkové spotřebě všech konečných uživatelů ve skutečném scénáři.

(460) Tento podíl se použije k odhadu množství elektřiny, jež by podle srovnávacího scénáře každý výrobce prodal společnosti MVM v každém okamžiku. Na základě těchto odhadů je nutno celkové částky, které by společnost MVM podle srovnávacího scénáře zaplatila jednotlivým výrobcům za elektřinu nakoupenou k uspokojení poptávky v regulovaném segmentu, odhadnout pro celé posuzované období ([107]).

(461) Poslední krok při výpočtu částek, jež mají být navráceny, musí zohlednit skutečnost, že podle skutečného scénáře neprodávali výrobci veškerou elektřinu vyrobenou ve výrobních blocích, na něž se vztahují DDD, společnosti MVM, nýbrž využívali své nerezervované kapacity k prodeji jiným odběratelům než společnosti MVM. Pro každý dotčený výrobní blok je nutno částku podpory, jež má být navrácena, vypočítat na ročním základě podle rozdílu mezi příjmy dosaženými z prodeje elektřiny společnosti MVM v rámci DDD ([108]) podle skutečného scénáře a částkami, jež by společnost MVM zaplatila podle srovnávacího scénáře, vypočítanými v souladu s výše uvedenými zásadami.

(462) Komise však připouští, že podle srovnávacího scénáře mohou dotyční výrobci dosáhnout u jiných odběratelů než společnosti MVM vyšších příjmů, než získali od těchto odběratelů podle skutečného scénáře. Příčinou je zejména skutečnost, že podle srovnávacího scénáře není společností MVM rezervována žádná kapacita, což

([105]) Jež by podle srovnávacího scénáře zůstaly v platnosti.

([106]) Toto množství odpovídá elektřině skutečně spotřebované spotřebiteli v regulovaném segmentu a dodatečnému množství potřebnému kvůli ztrátám v přenosové a distribuční soustavě.

([107]) Období mezi 1. květnem 2004 a skutečným zrušením DDD.

([108]) Tyto příjmy je nutno vypočítat na základě cen skutečně hrazených společností MVM. Pro období, kdy v cenových vzorcích DDD převažovaly regulované ceny (mezi 9. prosincem 2006 a 31. prosincem 2007), je nutno při tomto výpočtu vzít v úvahu regulované ceny.

výrobcům poskytuje dodatečné možnosti prodat vyrobenou elektřinu jiným odběratelům než společnosti MVM. Maďarsko proto může od částek vypočítaných podle 461. bodu odůvodnění odečíst rozdíl mezi příjmy, jichž by výrobci podle srovnávacího scénáře dosáhli u jiných odběratelů než společnosti MVM, a příjmy, které podle skutečného scénáře získali od odběratelů jiných než společnost MVM, je-li tento rozdíl kladný.

(463) Úroky, jež mají být navráceny podle čl. 14 odst. 2 nařízení (ES) č. 659/1999, je rovněž nutno vypočítat na ročním základě.

(464) Aby mohla Komise posoudit přesnost a spolehlivost simulace, kterou Maďarsko provedlo, mělo by jí Maďarsko poskytnout podrobný popis základní metodiky a soubor údajů použitých při simulaci.

(465) Komise ví o existenci vhodných nástrojů, jejichž pomocí lze provést potřebnou simulaci. Takovýto nástroj Komise použila v rámci šetření v odvětví energetiky k posouzení struktury a výkonnosti šesti evropských velkoobchodních trhů ([109]). Tyto nástroje používá rovněž řada výrobců elektřiny a obchodníků s elektřinou za účelem dlouhodobých odhadů, provedení studií pro plánování zdrojů a k optimalizaci dodávek vyrobené elektřiny. Jak bylo uvedeno výše, Komise je ochotna uznat určitá zjednodušení, zejména použití reprezentativních časových vzorků místo simulace na hodinovém základě. Podle zásady loajální spolupráce stanovené v článku 10 Smlouvy se proto od Maďarska požaduje, aby v přiměřené lhůtě provedlo simulaci podle výše uvedených zásad a aby vypočítalo částku podpory, která má být navrácena na základě této simulace.

Výkon tohoto rozhodnutí

(466) Soudní dvůr má za to, že když členský stát narazí na nepředvídané a nepředvídatelné potíže nebo si uvědomí následky, které Komise nevzala v úvahu, může se s těmito problémy obrátit na Komisi a navrhnout patřičné změny. V takovém případě musí Komise a členský stát spolupracovat v dobré víře na odstranění obtíží v souladu s ustanoveními Smlouvy o ES ([110]).

(467) Komise proto Maďarsko vyzývá, aby jí sdělilo případné problémy, s nimiž se setkalo při provádění tohoto rozhodnutí.

([109]) Dotčenými členskými státy byly Belgie, Francie, Německo, Itálie, Nizozemsko, Španělsko a Spojené království, které patří k největším velkoobchodním trhům v Evropě.

([110]) Viz věc C-94/87, *Komise v. Německo*, [1989], Sb. rozh. 175, bod 9, a věc C-348/93, *Komise v. Itálie*, [1995], Sb. rozh. 673, bod 17.

8. **ZÁVĚR**

(468) Komise vyvozuje závěr, že DDD výrobcům elektřiny poskytují protiprávní státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES a že tato podpora není slučitelná se společným trhem.

(469) Jak je objasněno v bodě 7.3, prvek státní podpory obsažený v DDD spočívá v povinnosti společnosti MVM nakoupit určitou kapacitu a zaručené minimální množství elektřiny za cenu pokrývající kapitálové, stálé a proměnlivé náklady, a to po značnou část doby životnosti výrobních jednotek, a zaručit tak návratnost investic.

(470) Jelikož tato státní podpora není slučitelná se Smlouvou o ES, musí být ukončena,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Kupní povinnosti stanovené v dlouhodobých dohodách o prodeji elektřiny mezi společnostmi Magyar Villamos Művek Rt. a Budapesti Erőmű Rt., Dunamenti Erőmű Rt., Mátrai Erőmű Rt., AES-Tisza Erőmű Kft, Csepeli Áramtermelő Kft., Paksi Atomerőmű Rt. a Pécsi Erőmű Rt. (signatář původní DDD a předchůdce společnosti Pannon Hőerőmű Rt.) ([111]) představují státní podporu pro výrobce elektřiny ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy ES.

2. Státní podpora uvedená v čl. 1 odst. 1 není slučitelná se společným trhem.

3. Maďarsko přestane poskytovat státní podporu uvedenou v odstavci 1 do šesti měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí.

Článek 2

1. Maďarsko zajistí navrácení podpory uvedené v článku 1 příjemci.

2. Částky, které mají být navráceny, podléhají úrokům ode dne, kdy byly příjemcům k dispozici, až do dne, kdy byly získány zpět.

([111]) Názvy uvedených společností používané v době podpisu DDD.

3. Úroky se vypočtou na základě složené úrokové míry v souladu s kapitolou V nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ([112]) ve znění nařízení (ES) č. 271/2008 ([113]).

Článek 3

1. Do dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí poskytne Maďarsko Komisi informace o již přijatých a plánovaných opatřeních k dosažení souladu s tímto rozhodnutím, a zejména informace o krocích podniknutých k provedení vhodné simulace velkoobchodního trhu s cílem stanovit částky, jež mají být navráceny, podrobnou metodiku, která má být použita, a podrobný popis souboru údajů, jež mají být za tímto účelem použity.

2. Maďarsko bude Komisi informovat o vývoji vnitrostátních opatření přijatých s cílem vykonat toto rozhodnutí až do úplného vrácení podpory uvedené v článku 1. Na vyžádání Komise neprodleně předloží informace o již přijatých a plánovaných opatřeních k dosažení souladu s tímto rozhodnutím. Maďarsko poskytne rovněž podrobné informace o částkách podpory a úroků, které již příjemci navrátili.

Článek 4

1. Maďarsko vypočítá přesnou částku podpory, která má být navrácena, na základě vhodné simulace velkoobchodního trhu s elektřinou, jaký by existoval v případě, že by ode dne 1. května 2004 neplatila žádná z dlouhodobých dohod o prodeji elektřiny uvedených v čl. 1 odst. 1.

2. Do šesti měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí Maďarsko vypočítá částky, jež mají být navráceny, podle metody popsané v odstavci 1 a předloží Komisi veškeré příslušné informace o simulaci, zejména jejích výsledcích, podrobný popis použité metodiky a soubor údajů použitých k provedení simulace.

Článek 5

Maďarsko zajistí, aby k navrácení podpory uvedené v článku 1 došlo ve lhůtě deseti měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí.

Článek 6

Toto rozhodnutí je určeno Maďarské republice.

V Bruselu dne 4. června 2008.

Za Komisi

Neelie KROES

členka Komise

([112]) Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1.
([113]) Úř. věst. L 82, 25.3.2008, s. 1.